TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2011

Bc. Jakub Palouš

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika

Využití dotačních programů Evropské unie pro růst vybrané jednotky místní samosprávy

Utilization of grant programmes of the European Union for chosen local authority

DP-EF-KPE-2011

Bc. Jakub Palouš

Vedoucí práce: doc. Ing. Petra Rydvalová, Ph.D.

Konzultant: doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.

Počet stran: 74 Počet příloh: 6

Datum odevzdání: 29. 4. 2011

zadání

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 12112000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomi, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat náhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci, 28. 4. 2011

……
podpis

Anotace

Diplomová práce se zabývá analýzou způsobů financování investičního záměru obce Jablonec nad Jizerou nacházející se v Libereckém kraji. Teoreticky je v práci popsáno legislativní vymezení jednotky místní samosprávy, hospodaření obce, možnosti financování investičních záměrů a metody hodnocení hospodaření obce. V praktické části je charakterizována obec Jablonec nad Jizerou, zanalyzováno hospodaření obce a identifikovány jednotlivé dysfunkce. Na základě vybrané dysfunkce je navržen investiční záměr a popsány možné způsoby jeho financování. V poslední části jsou vyhodnoceny jednotlivé způsoby financování navrženého investičního záměru na základě současných charakteristik obce.

Klíčová slova: místní samospráva, obec, hospodaření obce, investiční záměr, hodnocení obce, dotace z EU, dotace, bankovní úvěry

Annotation

This graduation thesis analyzes the ways of financing the investment project of municipality Jablonec nad Jizerou, which is located in the Liberec region. Theoretical part of the work describes the legal definition of units of local government, municipality economic management, methods of financing the investment projects and methods for evaluating the economic status of municipality. In the practical part is characterized the municipality Jablonec nad Jizerou, its financial management is analyzed and identified individual dysfunctions. On the basis of a selected dysfunction was outlined investment plan and describe possible ways of its financing. The last section analyzes the different ways of financing of the proposed investment plan based on the present characteristics of the municipality.

Keywords: local government, municipality, economic management of municipalities, investment project evaluation, EU programs, grants, bank loans

Poděkování

Děkuji doc. Ing. Petře Rydvalové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi poskytovala po celou dobu zpracování mé diplomové práce.

Děkuji také panu Ing. Miroslavu Kubátovi, starostovi obce Jablonec nad Jizerou, a panu Václavu Hájkovi, místostarostovi obce, za poskytnuté informace, ochotu a trpělivost během mé spolupráce s obcí Jablonec nad Jizerou.

Obsah

Obsah ... 5
Seznam tabulek ... 8
Seznam obrázků ... 9
Seznam použitých zkratek ... 10
Úvod ... 11
1 Prostředí místní samosprávy ... 12
1.1.1 Legislativní vymezení obce ... 12
1.1.2 Obec jako ekonomický subjekt ... 12
1.1.3 Hospodaření obce ... 13
1.1.4 Majetek Obce ... 13
1.1.5 Rozpočtové plánování a sestavování rozpočtu ... 15
2 Formy financování investičních záměrů obce ... 18
2.1 Vratné finanční zdroje ... 20
2.1.1 Úvěr ... 20
2.1.2 Finanční leasing ... 21
2.2 Nevratné finanční zdroje ... 21
2.2.1 Dotace ... 22
2.2.2 Strukturální fondy EU ... 22
2.2.3 Další formy financování ... 28
3 Metody pro charakteristiku hospodářského stavu obce ... 31
3.1 Hodnocení obcí na základě regionálních disparit ... 31
3.2 Hodnocení obcí podle jejich finanční schopnosti a kapitálových výdajů ... 32
3.2.1 Hodnocení obcí na základě kritérií udržitelného rozvoje ... 35
4 Charakteristika Jablonce nad Jizerou ... 37
4.1.1 Základní údaje ... 37
4.1.2 Orgány obce ... 38
4.1.3 Občanská vybavenost ... 38
4.1.4 Demografické údaje a jiné statistické údaje o obci ... 39
4.1.5 Ekonomická aktivita ... 40
5 Analýza hospodaření obce ... 44

5.1.1 Srovnání příjmů a výdajů za sledované období ... 44
5.1.2 Výhled hospodaření obce na roky 2011 – 2014 ... 46
6 Vyhodnocení potenciálu obce a odhalení dysfunkcí ... 47
6.1.1 Identifikace dynamiky hospodářského rozvoje Jablonce nad Jizerou ... 47
6.1.2 SWOT analýza ... 49
6.1.3 Shrnutí ... 51
7 Návrh řešení dané dysfunkce – popis projektu ... 53
7.1.1 Rozpočet investičního záměru ... 53
8 Možnosti financování investičního záměru ... 55
8.1.1 Financování s využitím dotace z EU ... 55
8.1.2 Financování s využitím dotace ze státního rozpočtu ... 56
8.1.3 Dotace z rozpočtů ministerstev ... 57
8.1.5 Financování z rozpočtu obce s využitím bankovních úvěrů ... 61
8.1.6 Komerční banky ... 61
8.1.7 Českomoravská záruční a rozvojová banka ... 63
8.1.8 Vyhodnocení nejvhodnějšího způsobu financování ... 65
9 Posouzení realizovatelnosti investičního záměru ... 66
Závěr ... 68

Přílohy

Příloha A Analýza hospodaření obce Jablonec nad Jizerou v letech 2007 – 2010 1
Analýza příjmů a výdajů v roce 2007 1
Analýza příjmů a výdajů v roce 2008 3
Analýza příjmů a výdajů v roce 2009 6
Analýza příjmů a výdajů v roce 2010 9
Příloha B - Projektové řízení 13
Projektový management 13
B1 Časový plán projektu 14
B1.2 Plánování projektu 17
B2 Rozpočet 23
Příloha C - Administrace projektů z EU 31
C1 Projektová žádost 31
C2 Realizace projektu 33
C3 Ukončení projektu 34
Příloha D - Strukturální fondy EU 35
D1 Tematické operační programy 35
D1.1 Jednotlivé tematické OP 35
D1.2 Regionální operační programy 41
D1.3 Operační programy Praha 46
Příloha E – Rozpočet projektu studie rekreačního areálu Plišťata v Jablonci nad Jizerou . 48
Příloha F - Podpora obnovy a rozvoje venkova 54

Seznam tabulek

Tab. 1 Rozložení ratingu obcí 33

Tab. 2 Části obce Jablonec nad Jizerou 37

Tab. 3 Nejvýznamnější ubytovací kapacity 38

Tab. 4 Pohyb obyvatel v letech 2000 – 2009 39

Tab. 5 Přehled firem s největším počtem zaměstnanců 41

Tab. 6 Přehled registrovaných ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců 42

Tab. 7 Hospodářská činnost k 31. 12. 2009 42

Tab. 8 Příjmy a výdaje obce v roce 2007 1

Tab. 9 Příjmy a výdaje obce v roce 2008 4

Tab. 10 Příjmy a výdaje obce v roce 2009 7

Tab. 11 Příjmy a výdaje obce v roce 2010 10

Tab. 12 Kvalifikovaný odhad vývoje příjmů v období 2011 - 2014 46

Tab. 13 Kvalifikovaný odhad vývoje výdajů v období 2011 - 2014 46

Tab. 14 Faktory dynamického rozvoje obce Jablonec nad Jizerou 48

Tab. 15 Předběžná cena dle rozpočtových ukazatelů 54

Tab. 16 Financování investičního záměru z dotace z EU 56

Tab. 17 Rozpočet na vybrané části investičního záměru 59

Tab. 18 Přehled úrokových sazeb vybraných bank 61

Tab. 19 Splátkový kalendář pří splácení na dobu 10 let 62

Tab. 20 Splátkový kalendář při splácení na dobu 15 let 63

Tab. 21 Splátkový kalendář pro dobu splácení 10 let 64

Tab. 22 Splátkový kalendář pro dobu splácení 15 let 64

Seznam obrázků

Obr. 1 Schéma majetku obce 15

Obr. 2 Přehled Operačních programů EU 23

Obr. 4 Alokace fondů EU mezi tematické operační programy 24

Obr. 5 Alokace prostředků z fondů EU pro ROP 26

Obr. 6 Alokace prostředků z fondů EU pro OP Praha 27

Obr. 7 Vývoj počtu obyvatel 40

Obr. 8 Vývoj míry nezaměstnanosti v % k 31. 12. roku 40

Obr. 9 Počet osob zaměstnaných v jednotlivých sektorech ekonomiky 43

Obr. 10 Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů v roce 2007 2

Obr. 11 Procentuální podíl jednotlivých složek výdajů v roce 2007 3

Obr. 12 Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů v roce 2008 5

Obr. 13 Procentuální podíl jednotlivých složek výdajů v roce 2008 6

Obr. 14 Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů v roce 2009 8

Obr. 15 Procentuální podíl jednotlivých složek výdajů v roce 2009 9

Obr. 16 Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů v roce 2009 11

Obr. 17 Procentuální podíl jednotlivých složek výdajů v roce 2009 12

Obr. 18 Vývoj celkových příjmů a výdajů obce za sledované období 2007 - 2010 44

Obr. 19 Vývoj jednotlivých složek příjmů za sledované období 2007 - 2010 45

Obr. 20 Vývoj jednotlivých složek výdajů za sledované období 2007 - 2010 45

Obr. 21 Sítový graf pro hodnocení dynamiky rozvoje obce Jablonec nad Jizerou 49

Seznam použitých zkratek

ČMZRB	Českomoravská rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČOV	Čistírna odpadních vod
DPH	Daň z přidané hodnoty
EK	Evropská komise
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FO	Fyzická osoba
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
NUTS	Územní statistická jednotka
NUTS II SV	NUTS II Severovýchod (Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj)
OP	Operační program
PO	Právnická osoba
ROP SV	Regionální operační program regionu soudrţnosti Severovýchod
RR	Regionální rada
SO	Stavební objekt
UR	Územní rozvoj
WD 30-07-1	Registrační číslo výzkumného programu Ministerstva pro místní rozvoj

Úvod

Cílem práce je vypracovat postup pro využití podpory z dotačních programů EU pro rozvoj vybrané obce. Součástí diplomové práce je vypracování případové studie jako příkladu praktické aplikace zpracovaného postupu.

Diplomová práce se zabývá tématem financování investičního záměru jednotky místní samosprávy, konkrétně obce a analýzou různých zdrojů možného financování. Pro praktickou aplikaci záměru byla vybrána obec Jablonec nad Jizerou s investičním záměrem modernizace sportovišť a přilehlého parku, které spolu vytvoří moderní klidovou a relaxační zónu v centru města.

V teoretické části je práce zaměřena na charakteristiku prostředí obce z hlediska legislativního vymezení a pozice obce jako ekonomického subjektu. V dalších částech se zabývá hospodařením obce, obecním rozpočtem, jeho složkami a procesem sestavování. V dalších kapitolách je popsáno hodnocení charakteristik obce a možností financování investičního záměru s důrazem na strukturální fondy EU, ostatní dotace a bankovní úvěry.

V praktické části je nejprve uvedena metodika diplomové práce vytvořená na základě rešerší odborné literatury popsané v teoretické části. Kapitola 4 popisuje současný stav obce a její charakteristiky vycházející ze statistických údajů. Kapitola 5 obsahuje analýzu hospodaření obce v minulých letech a výhled hospodaření do následujících let. Vyhodnocení charakteristik prostředí dle vybrané metodologie popsané v teoretické části a následné identifikování dysfunkcí ovlivňujících fungování obce je vypracováno v kapitole 6. V poslední kapitole 7 je popsáno navrhnuté řešení vybrané dysfunkce v podobě investičního záměru obce. V následující kapitule je detailně rozebráno několik možností financování popsaného investičního záměru. V závěrečné kapitole je předloženo zhodnocení toho, zda je navržené řešení realizovatelné, kdy je brán ohled na identifikované charakteristiky a zjištěné podmínky v obci. Současně je vybrán nejvhodnějšího způsobu financování plánovaného investičního záměru.

1 Prostředí místní samosprávy

Obec je veřejnoprávní korporací, tedy právnickou osobou, která je základní jednotkou veřejné správy. Od podnikatelských subjektů se liší především svým posláním a tím i zákonným vymezením.

1.1.1 Legislativní vymezení obce

Podle zákona 128/2000 Sb. je obec definována jako základní územně samosprávné společenství občanů tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Každá část území České republiky je součástí území některé obce, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.

Úkolem obce je pečovat o všestranný rozvoj svého území, o potřeby svých občanů a zároveň při plnění svých úkolů chránit též veřejný zájem. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, a zároveň je v obci hlášena k trvalému pobytu.[1]

1.1.2 Obec jako ekonomický subjekt

Podle zákona 128/200 Sb. je obec veřejnoprávní korporací, s vlastním majetkem. V právních vztazích vystupuje pod svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec může pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky obce, pokud zákon nestanoví jinak.

Podle § 38 zákona 128/2000 Sb. majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku, jeho evidenci a ochranu před neoprávněnými zásahy.[2]

[1] Zákon 128/2000 Sb. o obcích.
[2] Zákon 128/2000 Sb. o obcích.

Obci je ze zákona povoleno ručit za závazky fyzických osob a právnických osob v případech, kdy jde o:

- závazky vyplývající ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu,
- závazky vyplývající ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí,
- fyzické nebo právnické osoby, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát,
- fyzické nebo právnické osoby, v nichž míra účasti jí samé nebo spolu s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo kraji nebo státem přesahuje 50 %,
- bytová družstva,
- honební společenství.[3]

1.1.3 Hospodaření obce

Každá obec se v rámci své funkce chová jako hospodářská jednotka, hospodařící se svým majetkem a zajišťující své fungování.

1.1.4 Majetek Obce

Majetek představuje souhrn veškerých statků, kterými může majitel volně nakládat, představuje hodnotu, vyjádřenou jeho tržní cenou. Slouží k uchování hodnoty, směně, či ručení za případné závazky. Je tvořen jak duševními tak fyzickými statky.

Hospodaření s majetkem

Vlastnictví majetku je jedním z nejdůležitějších předpokladů existence územní samosprávy jako nestátního subjektu jak na úrovni obcí, tak na úrovni krajů. Způsob využívání majetku je v plné kompetenci vlastníka a z jeho využití plynou příjmy do rozpočtu celku. O hospodaření s majetkem obce rozhodují orgány obce pověřené ve volbách občany. Obec

[3] Zákon 128/2000 Sb. o obcích.

má právo nakládat se svým majetkem, užívat jej a držet. Je oprávněna hospodařit i s majetkem jiných osob na základě uzavřené smlouvy.

Způsoby nabytí majetku obcí:

- vytvoření majetku vlastní činností,
- nákup majetku,
- zdědění či darování,
- převod právní cestou,
- vyvlastnění za náhradu.[4]

Majetek obce slouží k veřejně prospěšným účelům, výkonu samosprávy a dalším činnostem obce. Pro efektivní hospodaření s majetkem je důležitá správná evidence majetku a jeho správné ocenění. Majetek je předmětem inventarizace, tzn. zjištění skutečného stavu majetku. Tato inventarizace může být řádná či mimořádná a zjišťuje se dle druhu majetku buď fyzickou, nebo dokladovou inventarizací.

Majetek obce je významný i z hlediska hodnocení bonity obce. Zde je především podstatné, jaký majetek obec vlastní, jeho členění dle toho k jakému účelu je využíván. Obec může majetek využívat k veřejně prospěšným účelům, k výkonu místní samosprávy, k podnikání nebo k nákupu cenných papírů. Pro raitingové hodnocení obce je důležité rozdělení majetku podle toho, zda je ho možné použít k zajištění čerpání úvěru.

Struktura obecního majetku

Obecní majetek je tvořen aktivy a pasivy. Obec může vlastnit majetek:

- historický – majetek vlastněný obcemi k 31. 12. 1949,
- původní obecní – majetek spravovaný obcí do 24. 4. 1991,
- majetek získaný převodem, koupí, darováním,
- získaný rozhodnutím Ministerstva kultury ČR,
- finanční investici.

Strukturu aktiv a pasiv zobrazuje následující schéma na Obr. 1.

[4] MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů* s. 47.

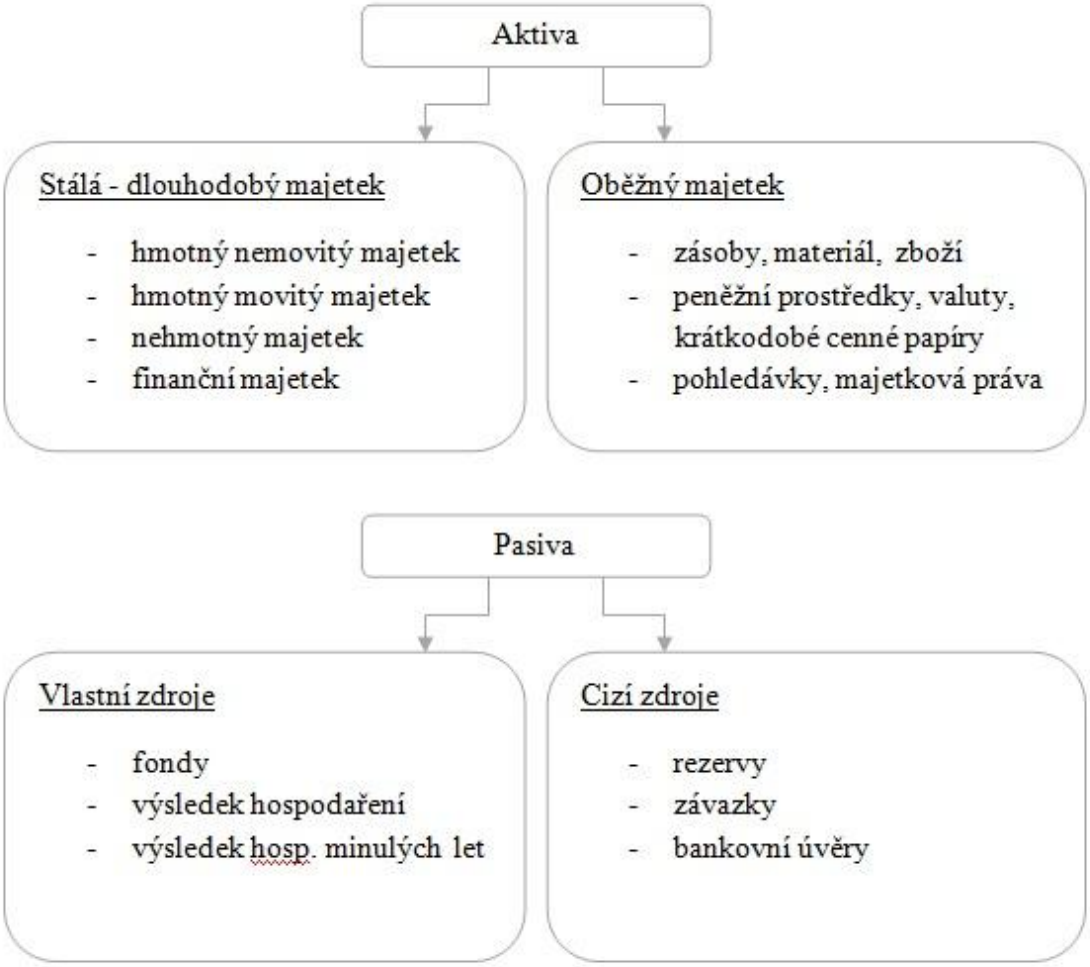

Obr. 1: Schéma majetku a zdrojů obce

Zdroj: vlastní zpracování

1.1.5 Rozpočtové plánování a sestavování rozpočtu

Rozpočet je obecně chápán jako peněžní fond, finanční plán, bilance či nástroj k prosazování cílů veřejné politiky. Obce hospodaří podle vlastních rozpočtů příjmů a výdajů a s využitím vlastních peněžních fondů. Pravidla hospodaření s rozpočtovými prostředky jsou stanovena zákonem č. 250/2000 Sb., o územních rozpočtech a zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém výnosu jednotlivých daní, který se rozpočtů obcí výrazně

dotýká stejně jako celostátní rozpočtová pravidla obsažená v zákoně č. 218/2000 Sb., který obsahuje některá obecná ustanovení společná pro celou rozpočtovou soustavu.[5]

Proces sestavování rozpočtu

Sestavování rozpočtu představuje proces činnosti orgánů obce, kdy je nejprve sestaven návrh rozpočtu finančním odborem, rozpočet schválen zastupitelstvem a poté realizován během rozpočtového období, přičemž probíhá průběžná kontrola hospodaření a na konci rozpočtového období dojde ke konečné kontrole plnění. Rozpočty obce mají kontinuální charakter a přesahují svým trváním délku rozpočtového období, kdy se při sestavování nového rozpočtu vychází z rozpočtu minulého a souvisejícího rozpočtového výhledu.

Fáze sestavování rozpočtu:

Sestavování návrhu rozpočtu je nejdůležitější fází rozpočtového procesu, ve které dochází k co možná nejpřesnějšímu naplánování příjmů a výdajů rozpočtu obce. Přičemž se vychází z minulého vývoje příjmů a výdajů, jeho zákonitostí a vlivů, které jej určitým způsobem ovlivnily. V této fázi je důležité co nejpřesněji odhadnout výši vlastních příjmů i dotací, aby byly pokryty potřeby fungování obce. Současně musí být zabezpečeno plnění všech povinností, které obci ukládá zákon, tzv. mandatorních výdajů.

Projednání a schválení rozpočtu zahrnuje schválení celkové výše rozpočtu a struktury jeho příjmů a výdajů. Rozpočet je projednán radou a poté je předložen ke schválení zastupitelstvu. Schválení rozpočtu předchází zveřejnění rozpočtu, kdy se k předloženému návrhu mohou občané obce během patnácti denní lhůty vyjádřit a vznést případné připomínky. Schvalování rozpočtu probíhá na veřejném zasedání zastupitelstva oce. Pokud se nepodaří rozpočet schválit do začátku rozpočtového období, hospodaří obec podle rozpočtového provizoria.

Plnění rozpočtu obce a jeho průběžná kontrola je prováděna jak ze strany obce, tak ze strany občanů prostřednictvím veřejných schůzí obecního zastupitelstva.

[5] MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů* s. 68-69.

Analyzují se případné příčiny neplnění rozpočtu a hledají se nejvhodnější opatření vedoucí k odstranění vlivu těchto příčin. Někdy dochází k pozměnění či korekci původního plánu rozpočtu v důsledku neočekávaného vývoje. Tyto změny se provádějí prostřednictvím rozpočtových opatření.

Následná kontrola plnění rozpočtu a sestavování závěrečného účtu obce je založena na analýze odchylek, ze které by měl vyplynout návrh na zkvalitnění rozpočtového plánování obce. Podkladem této analýzy je vyúčtování hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok tzv. závěrečný účet, který je projednán a schválen zastupitelstvem. Závěrečný účet zobrazuje detailnější informace o hospodaření obce, které nejsou v rozpočtu zachyceny včetně tvorby a použití jednotlivých fondů. Závěrečný účet musí být podle zákona schválen do 6 měsíců po skončení rozpočtového období. Jeho součástí je i výsledek přezkumu hospodaření obce, který je následnou kontrolou toho, zda informace obsažené ve výkazu o plnění rozpočtu obce i dalších výkazech informujících o ekonomické situaci obce jsou věrné a pravdivé. U obcí nad 5000 obyvatel provádí tento přezkum auditor, menší obce mohou požádat krajský úřad.

Rozpočtové zásady

Při sestavování rozpočtu by měly být dodržovány tyto zásady:

- zásada každoročního schvalování a sestavování rozpočtu,
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu,
- zásada reálnosti a pravdivosti,
- zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu,
- zásada publicity.

2 Formy financování investičních záměrů obce

Při plánování investičního záměru se každá obec setkává s problémem jeho financování. Především malé obce se velmi často setkávají se situací, kdy nejsou schopny financovat své investiční záměry ze svého rozpočtu a musejí pro tento účel využít vratné finanční zdroje, nebo se pokusit o získání financí z nevratných zdrojů, kterými jsou především dotace.

Investiční záměr

Vyhláška č. 505/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů pořízení a reprodukce majetku, v novelizovaném znění, popisuje investiční záměr jako **stavební akci** věcně a funkčně vymezuje stavbu a určuje časový průběh přípravy a realizace stavby. Dále obsahuje zejména zdůvodnění nezbytnosti stavby a vyhodnocení její efektivnosti v rozsahu a formě stanovené správcem programu. Ve vyhlášce jsou obsaženy požadavky na celkové urbanistické a architektonické řešení stavby a požadavky na stavebně technické řešení stavby, na tepelně technické vlastnosti stavebních konstrukcí, odolnost a zabezpečení z hlediska požární a civilní ochrany, územně technické podmínky pro přípravu území, včetně napojení na rozvodové a komunikační sítě a kanalizací, napojení na dopravní infrastrukturu. Je posuzován i vliv stavby na životní prostředí, majetkoprávní vztahy doložené snímkem mapy a výpisem z katastru nemovitostí, požadavky na zabezpečení budoucího provozu, zhodnocení přínosu stavby k řešení problému zaměstnanosti, vyhodnocení navrhovaného řešení z hlediska předpisů hygienických, jakostních, bezpečnostních nebo ochrany zdraví při práci, jiné doklady podle předpisů a vstupní údaje podle vyhlášky č. 506/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů pořízení a reprodukce majetku.

Investiční záměr **nestavební akce** představuje pořízení, technické zhodnocení a opravy strojů a zařízení, pořízení a technické zhodnocení nehmotného majetku, pořízení nemovitosti a další činnosti zabezpečující schválené cíle programu, vymezuje a zdůvodňuje akci věcně a funkčně a určuje její časový průběh. Obsahuje zejména zdůvodnění nezbytnosti akce a vyhodnocení její efektivnosti, stavebně technický popis pořizovaného majetku, služeb nebo nemovitosti včetně charakteristiky pozemku a předpokládaného využití, požadavky na zabezpečení podmínek pro hospodárné

využívání pořízeného majetku, zhodnocení přínosu akce k řešení problému zaměstnanosti, vyhodnocení navrhovaného řešení z hlediska předpisů hygienických, jakostních, bezpečnostních nebo ochrany zdraví při práci, specifikace funkčních a bezpečnostních požadavků na jakost, jiné doklady podle předpisů a vstupní údaje podle vyhlášky.[6]

Obce mohou financovat investiční záměry buď z vlastních zdrojů, nebo ze zdrojů cizích. Při používání cizích zdrojů musí obec zvážit, zda je schopná v budoucnu dostát svým závazkům. Ministerstvo financí, na základě usnesení vlády ČR ze dne 12. listopadu 2008 č. 1395, o monitoringu hospodaření obcí, každoročně provádí výpočet soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU) za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a vyhodnocuje výsledky výpočtu, přičemž vždy vychází z údajů k 31. 12. příslušného roku. Poskytování informací a vyplnění tabulky však pro obce není povinné, ale slouží spíše jako pomocný nástroj s hospodařením od ministerstva financí.

Obce, jejichž ukazatel celkové likvidity je k 31. 12. daného roku v intervalu <0; 1> a zároveň podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyšší než 25 %, jsou osloveny dopisem ministra financí a požádány o zdůvodnění tohoto stavu a o stanovisko zastupitelstva dané obce. Ministerstvo financí vyhodnotí hospodaření těchto obcí pomocí těchto ukazatelů:

Informativní ukazatele

- Počet obyvatel
- Příjem celkem (po konsolidaci)
- Úroky
- Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků
- Dluhová služba celkem
- Ukazatel dluhové služby (v %)
- Aktiva celkem
- Cizí zdroje
- Stav na bankovních účtech celkem
- Úvěry a komunální dluhopisy
- Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy

[6] Vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů pořízení a reprodukce majetku.

- Zadluženost celkem
- Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)
- Cizí zdroje na 1 obyvatele
- Oběžná aktiva
- Krátkodobé závazky

Monitorující ukazatele

- Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)
- Celková (běžná) likvidita

Obcím, u nichž budou i po vyhodnocení všech dostupných podkladů identifikovány vážné problémy s jejich platební schopností, bude ze strany Ministerstva financí, ve spolupráci s Ministerstvem vnitra, nabídnuta pomoc, spočívající v analýze vzniklých problémů a návrhu doporučení, jak postupovat při jejich řešení. [7]

2.1 Vratné finanční zdroje

Mezi vratné finanční zdroje patří úvěry od bank, příjmy z emise obligací, vratné půjčky a emise obligací. V další části je podrobněji rozebrána nejčastěji používaná forma vratných finančních zdrojů, a to bankovní úvěry.

2.1.1 Úvěr

Úvěry jsou pro územní samosprávu relativně dostupnější než jiné formy návratných finančních zdrojů a některé banky připravují speciální produkty šité na míru potřebám místní samosprávy. Obec může využít úvěry krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé. Krátkodobé úvěry nebo kontokorentní čerpání z účtu se používají k překlenutí dočasného nedostatku financí v rámci zpoždění daňových příjmů obce. Střednědobé úvěry jsou zpravidla účelové a je nutné zajistit návratnost půjčených prostředků, dlouhodobé úvěry využívají obce a regiony na financování investic většího rozsahu, především investic

[7] Ministerstvo financí. *Monitoring hospodaření obcí.*

o oblasti technické infrastruktury. Podle druhu úvěru, účelu a délce, na kterou je poskytnut a podle formy ručení je stanovena úroková sazba úvěru. Za poskytnutí úvěru může obec ručit:

- nemovitým majetkem ve vlastnictví obce,
- budoucími rozpočtovými příjmy,
- kombinací předcházejících způsobů,
- třetí osobou, která vlastní nemovitý majetek a může jím ručit za obec,
- cennými papíry ve vlastnictví obce.

Záměr využít úvěr musí schválit zastupitelstvo obce. Úvěr je poté využit na základě úvěrové smlouvy a splácen na základě umořovacího plánu.

2.1.2 Finanční leasing

Finanční leasing je dalším možným řešením pořízení především hmotného majetku obce. Leasing umožňuje využívání majetku za úplatu po dobu, kdy majetek není ve vlastnictví obce. Po ukončení leasingu přechází majetek do vlastnictví obce. Kromě pravidelných leasingových splátek je vyžadována též platba akontace, která může být vyžadována ve formě zdanitelného plnění nebo ve formě zálohy na budoucí plnění či zálohy na poslední splátku. Výše akontace závisí na typu pořizovaného majetku a na dané leasingové společnosti. Tento způsob pořízení majetku je poměrně drahý, protože kromě pořizovací ceny majetku platí obec leasingové společnosti také danou výši úroků.

2.2 Nevratné finanční zdroje

Mezi nevratné finanční zdroje jsou zahrnuty transfery, dotace a granty poskytované ze státního rozpočtu, rozpočtů územních samospráv nebo nadnárodních dotačních programů Evropské unie.

2.2.1 Dotace

Dotace představují nevratný zdroj obecních příjmů plynoucí především ze státního rozpočtu a jiných veřejných rozpočtů. Většinou se dotace poskytují buď jako **účelové** dotace nebo **neúčelové** dotace. Dotace slouží k financování běžných, pravidelně se opakujících potřeb v rozpočtovém období, stejně tak jako na financování kapitálových, jednorázových, neopakujících se dlouhodobých potřeb. Z tohoto hlediska se dotace člení na **běžné** a **kapitálové**.

Účelové dotace jsou vždy poskytovány na konkrétní účel. Pokud jsou poskytovány na financování běžných potřeb, omezují pravomoc orgánů místní samosprávy v oblasti rozhodování o financování obce. Poskytnutí účelové dotace je vázáno na splnění podmínek použití, které stanovil poskytovatel dotace. Při nesplnění podmínek může dojít k zpětnému odejmutí dotace.

Běžné účelové dotace se poskytují na potřeby, které územní samospráva zajišťuje na základě přenesené odpovědnosti za zabezpečení požadovaného rozsahu a kvality veřejné služby.

Kapitálové účelové dotace se poskytují na financování investiční výstavby, která umožní lépe nebo ve větším rozsahu uspokojovat veřejným sektorem lokální a regionální veřejné statky, na financování investic, které svým významem přesahují danou lokalitu a na realizaci a financování záměrů státní politiky a vyhlášených výdajových programů. Poskytnutí kapitálové dotace může být podmíněno využitím i vlastních zdrojů financování na pořízení investice v obci či regionu.

Poskytování neúčelových dotací není vázáno na žádný předem stanovený účel a na předem vymezené podmínky. Obce a regiony je mohou použít dle svého vlastního uvážení.[8]

2.2.2 Strukturální fondy EU

Strukturální Fondy EU jsou nástrojem Evropské unie pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, která má za cíl snižování rozvojových rozdílů mezi regionů EU

[8] MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů, s. 138.*

a míry zaostávání nejvíce znevýhodněných regionů. Souhrnný přehled všech operačních programů, rozdělených podle jednotlivých cílů (cíl 1 – Konvergence, cíl 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, cíl 3 – Evropská územní spolupráce), poskytuje Obr. 2.

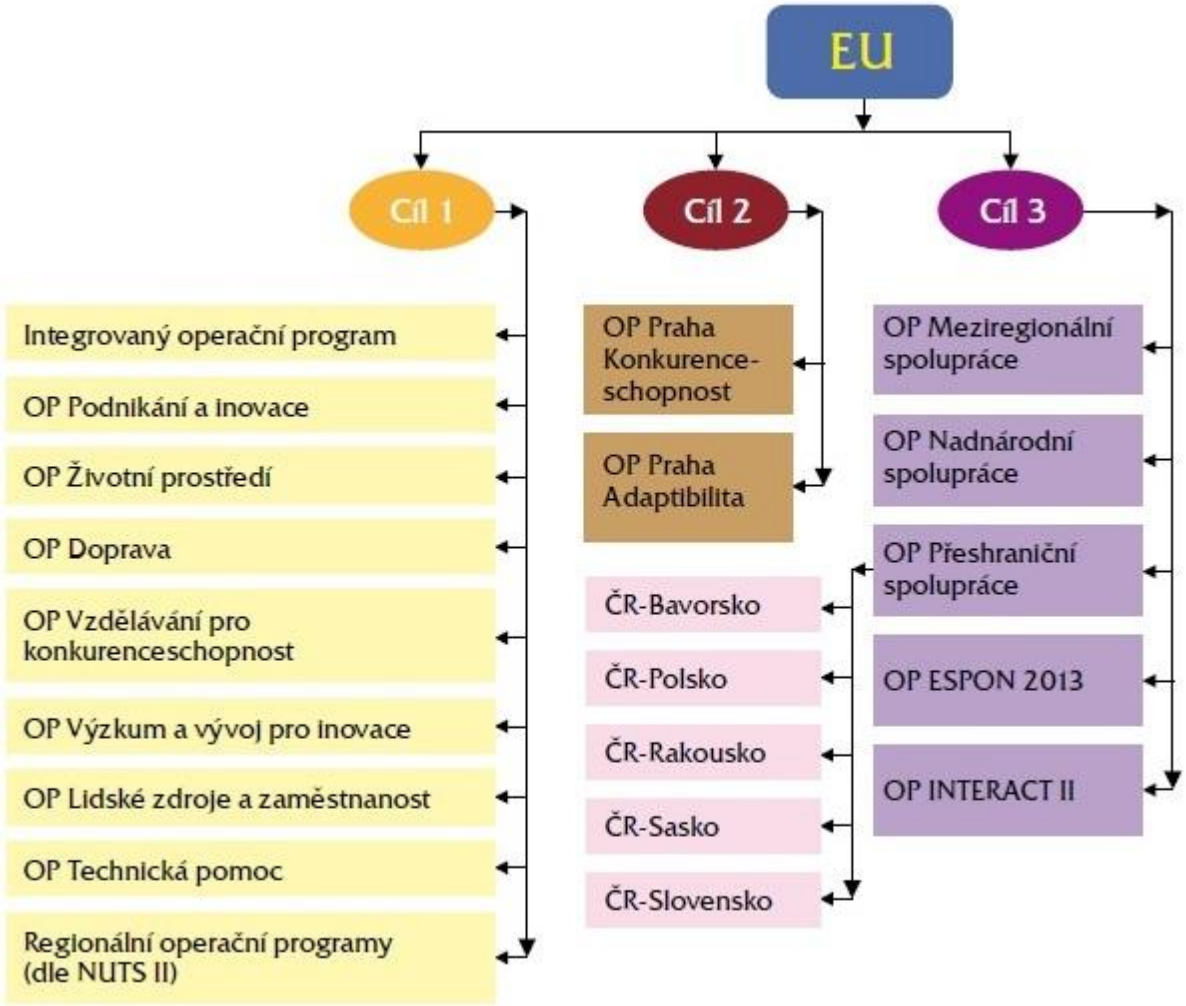

Zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/00/00c0db99-84ae-4317-823e-13d4593f728f.pdf (upraveno)

Obr. 2: Přehled Operačních programů EU

- **Tematické operační programy**

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007 – 2013 připraveno celkem 8 tematických operačních programů. Každý z těchto 8 operačních programů má specifické

tematické zaměření a je určen pro celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy.[9]

Jednotlivé tematické OP:

Integrovaný operační program

OP Podnikání a inovace

OP Životní prostředí

OP Doprava

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

OP Výzkum a vývoj pro inovace

OP Lidské zdroje a zaměstnanost

OP Technická pomoc

Na tematické operační programy cíle Konvergence je vyčleněno 21,2 mld. €. Rozdělení peněz mezi jednotlivé tematické OP znázorňuje . 3.[10]

zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy, upraveno

obr.. 3: Alokace fondů EU mezi tematické operační programy cíle konkurence 2009 – 2013

[9] Fondy Evropské unie – *Tematické operační programy*.
[10] Fondy Evropské unie – *Tematické operační programy*.

- **Regionální operační programy**

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007 – 2013 je připraveno celkem 7 regionálních operačních programům určených pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy.

Regionální operační programy pokrývají několik tematických oblastí s cílem zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje a zvýšení atraktivity regionů pro investory. Každý ROP je řízen samostatně Regionální radou příslušného regionu soudržnosti. [11]

Jednotlivé regionální OP:

ROP NUTS II Severozápad
ROP NUTS II Severovýchod
ROP NUTS II Střední Čechy
ROP NUTS II Jihozápad
ROP NUTS II Jihovýchod
ROP NUTS II Moravskoslezsko
ROP NUTS II Střední Morava

Na regionální operační programy cíle Konvergence je z fondů EU vyčleněno 4,6 mld. €. Přesné rozdělení prostředků zobrazuje Obr. 4.[12]

[11] Fondy Evropské unie – *Regionální operační programy*.
[12] Fondy Evropské unie – *Regionální operační programy*.

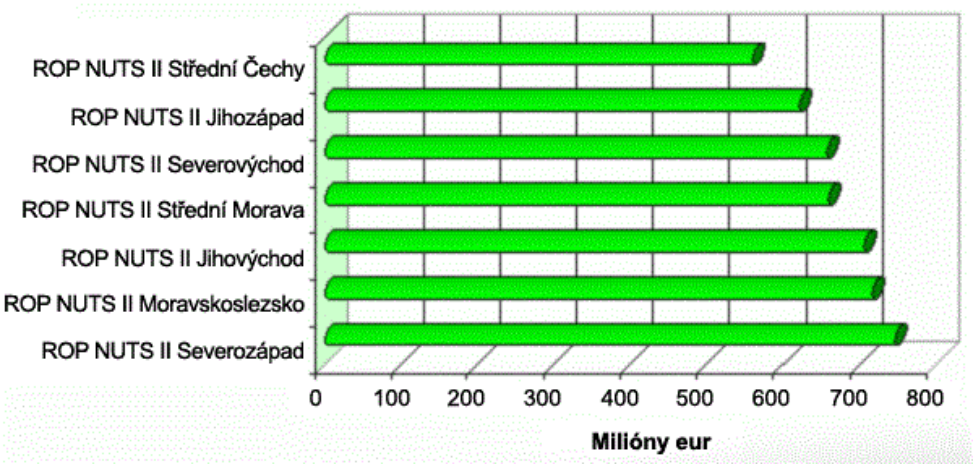

Zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy, upraveno

Obr. 4: Indikativní alokace prostředků z fondů EU v České republice pro ROP v cíli Konvergence

- **Operační programy Praha**

Do cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost spadá v období 2007 – 2013 z regionů soudržnosti České republiky jen Hlavní město Praha, ostatní regiony přísluší do cíle Konvergence. Pro Prahu jsou v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připraveny dva operační programy:

OP Praha Konkurenceschopnost

OP Praha Adaptabilita.[13]

Na operační programy pro Prahu je však vyčleněno jen 343,3 miliónů €. Rozdělení peněz do dvou operačních programů znázorňuje Obr. 5.

[13] Fondy Evropské unie – *Operační programy Praha.*

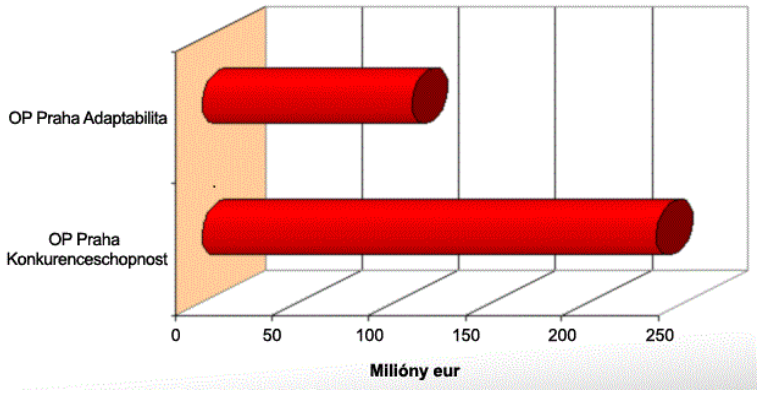

Zdroj: http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha, upraveno

Obr. 5 Indikativní alokace prostředků z fondů EU v České republice pro OP Praha v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost[14]

[14] Fondy Evropské unie – *Operační programy Praha*.

- **Evropská územní spolupráce**

  OP Meziregionální spolupráce

  OP Nadnárodní spolupráce

  ESPON 2013

  INTERACT II

  Cíl 3 Česká republika - Svobodný stát Bavorsko 2007 – 2013

  OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007 – 2013

  Cíl Evropská územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007 – 2013

  Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou

  Program přeshraniční spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007 – 2013[15]

2.2.3 Další formy financování

Jedná se o prostředky poskytované z Fondu solidarity, Finančního mechanismu EHP/ Norska, Švýcarské pomoci.

Fond solidarity (EUSF - The European Union Solidarity Fund) byl vytvořen Nařízením Rady (ES) č. 2012/2002 v roce 2002.

Fond byl zřízen na pomoc při velké přírodní katastrofě, při které jsou odhadované škody vyšší než 0,6 % HDP postiženého státu. Hlavním účelem fondu je poskytování rychlé a flexibilní finanční pomoci co nejrychleji po živelné katastrofě. V rámci fondu se poskytuje pomoc i preventivním opatřením proti těmto přírodním katastrofám. Pomoc z Fondu solidarity je určena nejen členským státům EU, ale i přistupujícím státům.[16]

Finanční mechanismy EHP/ Norska byly založeny třemi nečlenskými státy EU**.** Island, Knížectví Lichtenštejnsko a Norské království založili Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru (EHP) a Norské království připojilo i vlastní, Norský finanční mechanismus. V prvním období 2004 – 2009 přispěly tyto státy částkou 1,3 miliardy euro

[15] Fondy Evropské unie – *Evropská územní spolupráce.*
[16] Fondy Evropské unie - *Fond solidarity.*

a podpořily 1250 individuálních projektů a programů prováděných nevládními organizacemi, místními samosprávami, výzkumnými ústavy, podniky a dalšími subjekty. Čerpání dotací z prvního období bude postupně dobíhat do poloviny roku 2011, kdy budou nahrazeny programy z druhého dotačního období.[17]

V období 2009 – 2014 se země zavázaly vložit do těchto mechanizmů 1,79 miliardy euro, ze kterých budou financovány projekty odstraňující ekonomické a sociální nerovnosti. Tyto prostředky jsou určeny pro 12 nově přistoupivších zemí spolu s Řeckem, Španělskem a Portugalskem, přičemž norské granty jsou vyčleněny jen pro 12 nových členů EU. Prioritními sektory pro podporu v období 2009 – 2014 jsou životní prostředí a klimatické změny, vzdělávání a kultura, soudnictví a lidské zdroje a oproti předchozímu období i zdravotnictví, výzkum a občanská společnost. V současné době probíhají jednání a přípravy na obou stranách, vytváří se detaily nových prioritních oblastí, tudíž čerpání z těchto fondů bude možné až ke konci roku 2011.[18]

Programu švýcarsko – české spolupráce na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie. Tento program je založen na rámcové dohodě Česka a Švýcarska a běží od roku 2008. Česká republika může čerpat finanční pomoc zejména formou grantů poskytovaných českým subjektům v následujících prioritních oblastech: bezpečnost, stabilita a podpora reforem; životní prostředí a infrastruktura; podpora soukromého sektoru; rozvoj lidských zdrojů a sociální rozvoj. Pro Českou republiku bylo vyčleněno celkem 109,78 mil. CHF**.** Předkládání a schvalování záměrů projektů a konečných návrhů projektů je možné do 14. 6. 2012**.** Realizace aktivit a proplácení finančních prostředků může trvat až do 14. 6. 2017.[19]

Shrnutí

Obce se ve většině případů snaží zajistit financování investičních záměrů z nevratných zdrojů, které by nezatížili obecní rozpočty. Jednotlivé subjekty poskytující obcím dotace mají náročná kritéria na poskytnutí dotace ať už jde o předprojektovou fázi, vlastní realizaci projektu nebo poprojektovou fázi. Proto by obec při přípravě a realizaci

[17] EEA Grants: Norway Grants - Highlights 2004 - 09 (vlastní překlad).
[18] EEA Grants: Norway Grants - Key features 2009 - 14.
[19] Programu švýcarsko - české spolupráce.

investičního záměru měly dbát na zásady projektového řízení, jejichž stručný přehled je shrnut v příloze A: Projektové řízení. Specifickým investorem je Evropská Unie, která má vlastní systém udělování, kontroly a vyhodnocování dotací. Tento systém je charakterizován v příloze B: Administrace projektů z EU.

3 Metody pro charakteristiku hospodářského stavu obce

Otázka potřebnosti hodnocení hospodářského stavu obcí vyvstala v souvislosti s reformou veřejné správy v roce 2001 a její decentralizací rozhodování ve veřejné správě. Obce se staly nejmenšími rozhodovacími jednotkami veřejné správy zodpovědnými za regionální rozvoj daného území. V souvislosti se vznikem nutnosti činit rozhodnutí, vznikla i potřeba hodnocení vlivu těchto rozhodnutí na daný region (obec). Tato nová oblast hodnocení je stále ve vývoji, a proto zatím nebyla vytvořena jednotná metodika hodnocení hospodářského stavu obce. Níže jsou popsány vybrané vyvíjené metody, které se snaží o nalezení různých způsobů hodnocení regionálního rozvoje obcí, ve snaze řešit regionální odlišnosti (tzv. disparity).

3.1 Hodnocení obcí na základě regionálních disparit

V diplomové práci je použita metodika hodnocení regionálních disparit, která byla vytvořena v rámci projektu InoReDis registrovaného na Ministerstvu pro místní rozvoj pod označením WD-30-07-1. Metodiku vypracoval tým Technické univerzity v Liberci pod vedením prof. Ivana Jáče. Projekt se zabývá měřením regionálních disparit a základní myšlenkou metodiky projektu je předpoklad, že neexistuje žádná komplexně zaostalá obec. Z výzkumu na základě analýzy socioekonomických ukazatelů a zjištění významnosti ukazatelů pomocí faktorové analýzy byly vymezeny základní faktory ovlivňující dynamiku rozvoje obce. Na základě vyhodnocení těchto faktorů byl vytvořen seznam obcí podle pořadí výsledků jednotlivých faktorů. Pro každý faktor byla stanovena hodnota hranice nízkého dynamického rozvoje. Pro faktory minimalizačního typu (nezaměstnanost, věková struktura) byla hranice nízkého dynamického rozvoje poslední kladná hodnota v pořadí sestupně setříděných obcí, zatímco pro faktory maximalizačního typu (atraktivita místa bydlení, osídlení, občanská vybavenost, struktura ekonomiky, trvale udržitelný rozvoj, ekonomická aktivita) byla hranice stanovena na poslední zápornou hodnotu v pořadí vzestupně setříděných obcí. Pomocí porovnání výsledné hodnoty jednotlivých faktorů s hranicí nízkého dynamického rozvoje pro danou obec lze určit slabé a silné stránky

charakterizující obec. Toto porovnání bývá nejčastěji zobrazeno v paprskovém grafu, z kterého je na první pohled patrná situace dané obce.

Základní faktory ovlivňující dynamiku obce:

- **Nezaměstnanost** – zahrnuje míru registrované nezaměstnanosti, míru dlouhodobé nezaměstnanosti, míru tlaku na pracovní místa a nepřímo úměrně index vzdělanosti.
- **Atraktivita místa bydlení** – odráží přirozený a migrační přírůstek či úbytek obyvatel, index vývoje obyvatel a intenzitu bytové výstavby.
- **Osídlení** – faktor zahrnuje hustotu zalidnění, zaměstnanost v terciárním sektoru, nepřímo úměrně zaměstnanost v primárním sektoru a vzdělanost obyvatelstva.
- **Věková struktura** – faktor je ovlivněn ukazatelem průměrného věku, indexem stáří, indexem ekonomického zatížení, a nepřímo úměrně podílem ekonomicky aktivního obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel.
- **Občanská vybavenost** – zobrazuje přítomnost školských a zdravotnických zařízení v obci, přítomnost technické infrastruktury a nepřímo úměrně stáří bytového fondu.
- **Struktura ekonomiky** – je ovlivněna zaměstnaností v terciárním sektoru a nepřímo úměrně v sekundárním sektoru.
- **Udržitelný rozvoj prostředí** – faktor odráží koeficient ekonomické stability, počet podnikatelů a nepřímo úměrně hustotu osídlení a dostupnost plynovodu.
- **Ekonomická aktivita** – obsahuje relativní počet pracovních příležitostí a daňovou výtěžnost obce.[20]

3.2 Hodnocení obcí podle jejich finanční schopnosti a kapitálových výdajů

Další metoda se zaměřuje na finanční aspekty, které umožňují jednoznačně a souhrnně hodnotit, jak na tom obce jsou z hlediska využívání disponibilních finančních prostředků v uplynulém období.

[20] JÁČ, I. aj. *Jedinečnost obce v regionu*. s. 68-71.

Na základě analýzy údajů, získaných za obec je obci přidělen jeden z ratingových stupňů (používá se odstupňovaná škála sedmi stupňů, nejlepší je "A" a nejhorší "C−"). Stanovení jednoho z ratingových stupňů vyplývá z vyhodnocení dvaceti finančních a sedmi nefinančních ukazatelů. Nejvýznamnějšími z nich jsou zadluženost, a to v přepočtu na obyvatele i jako její vztah k hodnotě pasiv, resp. aktiv, saldo rozpočtu (zejména běžných příjmů a výdajů) a dále například výše likvidity. Ta vypovídá o schopnosti obce splácet bankovní úvěry a obecně dostát finančním závazkům. K nefinančním ukazatelům patří například základní informace o vybavenosti či infrastruktuře nebo věkové skladbě obyvatelstva.

Obvykle je rating důležitý pro stanovení finanční "udržitelnosti" rozvoje obce. V mnoha zemích ho využívají banky, či obecněji věřitelé obcí, jako významný ukazatel při stanovení podmínek půjčky či úvěru obci (výše úroků, doby splatnosti apod.). Poskytuje mj. informace o tom, zda současný dluh obce neohrozí její budoucí aktivity.

V analýze jsou poté obce rozděleny podle počtu obyvatel do šesti kategorií, z nichž každá obsahuje pro lepší porovnatelnost přibližně stejný počet obcí (proto neobvyklé hranice velikostních skupin). Přidělení ratingového stupně konkrétní obci záleží na způsobu výpočtu ratingu. Důležité jsou jednotlivé faktory hodnocení a jejich význam (váha). Pro všechny obce je použit stejný způsob hodnocení.[21]

Tab. 1 zobrazuje rozložení ratingových stupňů mezi obce v analýze provedené v roce 2006. Největší počet obcí (1703, což je téměř 28 % ze všech obcí) dosáhl v roce 2006 stupně B−, což je prostřední stupeň v ratingové škále. Téměř shodný počet obcí dosáhl ratingového hodnocení o jeden stupeň lepší a o jeden stupeň horší.

[21] KAMENÍČKOVÁ, V., VIKLÉR, J. *Hodnocení obcí podle jejich finanční schopnosti a kapitálových výdajů.*

Tab. 1: Rozložení ratingu obcí

Kategorie	Rating							
	A	**B+**	**B**	**B−**	**C+**	**C**	**C−**	**Počet obcí**
do 140	45	206	138	237	257	15	91	989
od 141 do 236	79	213	116	221	242	22	95	988
od 237 do 373	111	169	113	274	177	49	106	999
od 374 do 590	107	91	147	334	143	78	99	999
od 591 do 1069	93	41	211	349	70	169	65	998
nad 1069	43	16	344	288	172	292	73	1 228
celkem	478	736	1 069	1 703	1 061	625	529	6 201

Zdroj: CCB -- Czech Credit Bureau, a. s.

Metoda zde použitého ratingu zachycuje pouze uplynulý vývoj obce a nebere v potaz možnosti obce na řádné vyrovnání se svými závazky v budoucnu, např. výnosy z investice financované cizími zdroji. Odhaduje de facto nejhorší možnou variantu. V případě špatného ratingu (stupeň C+ až C−) může tato informace sloužit především jako upozornění, že by obec měla věnovat svému hospodaření více pozornosti při uvažování o budoucích možnostech svého rozvoje.[22]

[22] KAMENÍČKOVÁ, V., VIKLÉR, J. *Hodnocení obcí podle jejich finanční schopnosti a kapitálových výdajů*.

3.2.1 Hodnocení obcí na základě kritérií udržitelného rozvoje

Problematikou hodnocení na základě kritérií udržitelného rozvoje se zabývá tým vedený RNDr. Jiřinou Vargovou. K hodnocení udržitelného rozvoje dané lokality je potřebná odborně zpracovaná metodika. Tato metodická podpora by přispěla k rychlé orientaci v tom, jakým způsobem ovlivní rozvojové aktivity (investiční/neinvestiční projekt) udržitelný rozvoj dané lokality (pozitivně/negativně).

Pod záštitou České asociace udržitelného rozvoje byl vytvořen realizační tým odborníků pracuje na vytvoření dané metodiky. Projekt je rozdělen na tři části se třemi samostatně oddělitelnými postupy z hlediska realizace, tzn. na tři chronologicky na sebe navazující projekty:

1. Provedení analýzy stávajících přístupů a postupů hodnocení UR na lokální úrovni v podmínkách vybraných měst a regionů ČR;
2. Tvorba a odzkoušení metodiky hodnocení UR pro lokální úroveň, včetně uživatelsky příjemného software;
3. Praktická implementace metodiky do praxe v celé ČR.

V současné době se tým odborníků zabývá první částí výše uvedeného celkového projektového záměru. Výsledkem projektu je zjištění, že k monitorování vývoje udržitelného rozvoje na lokální úrovni jsou zpracovány následující základní přístupy:

- komplexní zachycení stavu udržitelného rozvoje v celé jeho šíři pomocí využití širokého spektra místních dat z každého pilíře UR;
- nastavení optimálního "setu" indikátorů UR;
- vyvinutí jediného "syntetického" indikátoru vypovídajícího o stavu udržitelného rozvoje v dané lokalitě jako celku.

Z provedených šetření vyplynulo doporučení periodicky hodnotit vývoj UR lokality na základě pravidelného a systematického sledování místních dat v delší časové řadě, včetně komunitou preferovaných indikátorů UR. Pro účely benchmarkingu lokalit je rovněž vhodné minimálně jedenkrát za pět let vyhodnotit centrálními orgány ČR stanovené

indikátory UR vhodné pro lokální úroveň, které budou korespondovat se sadou "Společných evropských indikátorů (European Common Indicators – ECI)".[23]

Projekt je zatím ve své první fázi a jeho další výsledky, jakož i metodologie pro hodnocení udržitelné rozvoje budou teprve zpracovány.

[23] VARGOVÁ, J. a kol. *Umíme hodnotit udržitelný rozvoj obcí, měst, mikroregionů či krajů?*

4 Charakteristika Jablonce nad Jizerou

V této kapitole je popsáno prostředí, kde bude projekt realizován a uvedeny důvody, podložené statistickými údaji, proč je projekt plánován.

4.1.1 Základní údaje

Město Jablonec nad Jizerou se nachází v Libereckém kraji, okresu Semily a územně spadá pod správu obce s rozšířenou působností Jilemnice. Město je výrazně ovlivněno svojí polohou v údolí řeky Jizery v nadmořské výšce 450 m n. m., kterou obklopuje kopcovitá krajina podhůří Krkonoš. Město má rozlohu 2232 ha tj. 22,32 km^2 a je členěno do 11 části, viz Tab. 2.

Tab. 2: Části obce Jablonec nad Jizerou

Část obce	První zmínka	Výměra (ha)	Nadmořská výška
Blansko			575
Buřany	1720	512	498
Bratrouchov	1652	368	700
Dolní Dušnice			499
Dolní Tříč			509
Horní Dušnice	1739	579	653
Hradsko			499
Jablonec nad Jizerou	1398	642	450
Končiny			652
Stromkovice	1698	131	725
Vojtěšice	1492		525

Zdroj: http://www.jablonec-krkonose.cz/, upraveno

Město bylo v minulosti nazýváno „branou do Krkonoš“ jelikož je výchozím bodem mnoha turistických tras a v minulosti bylo i významným lyžařským centrem, kdy zde byl v roce 1903 založen první lyžařský klub na území České republiky. V dnešní době je město stále intenzivně navštěvováno turisty, ale ve vybavenosti nedokáže soupeřit s okolními středisky jako je Harrachov nebo Rokytnice nad Jizerou. Nachází se zde dostatek ubytovacích kapacit, z nichž ty největší znázorňuje Tab. 3.

Tab. 3: Nejvýznamnější ubytovací kapacity

Ubytovací zařízení	Kapacita lůžek
Autokemp	48 + 30karavanů/stanů
Hotel Prajsko	38
Hotel Krakonoš	40
Hotel „U nás“	55
Hotel Stráž	60+
Penzion U Kindlů	32
Turistická ubytovna	38
Ubytování v soukromí	Pouze odhad 150 – 200

Zdroj: vlastní průzkum webových stránek jednotlivých zařízení

4.1.2 Orgány obce

Zastupitelstvo obce má dle zákona 15 členů. Starostou obce je ve volebním období 2010 – 2013 Ing. Miroslav Kubát. Místostarostou je pan Václav Hájek.

Městský úřad tvoří starosta, místostarosta a pět administrativních zaměstnanců. Déle jsou u městského úřadu zaměstnání tři zaměstnanci, kteří se starají o běžnou údržbu a opravy města.

V městě je ustanovena sociální, bytová, finanční, kontrolní a revizní komise, spolupracující na správě města.

4.1.3 Občanská vybavenost

Ve městě se nachází mateřská škola s dvěma třídami a kapacitou 50 dětí, dále je zde základní škola s 9. třídami a kapacitou přes 200 žáků. V obci je zřízena ordinace dětského, zubního i praktického lékaře a gynekologa. Pro starší občany je připraven dům s pečovatelskou službou s kapacitou 22 osob.

Kulturní zařízení zastupují knihovna, divadelní sál s kinem, venkovní areál pro pořádání hudebních vystoupení. Ze sportovišť jmenujme fotbalové hřiště, tělocvična, venkovní koupaliště, volejbalové a tenisové kurty a lyžařské vleky.

Společenský život ve městě zajišťuje četná základna spolků a místních organizací: myslivecké sdružení Hořec, Klub žen, Klub červeného kříže, Sbor dobrovolných hasičů,

Tělovýchovná jednota Sokol a další menší spolky, které nemají na kulturní vliv města tak významný vliv.

Vybudována je většina inženýrských sítí (vodovod, kanalizace a ČOV, dostatečná kapacita elektrické sítě, plynovod nebyl zaveden). Město má efektivní systém nakládání s odpadem s vysokým podílem vytříděných recyklovatelných částí.

4.1.4 Demografické údaje a jiné statistické údaje o obci

Ve městě žije 1844 (k 31. 12. 2009) obyvatel z toho v produktivním věku 1299 obyvatel, 252 v předproduktivním věku a 293 osob v poproduktivním věku. Průměrný věk obyvatel 41,5 (k 31. 12. 2009) let. Tab. 4 blíže popisuje pohyb obyvatel v letech 2000 až 2009. Je patrné, že dochází ke stálému odlivu obyvatel, což je znázorněno na Obr. 6.

Tab. 4: Pohyb obyvatel v letech 2000 – 2009

	2000	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**
Celkový přírůstek obyvatel	8	-15	-13	16	-27	-27	-13	-28	-8	-21
Přirozený přírůstek obyvatel	4	-3	-	-2	-5	-8	-	-14	-1	-2
Migrační saldo	4	-12	-13	18	-22	-19	-13	-14	-7	-19
Živě narození	22	22	15	20	18	12	14	10	20	16
Zemřelí	18	25	15	22	23	20	14	24	21	18
Migrační saldo	4	-12	-13	18	-22	-19	-13	-14	-7	-19
Přistěhovalí	38	24	35	57	29	36	18	27	30	21
Vystěhovalí	34	36	48	39	51	55	31	41	37	40
Sňatky	18	7	12	8	7	9	7	8	11	8
Rozvody	7	10	7	3	3	6	4	6	2	5
Potraty	4	1	7	4	3	9	5	7	6	5

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

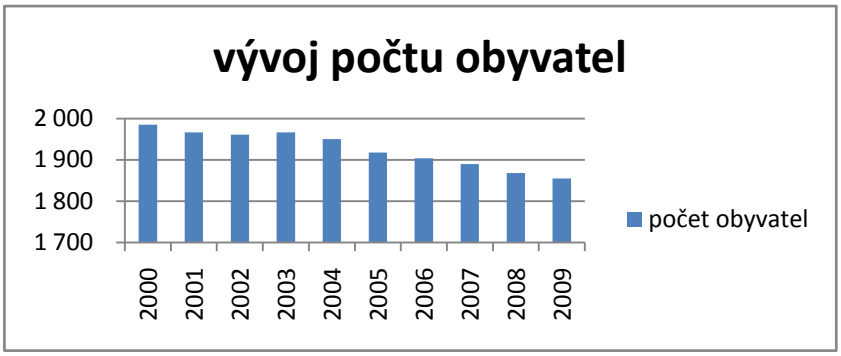

Zdroj: ČSÚ, MPSV (vlastní zpracování)

Obr. 6: Vývoj počtu obyvatel

Míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2009 dosahovala 14,11 % a celkový počet uchazečů o práci je 140. Vývoj míry nezaměstnanosti znázorněný na Obr. 7 ukazuje na nárůst nezaměstnanosti s největší pravděpodobností nástupem hospodářské krize v důsledku uzavření textilní firmy v obci, která v minulosti zaměstnávala 25 – 49 pracovníků.

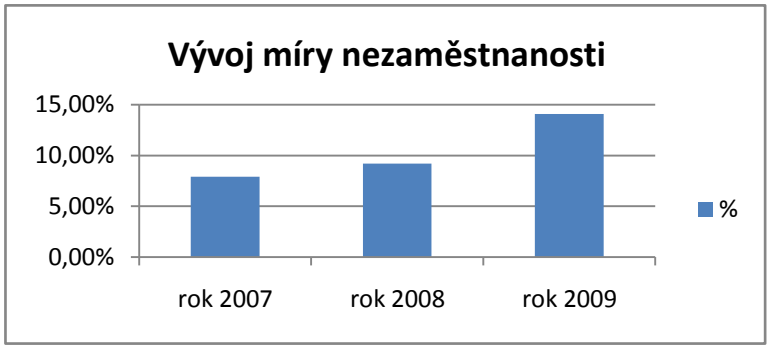

Obr. 7: Vývoj míry nezaměstnanosti v % k 31. 12. roku

Zdroj: ČSÚ, MPSV (vlastní zpracování)

4.1.5 Ekonomická aktivita

Ve městě se nachází celkem 426 ekonomických subjektů, z nichž většinu tvoří fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona a malé firmy do 25 zaměstnanců. Mezi významné ekonomické subjekty města s více než 25 zaměstnanci, jejichž přehled znázorňuje Tab. 5, patří ELITEX OK s.r.o., Pearl Bohemica s.r.o. a Stavební firma Janda

s.r.o. se sídlem v obci. Dále se v obci nachází firma JAROSLAV BREUER - INTERBYT s.r.o. (se sídlem v Praze 6), zabývající se výrobou oken a nábytku. Sídlo firmy je evidováno v jiné obci, do které plyne daňová výtěžnost z jejích příjmů. Nicméně pro obec Jablonec nad Jizerou je firma významná tím, že zde poskytuje cca 20 pracovních míst.

Tab. 5: Přehled firem s největším počtem zaměstnanců

Hl. předmět podnikání CZ-NACE	Popis oboru	Firma	Sídlo	Počet zaměst.
281500	Výroba ložisek, ozubených kol, převodů a hnacích prvků	ELITEX OK s.r.o.	512 43 Jablonec nad Jizerou 386	50-99
321300	Výroba bižuterie a příbuzných výrobků	Pearl Bohemica s.r.o.	512 43 Jablonec nad Jizerou 322	25 - 49
852000 853110	Primární vzdělávání	Základní škola, Mateřská škola a Základní umělecká škola, Jablonec nad Jizerou	51243 Jablonec nad Jizerou 370	25 - 49
412000	Výstavba bytových a nebytových budov	Stavební firma Janda s.r.o.	512 43 Jablonec nad Jizerou 322	20-24
370000	Činnosti související s odpadními vodami	ČOV Jablonec n. Jiz., a.s.	512 43 Jablonec nad Jizerou, Dolní Tříč 636	6 - 9
310900	Výroba ostatního nábytku	JAROSLAV BREUER - INTERBYT s.r.o.	16000 Praha 6 Hradčany (Praha 6), Na baště sv. Ludmily 253/1	20-24

Zdroj: databáze MF, ARES (vlastní zpracování)

Tab. 6: Přehled registrovaných ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců

Jablonec nad Jizerou	Registrované ekonomické subjekty podle počtu pracovníků k 31.12.2009
Ekonomické subjekty celkem	426
Neuvedeno	226
Bez zaměstnanců	157
1 - 5 zaměstnanců	25
6 - 9 zaměstnanců	7
10 - 19 zaměstnanců	4
20 - 24 zaměstnanci	2
25 - 49 zaměstnanců	4
50 - 99 zaměstnanců	1

Zdroj: ČSÚ (vlastní zpracování)

Ve městě je zastoupena většina základních služeb, jako jsou ubytovací kapacity, restaurační zařízení, obchody, banka, pošta, městský úřad s matrikou, kadeřnictví, prádelna, benzinová pumpa, servisy automobilů aj.

Jak vyplývá z Tab. 7, v obci je velké množství aktivních ekonomických subjektů, z nichž většinu tvoří podnikatelé (FO), které tvoří přes 80 % všech ekonomických subjektů.

Tab. 7: Hospodářská činnost k 31. 12. 2009

Počet podnikatelských subjektů celkem		426
podle převažující činnosti	Zemědělství, lesnictví, rybolov	25
	Průmysl	69
	Stavebnictví	71
	Doprava a spoje	13
	Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství	164
	Ostatní obchodní služby	34
	Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění	4
	Školství a zdravotnictví	5
	Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	41
podle právní formy	Státní organizace	1
	Akciové společnosti	3
	Obchodní společnosti	24
	Družstevní organizace	-
	Živnostníci	355
	Samostatně hospodařící rolníci	-
	Svobodná povolání	5
	Zemědělští podnikatelé	12
	Ostatní právní formy	26

Zdroj: ČSÚ (vlastní zpracování)

Z pohledu množství osob zaměstnaných v jednotlivých sektorech ekonomiky je na předním místě zaměstnanost v sekundárním sektoru, především v průmyslu a stavebnictví jak je vidět na Obr. 8.

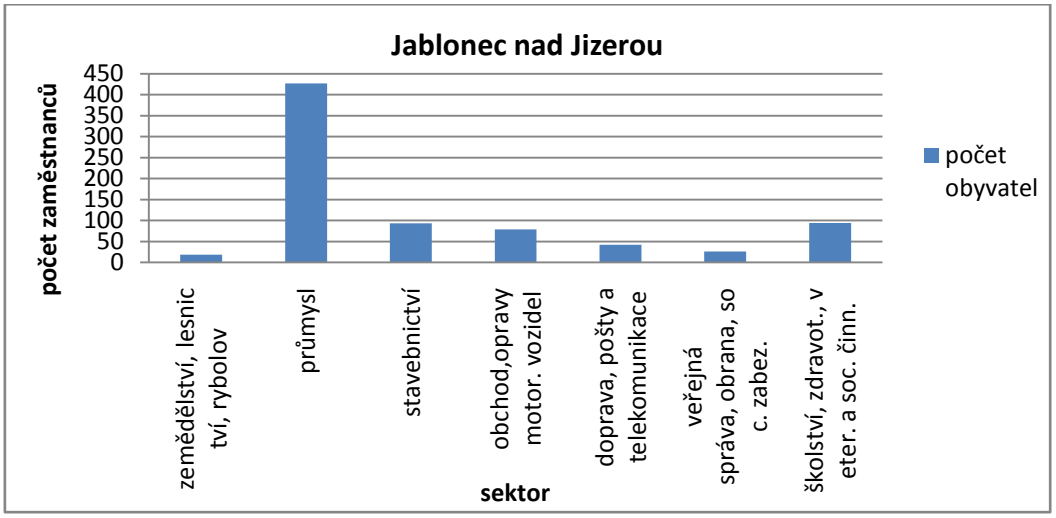

Obr. 8: Počet osob zaměstnaných v jednotlivých sektorech ekonomiky

Zdroj: ČSÚ, SLBD, 2001

5 Analýza hospodaření obce

Následující kapitola poskytuje přehled hospodaření obce Jablonec nad Jizerou v letech 2007 – 2010. Analýza hospodaření v jednotlivých letech je obsažena v příloze A.

5.1.1 Srovnání příjmů a výdajů za sledované období

Tato část obsahuje srovnání jednotlivých složek rozpočtu za sledované období, viz údaje v příloze A..

Na Obr. 9 je zobrazen vývoj celkových příjmů a výdajů rozpočtu, kdy je vidět, že obec běžně hospodaří s rozpočtem okolo 24 mil. Kč. Zvýšení rozpočtu obce v roce 2010 bylo způsobeno prodejem části obecního majetku a tudíž pouze ojedinělým výkyvem. Z obrázku je též patrné, že obec v minulých letech hospodařila s vyrovnaným rozpočtem.

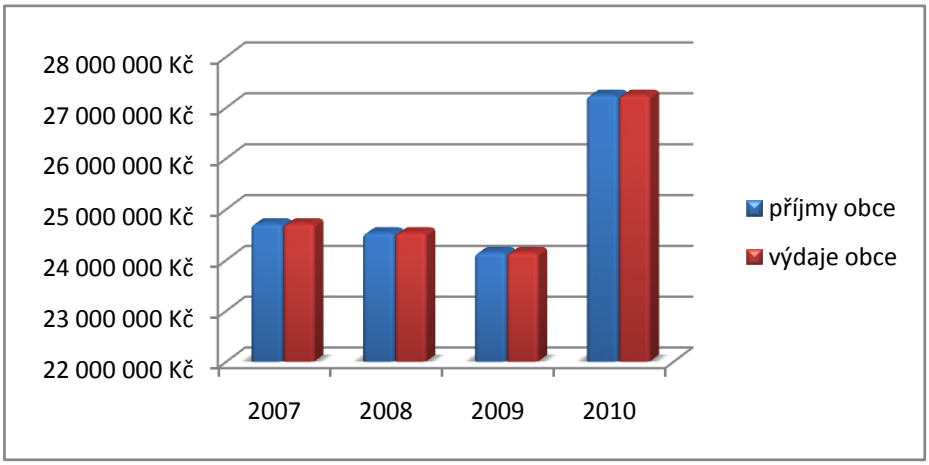

Obr. 9: Vývoj celkových příjmů a výdajů obce za sledované období 2007 - 2010

Zdroj: rozpočty města z let 2007 - 2010 , vlastní zpracování

Obr. 10 zobrazuje vývoj příjmů ve sledovaném období, kdy daňové příjmy jsou po celou dobu vyrovnané a pohybují se okolo hodnoty 15 mil. Kč. Výrazně se mění pouze kapitálové a dotační příjmy obce, které jsou spojeny s aktuálními činnostmi v obci v jednotlivých letech.

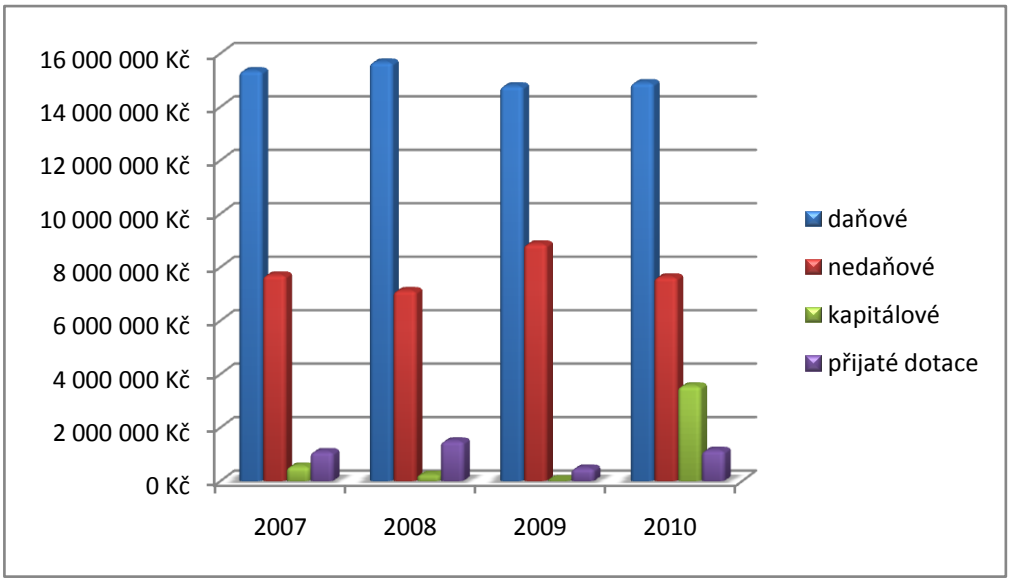

Obr. 10 Vývoj jednotlivých složek příjmů za sledované období 2007 - 2010

Zdroj: rozpočty města z let 2007 - 2010 , vlastní zpracování

Na Obr. 11 je přehled výdajů v obci za sledované období, přičemž výdaje jsou rozděleny na běžné, tvořící podstatnou část výdajů obce, a kapitálové, které závisí na aktuální činnosti obce v jednotlivých letech. Z obrázku je vidět převažující trend růstu kapitálových výdajů, kdy je snahou obce co nejvíce investovat do svého dalšího rozvoje.

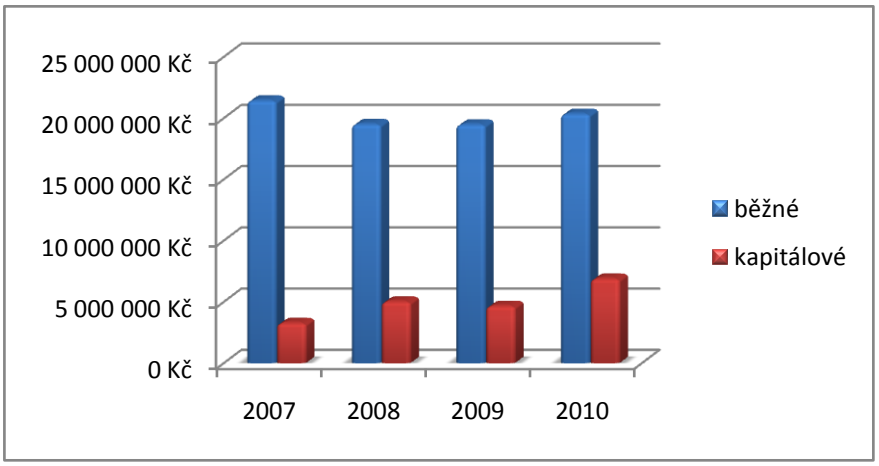

Obr. 11: Vývoj jednotlivých složek výdajů za sledované období 2007 - 2010

Zdroj: rozpočty města z let 2007 - 2010 , vlastní zpracování

5.1.2 Výhled hospodaření obce na roky 2011 – 2014

V této kapitole je nastíněn předpokládaný vývoj hospodaření v obci pro následující období. Data byla poskytnuta Ing. Václavem Noskem, který se stará o hospodaření města již 20 let a je tady nejpovolanější osobou k odhadnutí budoucího vývoje.

Jak je vidět v tabulce Tab. 8 a Tab. 9 v roce 2011 plánuje město investici v rozsahu řádově 30 mil. Kč na zateplení budovy Základní školy a výměnu systému vytápění. Investice bude financována z 75 % ze získané dotace ze Státního fondu životního prostředí a zbylých 25 % bude financovat obec formou úvěru, jehož splácení je plánováno na 6 let a zatíží ročně rozpočet města částkou přibližně 1,5 mil. Kč. Ostatní příjmy a výdaje jsou odhadovány v podobné výši jako v předchozích obdobích a tudíž bude docházet k obdobnému vývoji hospodaření města, kdy rozpočet pokryje běžné fungování obce s menšími investičními akcemi.

Pro zajištění dalších možností rozvoje se musejí řídící orgány města zaměřit na získávání dotací jak ze zdrojů státního rozpočtu (Libereckého kraje, ministerstev) tak ze zdrojů mimo ČR (strukturální fondy EU, Norské fondy, …).

Tab. 8: Kvalifikovaný odhad vývoje příjmů v období 2011 - 2014

	2011	2012	2013	2014
Daňové příjmy	15044,10	15194,50	15346,40	15499,90
Nedaňové příjmy	7723,60	7839,50	7957,10	8076,50
Kapitálové příjmy	300,00	85,00	85,00	85,00
Přijaté dotace	23086,10	701,00	701,00	701,00
-úvěry krátkodobé	7000,00			
PŘÍJMY CELKEM	53153,80	23820,00	24089,50	24362,40

Zdroj: data poskytnutá MěÚ Jablonec nad Jizerou , vlastní zpracování

Tab. 9: Kvalifikovaný odhad vývoje výdajů v období 2011 - 2014

	2011	2012	2013	2014
Běžné (neinvestiční)	20550,00	18685,40	19685,40	19685,40
Kapitálové (investiční)	33051,60	4200,00	3500,00	3000,00
-splátky jistiny dlouhodobých úvěrů -ř.8124	1500,00	1300,00	1300,00	1300,00
VÝDAJE CELKEM	55101,60	24185,40	24485,40	23985,40

Zdroj: data poskytnutá MěÚ Jablonec nad Jizerou , vlastní zpracování

6 Vyhodnocení potenciálu obce a odhalení dysfunkcí

V této kapitole je zpracováno vyhodnocení ekonomického potenciálu na základě metodiky projektu InoReDis[24] (provedeno vyhodnocení dynamiky rozvoje obce) a následně provedena SWOT analýza. Obě tyto metody poskytují informace o fungování obce a odhalují její slabá a silná místa.

6.1.1 Identifikace dynamiky hospodářského rozvoje Jablonce nad Jizerou

Na základě metodiky vytvořené k projektu WD-30-07-1 provedeného Ekonomickou fakultou Technické univerzity v Liberci, kdy byly zjišťovány faktory hodnotící dynamiku rozvoje hospodářství jednotlivých obcí, lze konstatovat následující. Při porovnání hodnot faktorů založených na hodnocení statistických dat za rok 2006 bylo zjištěno, že z osmi hodnotících faktorů jsou tři pod hranicí stanovenou jako základ dynamiky hospodářského rozvoje obce.

Nejslabším faktorem (podle pořadí obce) se stal faktor atraktivity bydlení, který zahrnuje ukazatele intenzity bytové výstavby, index vývoje počtu obyvatel (střední stav obyvatelstva v roce 2006/střední stav obyvatelstva v roce 2002), průměrný roční přírůstek/úbytek obyvatel na 1000 obyvatel a index migrace (migrační přírůstek či úbytek/stav obyvatel k 31. 12.). Toto potvrzují data o úbytku obyvatel na obr. 20 a údaje o migraci obyvatel v tab. 14.

Druhý nejslabší je faktor struktury ekonomiky, který je založen na hodnocení podílu zaměstnanosti v terciárním sektoru na celkové zaměstnanosti a nepřímo úměrně na podílu zaměstnanosti v průmyslu a stavebnictví na celkové zaměstnanosti, která je v obci velmi vysoká (viz Obr. 88).

[24] JÁČ, I. aj. *Jedinečnost obce v regionu.*

Faktor nezaměstnanosti, založený na registrované míře nezaměstnanosti, dlouhodobé míře nezaměstnanosti, míře tlaku na pracovní místo a nepřímo úměrně na indexu vzdělanosti, je v tTab. 10 jen mírně pod hranicí dynamického rozvoje, ale data pro výpočet pocházejí z roku 2006, od kdy se nezaměstnanost ve městě výrazně zvýšila (viz Obr. 7).

Tab. 10: Faktory dynamického rozvoje obce Jablonec nad Jizerou

Faktor	**Pořadí obce v ČR od 1 (nejslabší) k 6240**		**Hodnocení**	**Hranice dynamického rozvoje (pořadí obce**
F1 (nezaměstnanost)	2542	pod hranicí	-	2581
F2 (atraktivita místa bydlení)	1136	pod hranicí!	--	3865
F3 (osídlení)	4916	nad hranicí	+	3153
F4 (věková struktura)	3152	nad hranicí	+	2677
F5 (občanská vybavenost)	4805	nad hranicí	+	3183
F6 (struktura ekonomiky)	1247	pod hranicí!	--	3113
F7 (udržitelný rozvoj prostředí)	6089	nad hranicí	+	2835
F8 (ekonomická aktivita)	4485	pod hranicí	+	3664

Zdroj: interní data projektu WD-30-07-1, EF – TUL. Vlastní zpracování

Pozn. Hodnocení obce je znázorněno kladnými a zápornými znaménky kdy – znamená že hodnota faktoru v obci je pod úrovní hranice dynamického rozvoje a naopak + znamená, hodnota daného faktoru dosažená v obci je nad hranicí dynamického rozvoje. Pokud jsou znaménka dvě jedná se o výrazný rozdíl oproti optimální úroni.

Jednotlivé hodnoty faktorů pro město Jablonec nad Jizerou spolu s hranicí základní podmínky rozvoje jsou přehledně znázorněny na Obr. 12.

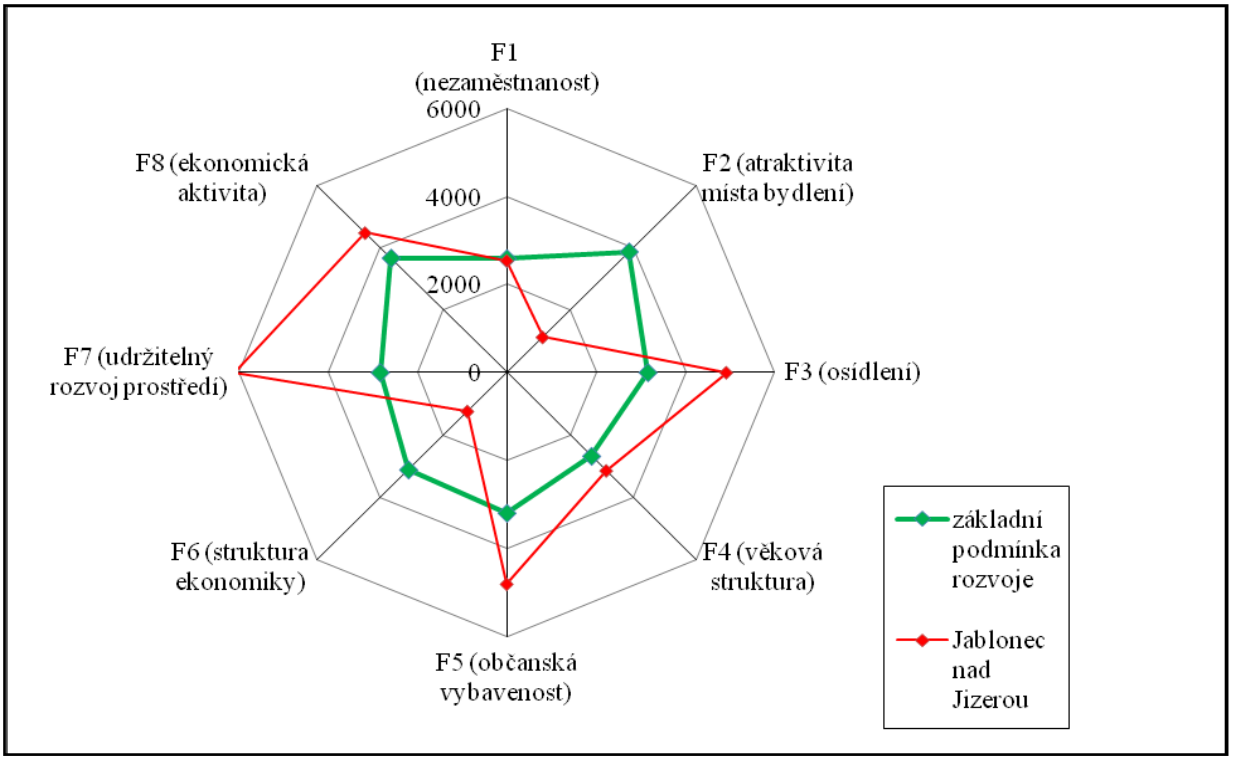

Obr. 12: Sítový graf pro hodnocení dynamiky rozvoje obce Jablonec nad Jizerou

Zdroj: vlastní zpracování údajů z Tab. 7

6.1.2 SWOT analýza

SWOT analýza je metoda, jejíž pomocí byly identifikovány silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats) obce Jablonec nad Jizerou, a to na základě vlastního monitoringu prostředí obce.

Strenghts – silné stránky

- Existence ZŠ, MŠ a ZUŠ.
- Dostupná lékařská péče (obvodní, zubní, dětský, gynekologický lékař) ve městě.
- Velký počet aktivních spolků a bohatý společenský život.
- Kvalitní životní prostředí.
- Turisticky atraktivní oblast.
- Přítomnost zařízení cestovního ruchu.

Z výčtu silných stránek vyplývá, že obec je vybavena všemi důležitými institucemi pro svůj další rozvoj a v obci probíhá bohatý kulturní život, což je jeden z předpokladů rozvoje obce. Kvalitní životní prostředí a turisticky atraktivní lokalita zajišťuje obci možnost dalšího rozvoje v rámci podnikatelské činnosti.

Weaknesses – slabé stránky

- Vzdálenost od většího centra – Semily 20 km, Liberec 50 km.
- Město bylo v PRK Libereckého kraje v letech 2007 – 2013 posouzeno jako hospodářsky podprůměrná oblast.
- Město disponuje nízkým obecním rozpočtem, který zajišťuje pouze samotný chod města. Navíc není posouzeno jako hospodářsky slabá ale pouze jako podprůměrná oblast a proto není schopná dosáhnout na dotace z titulu Libereckého kraje.
- Velká rozloha obce – složitá dostupnost odlehlých částí a výstavba potřebné infrastruktury.
- Není zpracován program rozvoje města.

Horší přístup k dotacím z krajského rozpočtu a celkový malý rozpočet vzhledem k velikosti obce a přírodních podmínek, které obec–zatěžují především v zimních měsících v souvislosti s údržbou komunikací, způsobuje komplikace při rozvoji města financovaného ze strany obce.

Opportunities – příležitosti

- Ve městě žije přes 1800 obyvatel v průměrném věku 41 let s dvěma třetinami v produktivním věku.
- Je zde velké procento podnikatelů FO – živnostníků, kteří podporují místní ekonomiku.
- V obci je bohatá spolková aktivita.
- Výhodná poloha města v turisticky atraktivní oblasti.
- Vhodné plochy pro stavební parcely v majetku města.

Největší příležitostí města je jeho poloha na úpatí Krkonoš a stále se rozvíjející cestovní ruch. Tuto příležitost je však nutné využít a nabídnout turistům odpovídající služby. To je v obci možné při vzájemné spolupráci města a soukromého sektoru, zastoupeného podnikateli přímo závislými na cestovním ruchu.

Threats - hrozby

- Postupný úbytek počtu obyvatel.
- Nedostatek pracovních míst – vysoká nezaměstnanost.
- Nedostačující bytová základna.
- Špatný přístup k finančním prostředkům.
- Malé rozvojové plochy města.
- Opuštěné objekty bývalých průmyslových závodů.

Město je ohroženo především úbytkem obyvatel v důsledku ubývajících pracovních míst v souvislosti z uzavíráním již zastaralých průmyslových závodů, které byly po dlouhá léta hlavními zaměstnavateli v obci. V městě tak vznikají opuštěné budovy tzv. brownfields, které jsou především ekologickou hrozbou, ale částečně i příležitostí, neboť město položené v údolí řeky Jizery nemá již mnoho rozvojových ploch a ve spolupráci se soukromým sektorem se může pokusit o využití těchto opuštěných objektů za podpory dotačních programů především z EU.

6.1.3 Shrnutí

Z analýzy města vyplývá, že se potýká s mnoha problémy současné doby jako většina obcí, které nejsou v dosahu větších center. Jsou to především rostoucí nezaměstnanost, špatná struktura ekonomiky, nízká atraktivita bydlení a s tím vším související odliv obyvatelstva.

Z těchto problémů, se kterými se obec potýká, by na základě konzultací se starostou města pro zpracování diplomové práce zvolen projektový záměr, který se zaměřuje na zlepšení atraktivity bydlení, okrajově i turistického ruchu. Přičemž v obci je řešení tohoto

problému aktuálním tématem. Projektový záměr je podrobněji popsán v následující kapitole.

7 Návrh řešení dané dysfunkce – popis projektu

Zvolený projektový záměr má za cíl vyřešit dobudování areálu sportovišť. Cílem je propojení se současným parkem, který bude také rekonstruován. Daný areál umožní využití prostoru i pro kulturní akce. Na základě toho vznikne klidová zóna v centru města, kde budou moci trávit čas jak rodiny dětmi tak místní mládež, která zde najde možnosti pro trávení volného času a vznikne zde prostor pro pořádání kulturních akcí pořádaných obecními spolky.

Projektový záměr byl původně navrhnut jako celková koncepce řešení lokality. Celkový návrh řešení lokality a jeho rozpočet se nachází v příloze D. Z původně navrženého projektového záměru se již podařilo uskutečnit dílčí části. Konkrétně jsou vybudovaná dvě fotbalová hřiště, víceúčelové hřiště s umělým povrchem a pódium pro pořádání koncertů, ke kterému chybí dobudování zpevněného povrchu.

Navrhovaný investiční záměr, který je předmětem diplomové práce záměr počítá s vybudováním hřiště na plážový volejbal, stavbou dráhy na kolečkové brusle, dobudováním prostoru pro kulturní akce a vytvořením dětského hřiště. Dále je navržena obnova parku, který nebyl v posledních 20 letech obnovován. Dojde k vysázení nových stromů, úpravě povrchu parkových cest, doplnění mobiliáře parku jako např. laviček, odpadkových košů, počítá se také s opravou památníku obětem první světové války a s tím spojenou obnovou parkových záhonů. Toto jsou nejdůležitější části z celkového konceptu, které jsou pro rozvoj lokality základní a nově zvolené vedení města odsouhlasilo záměr jejich dobudování. Ostatní části zahrnuté v celkové studii se zatím realizovat nebudou z důvodu nedostatku finančních prostředků.

7.1.1 Rozpočet investičního záměru

Plánovaný rozpočet investičního záměru dle kvalifikovaného odhadu činí 8 521 544 Kč. Jeho podrobnější přehled a rozčlenění na jednotlivé etapy projektového záměru je znázorněn v Tab. 11.

Tab. 11: Předběžná cena dle rozpočtových ukazatelů

číslo SO	název SO	zatřídění dle JKSO, 5míst	MJ	výměra	rozpočtový ukazatel (Kč/MJ)	předběžná cena bez DPH (Kč)	cena DPH 19% (kč)
SO 002	Beach volejbal	823.33	m2	360	1 045	376 200	447 678
SO 004	Dětské hřiště	823.33	m2	540	2 050	1 107 000	1 317 330
SO 006	Pěší komunikace	822.52	m2	385	1 150	442 750	526 873
SO 007	Inline brusle	823.33	bm	470	2 071	973 370	1 158 310
SO 010	Pomník	815.9	m3	10	5 715	57 150	68 009
SO 011	Park - sadové úpravy	823	m2	5 700	550	3 135 000	3 730 650
SO 012	společenský prostor	822.52	m2	930	1 150	1 069 500	1 272 705
celkem						**7 160 970**	**8 521 554**

Zdroj: Studie sportovně rekreačního areálu Pilišťata v Jablonci nad Jizerou, vlastní zpracování

Pozn. SO = stavební objekt

8 Možnosti financování investičního záměru

V souvislosti s dalším velkým projektem zateplení budov základní školy a výměna topného systému v těchto budovách bude moci obec uvolnit na dobudování sportovišť a rekonstrukci parku za svého rozpočtu v roce 2011 a dalších letech maximální částku 0,5 – 1 mil. Kč za rok. V souvislosti s tímto je hlavní snahou obce využití některého dotačního programu, aby došlo k co nejmenšímu budoucímu zatížení obecního rozpočtu. Všechny možnosti financování, které přicházejí v tomto okamžiku pro obec v úvahu, jsou popsány v následujících podkapitolách.

8.1.1 Financování s využitím dotace z EU

K financování projektu z Evropské unie je nejvhodnější použití Regionálního operačního program NUTS II Severovýchod, který je zacílen na podporu regionu soudržnosti Severovýchod s jednoznačným cílem zvýšit atraktivitu regionu pro investice, podnikání a život obyvatel. Program nabízí evropské dotace pro inovativní a investiční projekty v Královéhradeckém, Libereckém a Pardubickém kraji, jež tvoří NUTS II Severovýchod. Řídícím orgánem programu je Ministerstvo pro místní rozvoj.

ROP Severovýchod je rozdělen do 5 prioritních os, které jsou dále členěny do 12 oblastí podpory. Jeho priority jsou dané: rozvoj dopravní infrastruktury, měst a venkova, cestovního ruchu a podnikatelského prostředí. Projektový záměr dobudování sportovišť a obnovy parku spadá do prioritní osy 2, která se orientuje na Rozvoj městských a venkovských oblastí a je druhou největší oblastí co se týče finanční alokace, která činí 34 % což představuje 223 mil. EUR. I tato prioritní osa se dále dělí na tři oblasti podpory:

- **Rozvoj regionálních center** – je určena pro města nad 50 tisíc obyvatel formou integrovaného plánu rozvoje měst,
- **Rozvoj měst** (města nad 5 tisíc obyvatel),
- **Rozvoj venkova** (pro obce mezi 500 a 5000 obyvateli). Všechny oblasti podpory jsou zaměřeny na regeneraci a revitalizaci brownfields, obnovu částí měst a infrastruktury v oblasti školství, vzdělávání, zdravotnictví a sociálních věcí.

Jablonec nad Jizerou se s počtem 1844 (k 31. 12. 2009) obyvatel řadí do třetí oblasti podpory – Rozvoj venkova, kdy v programové příručce jsou přímo uvedeny příklady projektů podporovaných v této oblasti, mezi nimiž jsou: revitalizace náměstí, parků a jiných veřejných prostranství, včetně veřejné zeleně, výstavba a modernizace infrastruktury pro volnočasové aktivity, které přesně vystihují investiční záměr města.

Poslední výzva pro příjem žádostí v rámci prioritní osy Rozvoj městských a venkovských oblastí – Rozvoj venkova byla ukončena 28. březen 2008 a v roce 2011 není plánováno vypsání výzvy pro podávání žádostí v této oblasti prioritní osy. Vzhledem k tomu, že dotační program je naplánován na období 2007 – 2013 dojde podle informací Regionální rady severovýchod k vypsání výzvy v rámci této prioritní osy v roce 2011 a obec tak může připravit žádost pro budoucí výzvu.

Výše dotace poskytovaná Regionální radou Severovýchod je podle Příručky pro žadatele a příjemce ve výši 92,5 % a zbylých 7,5 % musí obec uhradit ze svého rozpočtu. Situaci u zkoumaného projektového záměru zobrazuje Tab. 12, částky jsou zaokrouhleny na celé tisíce.

Tab. 12: Financování investičního záměru z dotace z EU

	v procentech	v Kč
dotace	92,5 %	7 882 000
Vlastní zdroje	7,5 %	639 000
celkem	100 %	8 521 000

Zdroj: vlastní zpracování

8.1.2 Financování s využitím dotace ze státního rozpočtu

Vedle daňových příjmů, které tvoří největší část obecních příjmů, jsou dotace a transfery druhým nejvýznamnějším zdrojem pro financování obcí. Z hlediska účelu slouží dotace k dofinancování přenesené působnosti, tzn. k výkonu státní správy, kterou obce vykonávají.

Prostředky ze státního rozpočtu jsou na dotační účely rozdělovány prostřednictvím rozpočtů ministerstev a krajů. Ve státním rozpočtu existuje více než 500 dotačních titulů, na základě kterých může obec získat prostředky k realizaci svých investičních záměrů. Finanční prostředky jsou rozdělovány na základě vypisovaných dotačních programů na jednotlivá programová období. Pravidla jejich rozdělování jsou pro každý titul jiná.

Podle výsledků státního závěrečného účtu územních rozpočtů tvořily dotace obcím v roce 2010, respektive všechny obcemi přijaté transfery, jednu třetinu jejich souhrnných příjmů. Jedná se o výrazné zvýšení podílu dotací, které tak částečně kompenzovalo snížení daňových příjmů, které obce potkalo v důsledku ekonomické krize.[25]

Objem dotací ze státního rozpočtu není tak velký jako objem peněz z EU, a proto se vypisované dotační tituly zaměřují na konkrétní menší projekty a nejsou schopny financovat investiční záměry komplexního rozsahu. Z toho důvodu je v našem případě možné realizovat pouze části investičního záměru z celkového navrženého řešení lokality tak, jako tomu bylo již v minulých letech, kdy byla pro výstavbu víceúčelového hřiště využita dotace z programu Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační aktivity ministerstva pro místní rozvoj.

8.1.3 Dotace z rozpočtů ministerstev

Získání nárokové dotace z rozpočtu ministerstva musí předcházet vypsání dotačního titulu ze strany ministerstva, na jehož základě může obec podat žádost o dotaci. Součástí vypsaného dotačního titulu jsou určeni příjemci dotace, účel dotace, její výše, období, správce programu, termín podání žádosti a další upřesňující informace.

Na základě průzkumu lze konstatovat, že jediným dotačním titulem na rok 2011, který by bylo možné využít alespoň k částečné realizaci plánovaného investičního programu je program Ministerstva pro místní rozvoj s názvem Podpora obnovy a rozvoje venkova.

[25] ELIÁŠ, A. *Dotace obcím – jejich struktura a využití*

Cílem programu je formou dotace podpořit obnovu a rozvoj venkovských obcí. Program předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově jejich obce v souladu s místními tradicemi. Program je rozdělen do pěti dotačních titulů:

1. Podpora vítězů soutěže Vesnice roku
2. Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci
3. Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova
4. Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci
5. Podpora zapojení romské komunity do života obce a společnosti

Příjemci podpory jsou vymezeni a specifikováni pro každý z pěti dotačních titulů zvlášť. Obecně se však jedná o obce či svazky obcí.

Pro plánovaný investiční záměr je využitelný druhý dotační titul s názvem Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci, který podporuje akce s výstupy sloužícími převážně dětem a mládeži, na jejichž výběru a přípravě (resp. realizaci) se děti a mládež prokazatelně podílely (resp. budou podílet), a které jsou zaměřené na:

- obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti (např. školy, předškolní zařízení, kulturní zařízení),
- úpravu veřejných prostranství,
- obnovu a zřizování veřejné zeleně,
- rekonstrukci nebo vybudování zařízení pro volnočasové aktivity (hřiště, klubovny, cyklostezky, bruslařské dráhy, naučné stezky apod.).

Z výše uvedeného vyplývá, že by pro investiční záměr obce mohly být získány prostředky na výstavbu dětského hřiště, bruslařské dráhy a beach volejbalu, jejichž výstavba zahrnuje základní cíl dotačního titulu a tím je zapojení dělí a mládeže do komunitního života v obci, která je popsána v příloze k dotačnímu titulu, kterou je možné najít v příloze E.

Celkový rozpočet by dle kvalifikovaného odhadu činil 2 923 318, viz Tab. 13. Dotace je poskytována až do výše 70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů akce. Dolní limit dotace na jednu akci činí 50 tis. Kč. Horní limit dotace na jednu akci činí 400 tis. Kč. Proto by bylo nutné rozdělit investiční záměr na 3 samostatné projekty. Obec by tak mohla

získat z rozpočtu ministerstva až 1 200 000 Kč a částku 1 723 318 na dofinancování jednotlivých investičních záměrů by musela uhradit ze svého rozpočtu.

Tab. 13: Rozpočet na vybrané části investičního záměru

číslo SO	název SO	zatřídění dle JKSO, 5míst	MJ	výměra	rozpočtový ukazatel (Kč/MJ)	předběžná cena bez DPH (Kč)	cena DPH 19% (kč)
SO 002	Beach volejbal	823.33	m2	360	1 045	376 200	447 678
SO 004	Dětské hřiště	823.33	m2	540	2 050	1 107 000	1 317 330
SO 007	Inline brusle	823.33	bm	470	2 071	973 370	1 158 310
celkem						2 456 570	2 923 318

Zdroj: Studie sportovně rekreačního areálu Pilišťata v Jablonci nad Jizerou, vlastní zpracování

8.1.4 Dotace z rozpočtu kraje

Liberecký kraj se ze svého rozpočtu podílí na poskytování dotací na investiční záměry obcí. Krajský úřad Libereckého kraje, odbor regionálního rozvoje a evropských projektů poskytuje dotace a granty v mnoha vybraných programech. Pro investiční záměr popsaný v této diplomové práci je vhodný Program obnovy venkova s cílem podpory rozvoje a obnovy nemovitého majetku ve vlastnictví měst, obcí a svazků obcí v působnosti Libereckého kraje. V tomto programu se nachází dotační titul 3 nazvaný Obnova a zřizování veřejné zeleně – parky, aleje, sady, který je vhodný na financování části zamýšleného investičního záměru.

Výše podpory pro obce do 2 000 obyvatel u investičního projektu je minimálně 25 tisíc Kč a maximálně 400 tisíc Kč přičemž dotace může činit maximálně 50 % uznatelných nákladů projektu.

Podmínky, které musí obec pro získání dotace splnit:

- Pro obec nebo její místní část (sídlo), ve které má být akce realizována, byl zpracován a Zastupitelstvem obce schválen strategický rozvojový dokument obce, obsahující minimálně:

    - seznam akcí na úseku osvětových, kulturních a společenských akcí, akcí k rozvoji hospodářství, akcí k zachování, obnově a udržování venkovské zástavby, akcí k úpravě veřejných prostranství, zkvalitnění občanské vybavenosti a technické infrastruktury a akcí k ochraně a obnově kulturní krajiny, které obec plánuje realizovat, minimálně pro zbývající časový úsek volebního období současného obecního zastupitelstva (v tomto seznamu jsou zařazeny všechny akce, tedy nejen ty, na které obec žádá dotaci z krajského rozpočtu);
    - předpokládanou výši nákladů a úvahu o způsobu finančního zajištění a postupu realizace jednotlivých akcí.

- Podíl obce může být zčásti tvořen dodávkou vlastního materiálu a dobrovolnou prací občanů. V tomto případě bude předloženo ocenění hodnoty prací, které byly zabezpečeny dobrovolně občany, provedené autorizovaným technikem nebo soudním znalcem nebo doklad o nákupu materiálu.

Shrnutí

Využití prostředků ze státního rozpočtu je pro obec komplikovanější v tom, že investiční záměr nemůže být realizován jako celek, ale musí být rozdělen do několika dílčích investičních projektů. I přes toto rozdělení se však obci nepodaří získat dotace na všechny části plánovaného investičního záměru a na části, které mohou být realizovány je částka získaná z dotace omezená a obec by tak musela přispět z větší míry ze svého rozpočtu.

8.1.5 Financování z rozpočtu obce s využitím bankovních úvěrů

Možnost využití úvěru je pro obec nejméně výhodná, neboť všechny prostředky na realizaci investičního záměru jsou čerpány v průběhu několika budoucích let z rozpočtu obce.

8.1.6 Komerční banky

Obce jsou bankami považovány za spolehlivé klienty a získání úvěru pro obec nepředstavuje větší problém, protože banky mají jistotu splácení v podobě stálého příjmu obcí v podobě daňových výnosů a obce za úvěry navíc ručí svým majetkem. Komerční banky nabízejí na trhu hned několik úvěrových produktů nastavených přesně dle potřeb obcí.

Investiční úvěry jsou bankami poskytovány vždy na individuální projekty s individuálními podmínkami. Na základě provedeného průzkumu byla zpracována Tab. 14, která uvádí přehled orientačních úrokových sazeb úvěrových produktů určených pro obce u vybraných významných bank v ČR, jejichž výše je závislá na individuálním nastavení úvěru s každým klientem. Podmínky poskytnutí úvěru jsou u všech bank velice podobné a vzhledem k individuálnímu přístupu bank k jednotlivým klientům, jsou tyto podmínky přizpůsobeny, aby co nejvíce vyhovovaly klientům.

Tab. 14: Přehled úrokových sazeb vybraných bank

	Úroková sazba na 10 let	Úroková sazba na 15 let
Česká spořitelna, a.s.	5,95	6,3
Komerční banka, a.s.	4,85	5,05
GE Money bank, a.s.	5,39	5,69
Raiffeisenbank, a.s.	4,19	4,95
Československá obchodní banka, a.s.	5,29	5,69

Zdroj: vlastní průzkum

Doba splácení v horizontu 10 nebo 15 let je pro obec výhodná vzhledem k jejím dalším investičním aktivitám a omezeným prostředkům na investice v každoročním rozpočtu.

Rozdíly v úrokových sazbách při splácení na kratší dobu nejsou nijak výrazné a při využití splácení po dobu 10 nebo 15 let nebude rozpočet obce zatížen vysokými splátkami.

V Tab. 15 je uveden splátkový kalendář pro výši předpokládaného úvěru ve výši 8,5 mil., dobu splácení 10 let a úrokovou sazbu 5,13 %, která je vypočtena jako aritmetický průměr sazeb vybraných bank. Anuita je vypočítána podle vzorce (1):

$$Anuita = SH \times \left[\frac{i}{1-\frac{1}{(1+i)^n}}\right] \qquad (1)$$

Kde: SH … současná hodnota

i … úroková míra

n … počet splátkových období

Tab. 15: Splátkový kalendář pří splácení na dobu 10 let

rok	PS jistiny	úrok	splátka	úmor	KS jistiny
1	8500000	436050	1107749	671699	7828301
2	7828301	401592	1107749	706157	7122144
3	7122144	365366	1107749	742383	6379761
4	6379761	327282	1107749	780467	5599293
5	5599293	287244	1107749	820505	4778788
6	4778788	245152	1107749	862597	3916191
7	3916191	200901	1107749	906849	3009342
8	3009342	154379	1107749	953370	2055972
9	2055972	105471	1107749	1002278	1053695
10	1053695	54055	1107749	1053695	0

Zdroj: vlastní zpracování

Pozn. Všechny hodnoty jsou zaokrouhleny na celá čísla

Tab. 16 zobrazuje splátkový kalendář pro výši předpokládaného úvěru ve výši 8,5 mil., dobu splácení 15 let a úrokovou sazbu 5,54 %, která je vypočtena jako aritmetický průměr sazeb vybraných bank.

Tab. 16: Splátkový kalendář při splácení na dobu 15 let

rok	PS jistiny	úrok	splátka	úmor	KS jistiny
1	8500000	470900	849070	378170	8121830
2	8121830	416650	849070	432420	7689410
3	7689410	394467	845409	450942	7238467
4	7238467	371333	841743	470409	6768058
5	6768058	347201	838068	490867	6277191
6	6277191	322020	834380	512360	5764832
7	5764832	295736	830671	534935	5229896
8	5229896	268294	826934	558640	4671256
9	4671256	239635	823155	583520	4087736
10	4087736	209701	819317	609616	3478121
11	3478121	178428	815388	636960	2841161
12	2841161	145752	811315	665564	2175597
13	2175597	111608	806995	695386	1480211
14	1480211	75935	802161	726226	753985
15	753985	38679	795756	753985	0

Zdroj: vlastní zpracování

Pozn. Všechny hodnoty jsou zaokrouhleny na celá čísla

8.1.7 Českomoravská záruční a rozvojová banka

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s., v níž je většinový vlastník (72 %) Česká republika zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí a Ministerstvem pro místní rozvoj nabízí produkt s názvem OBEC 2, jehož cílem je financování investic k zachování a rozvoji infrastruktury obcí zvyšujících kvalitu života obyvatel. Program je otevřen do 31.12.2012 a banka v jeho rámci nabízí úvěr pro obce do 100 tis. obyvatel na pořízení nebo rekonstrukci majetku v těchto různých oblastech, kdy plánovaný investiční záměr spadá do oblasti výstavba a rekonstrukce kulturních a sportovních zařízení. Úvěr s pevnou úrokovou sazbou je možné získat ve výši 8 – 250 mil. Kč, dobou splatnosti 10 – 15 let s možností odkladu splátek až o 36 měsíců a možností čerpání úvěru po dobu až 30 měsíců.

V Tab. 17 a Tab. 18je uveden splátkový kalendář pro výši předpokládaného úvěru ve výši 8,5 mil., dobu splácení 10 a 15 let a úrokovou sazbu 4,5 %, která je bankou stanovena jako

fixní po celou dobu splácení a obec tak není ohrožena vývojem úrokových sazeb v závislosti na tržních výkyvech a není závislá ani na délce splácení úvěru.

Tab. 17 Splátkový kalendář pro dobu splácení 10 let

rok	PS jistiny	úrok	splátka	úmor	KS jistiny
1	8500000	382500	1074220	691720	7808280
2	7808280	400565	1074220	673655	7134625
3	7134625	366006	1081678	715672	6418953
4	6418953	329292	1089306	760013	5658940
5	5658940	290304	1097146	806842	4852097
6	4852097	248913	1105267	856355	3995743
7	3995743	204982	1113788	908806	3086936
8	3086936	158360	1122945	964585	2122351
9	2122351	108877	1133330	1024454	1097897
10	1097897	56322	1147303	1097897	0

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 18: Splátkový kalendář pro dobu splácení 15 let

rok	PS jistiny	úrok	splátka	úmor	KS jistiny
1	8500000	382500	791467	408967	8091033
2	8091033	415070	845851	430781	7660252
3	7660252	392971	842203	449232	7211020
4	7211020	369925	838551	468626	6742394
5	6742394	345885	834890	489005	6253389
6	6253389	320799	831216	510417	5742972
7	5742972	294614	827521	532907	5210065
8	5210065	267276	823798	556522	4653543
9	4653543	238727	820034	581307	4072236
10	4072236	208906	816210	607304	3464932
11	3464932	177751	812296	634545	2830387
12	2830387	145199	808239	663040	2167347
13	2167347	111185	803934	692750	1474598
14	1474598	75647	799119	723472	751126
15	751126	38533	792738	751126	0

Zdroj: vlastní zpracování

8.1.8 Vyhodnocení nejvhodnějšího způsobu financování

Podmínkou pro posouzení toho, který způsob financování je pro obec nejvýhodnější, je vztah k zatížení obecního rozpočtu v následujících letech. Způsob, který zatíží obecní rozpočet v následujících rozpočtových obdobích nejméně je považován za nejlepší způsob financování.

Podle tohoto kritéria je jako nejlepší způsob financování ohodnocen způsob financování investičního záměru s využitím dotace z EU. Tento způsob je však spojen s velkou administrativní náročností a nejistotou v podobě možného zamítnutí žádosti o dotaci.

Druhým nejlepším způsobem je využití prostředků ze státního rozpočtu. Pro obec je to komplikovanější v tom, že investiční záměr nemůže být realizován jako celek, ale musí být rozdělen do několika dílčích investičních projektů. I přes toto rozdělení se však obci nepodaří získat dotace na všechny části plánovaného investičního záměru a na části, které mohou výt realizovány je částka získaná z dotace omezená a obec by tak musel přispět z větší míry ze svého rozpočtu.

Nejméně výhodnou variantou je využití některého z úvěrů jak komerčních bank nebo i ČMZRB, protože dojde k zatížení obecního rozpočtu na mnoho let dopředu a budou omezeny investiční aktivity obce v budoucnu.

Obecně by se dalo říci, že při současném zákonném nastavení přerozdělování prostředků ze státního rozpočtu mezi jednotky místní samosprávy, by se obec měla pro financování jakéhokoliv investičního záměru pokusit o získání prostředků z dotačních titulů veřejných rozpočtů. Administrativní proces žádosti o dotace může trvat několik měsíců až jeden rok (pokud se čeká na vypsání výzvy z dotačních programů EU), a proto je nutné toto brát v úvahu již při vzniku myšlenky na realizaci určitého investičního záměru. Pro lepší návaznost mezi jednotlivými volebními obdobími by měla obec mít zpracovaný komplexní plán rozvoje obce, který bude mít podporu napříč všemi zájmovými subjekty v obci.

9 Posouzení realizovatelnosti investičního záměru

Každý investiční záměr je důležitým rozhodnutím pro zastupitele obce, protože se jedná o ovlivnění stavu obce na několik let dopředu a nejen na aktuální volební období. Realizovatelnost investičního záměru je závislá na mnoha vnějších i vnitřních faktorech ovlivňujících fungování obce. Ať už se jedná se o aktuální politickou situaci ve státě i přímo v obci, momentální ekonomickou situaci obce závislou na nastavení financování místní správy, nebo preference obyvatel obce vždy je nutné, aby zastupitelstvo nejprve analyzovalo konkrétní situaci a na jejím základě provedlo odpovědné rozhodnutí.

Po provedení analýz pro realizaci investičního záměru sportovně rekreačního areálu obce Jablonec nad Jizerou v této práci je patrné, že nejdůležitějším faktorem rozhodování o realizovatelnosti chystaného investičního záměru jsou finanční prostředky. Pokud by se obci podařilo získat prostředky z dotačního programu EU, realizaci projektu by nic nebránilo, protože obec by se na financování podílela jen z velmi malé části.

Při získání dotace z rozpočtu Libereckého kraje by obec mohla z dotačních prostředků financovat alespoň část z celkového projektu a zbytek by mohl financovat pomocí úvěru nebo výstavbu ostatních částí odložit do budoucna a řešit pouze dílčí části projektu. Částečná realizace projektu je již v obci aplikována, ale tento způsob neřeší urbanistické dořešení lokality jako celku a neumožňuje plné využití dané lokality.

Poslední možností je řešení situace financováním celého investičního záměru z úvěru od vybrané komerční banky nebo Českomoravské záruční rozvojové banky. Tento způsob realizace je pro obecní rozpočet velmi náročný, neboť by omezil investiční aktivity v obci na dalších nejméně 10 let dopředu, kdy by zatížil rozpočet roční splátkou úvěru v minimální výši 800 tis. Kč. Vzhledem k tomu, že v obci bude v průběhu roku 2011 realizován další velký investiční projekt, který zatíží obecní rozpočety do roku 2018 splátkou úvěru ve výši okolo 1,5 mil. Kč, není realizace sportovně rekreačního areálu reálná, protože v obci jsou v budoucnu plánovány jiné investiční záměry jako například zateplení bytových domů, vyřešení vlastnictví ČOV, nebo vyřešení situace havarijního stavu mostů přes řeku Jizeru.

Celkově lze možnost realizace investičního záměru na dobudování sportovně rekreačního areálu obce Jablonec nad Jizerou shrnout tak, že pokud se obci nepodaří zajistit dotační prostředky, není realizace investičního záměru v nejbližší době reálná.

Závěr

Tématem diplomové práce bylo zvážit využití dotačních programu Evropské unie pro růst vybrané jednotky místní samosprávy. Pro zpracování diplomové práce byla vybrána obec Jablonec nad Jizerou, kde byla identifikována potřeba realizace investičního záměru na dobudování sportovně rekreačního areálu obce.

V první části diplomové práce byla provedena rešerše odborné literatury a stanoveny základní prvky metodologie zpracování práce. Teoretická část práce byla zaměřena na právní a ekonomickou charakteristiku obce a možnosti financování investičních záměrů v prostředí místní samosprávy. Byly srovnány dostupné metody hodnocení hospodářského stavu obcí a jejich rozvojového potenciálu. Na těchto základech byla v další části provedena analýza charakteristik obce Jablonec nad Jizerou, vyhodnoceno hospodaření obce v letech 2007 - 2010 a proveden výhled hospodaření do roku 2014. Na základě vybrané metody hodnocení dysfunkcí obce byla zpracována identifikace faktorů dynamického rozvoje obce a po konzultaci se zástupci města byla vybrána konkrétní dysfunkce a navržen investiční záměr k jejímu odstranění.

V další části byl popás investiční záměr a sestaven kvalifikovaný odhad rozpočetu na jeho financování, od něhož se odvíjela další část diplomové práce, kde byly hledány možnosti financování toho investičního záměru z různých, pro obec dostupných zdrojů. Pozornost byla zaměřena na dotační programy EU, kdy byly vyhledány konkrétní dotační programy, které byly analyzovány a popsány možnosti využití konkrétního programu. Dále byly zkoumány možnosti využití dotací z rozpočtu Libereckého kraje. Jako poslední bylo analyzováno využití bankovních úvěrů, proveden průzkum u vybraných komerčních bank a sestaveny splátkové kalendáře pro různé možnosti splácení úvěrů. Na závěr bylo provedeno vyhodnocení realizovatelnosti investičního záměru dle kritéria jednotlivých druhů financování.

Cílem diplomové práce bylo vypracování postupu pro využití podpory z dotačních programů EU pro rozvoj vybrané obce. Tento cíl byl v diplomové práci zcela splněn a prokázán na praktickém příkladu zpracované případové studie zaměřené na obec Jablonec nad Jizerou.

Soupis bibliografických citací

Česko. *Zákon č. 565/1990 Sb. ze dne 13. 12. 1990 o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů*. In Sbírka zákonů České republiky. 2010, částka 92, s. 2106. [cit. 2010-11-23] Dostupný také z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=565&PC_8411_l=565/1990&PC_8411_ps=10#10821>

Česko. *Zákon 250/2000 Sb. ze dne 07. 07. 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů*. In Sbírka zákonů České republiky. 2010, částka 73, s. 3513. [cit. 2010-11-22] Dostupný také z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_l=250/2000&PC_8411_ps=10&PC_8411_text=rozpo%C4%8Det%20obce#10821>

Česko. *Zákon 243/2000 Sb. ze dne 29. 06. 2000 zákon o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů.* In Sbírka zákonů České republiky. 2010, částka 73, s. 3513. [cit. 2010-11-22] Dostupný také z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_l=243/2000&PC_8411_ps=10&PC_8411_text=rozpo%C4%8Det%20obce#10821>

Česko. *Zákon č. 239/1992 Sb. ze 14. 04. 1992 o Státním fondu kultury ČR, ve znění pozdějších předpisů*. In Sbírka zákonů České republiky. 2010, částka 49, s. 1258. [cit. 2010-11-22] Dostupný také z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=239&PC_8411_l=239/1992&PC_8411_ps=10#10821>

Česko. *Zákon 128/2000 Sb. ze dne 12. 04. 2000 o obcích, ve znění pozdějších předpisů.* In Sbírka zákonů České republiky. 2010, částka 38, s. 1737. [cit. 2010-11-22] Dostupný také z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_l=128/2000&PC_8411_ps=10#10821>

Česko. *Zákon 388/1991 Sb. ze dne 10. 09. 1991 o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů*. In Sbírka zákonů České republiky. 2010, částka 74, s. 1785. [cit. 2010-11-22] Dostupný také z WWW: <http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=388&PC_8411_l=388/1991&PC_8411_ps=10#10821>

Česko. Vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů pořízení a reprodukce majetku. In Sbírka zákonů České republiky. 2010, částka 38, s. 1737. [cit. 2010-11-22] Dostupný také z WWW:

<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=560/2006&PC_8411_l=560/2006&PC_8411_ps=10#10821>

Demografická ročenka měst (2000 až 2009) [online]. Praha: Český statistický úřad, 2010 [cit. 2010-10-29]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/4018-10>

DOLEŽAL, J. aj. *Projektový management podle IPMA*. Praha: Grada Publishing, a.s.,2009. První vydání. 512 s. ISBN 978-80-247-2848-3

EEA Grants: *Norway Grants - Highlights 2004-09*. [online]. 2010 [cit. 2010-12-04] – vlastní překlad. Dostupný z WWW: <http://www.eeagrants.org/id/1946>

EEA Grants: *Norway Grants –Key features 2009-14*. [online]. 2010 [cit. 2010-12-04] – vlastní překlad. Dostupný z WWW: <http://www.eeagrants.org/id/1946>

ELIÁŠ, A. *Dotace obcím – jejich struktura a využití* [online]. Deník veřejné správy 2011. [cit. 2011-03-17]. Dostupný z WWW: < http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6448273>

Fondy EU - *Fond solidarity*. [online]. Portál Evropské Unie euroskop.cz 2010. [cit. 2010-11-29]. Dostupný z WWW: <http://www.euroskop.cz/8636/sekce/fond-solidarity---eusf/>

Fondy Evropské unie – *Evropská územní spolupráce* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj 2010. [cit. 2010-12-04]. Dostupný z WWW: < http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace>

Fondy Evropské unie – *Operační programy Praha* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj 2010. [cit. 2010-12-04]. Dostupný z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha>

Fondy Evropské unie – *Tematické operační programy* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj 2010. [cit. 2010-12-04]. Dostupný z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/cbbd7af9-afef-448c-8030-1da7e87b4aa7/Tematicke-operacni-programy>

Fondy Evropské unie – *Regionální operační programy* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj 2010. [cit. 2010-12-04]. Dostupný z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/810a501c-e85f-4e99-92f3-d1824296f1d4/Regionalni-operacni-programy>

JÁČ, I. aj. *Jedinečnost obce v regionu.* 1. vyd. Praha: Proffesional Publishing, 2010. 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6

KAMENÍKOVÁ, V., VIKLÉR, J. *Hodnocení obcí podle jejich finanční schopnosti a kapitálových výdajů* [online]. Czech Credit Bureau, a. s. 2008. [cit. 2011-03-17]. Dostupný z WWW: <http://www.creditbureau.cz/Novinky/Novinky/Pages/V-%C4%8Cesk%C3%A9-republice-se-hodnot%C3%AD-obce-z-r%C5%AFzn%C3%BDch-hledisek.aspx>

Kerzner, H. Project managment - a systém approach to planning, scheduling, and controlling. New York: John Wiley and Sons, Inc., 2009. Sixth edition. 1040 s. ISBN 978-0-470-50383-6

LIPTÁKOVÁ, V. *Právní postavení a finanční situace obcí v České republice*. Archiv dokumentů ministerstva vnitra [online]. 2010 [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/odbor/reforma/priloha1.doc>

MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů.* 1. vyd. Praha: Orac, 2004. 190 s. ISBN 80-86199-23-1

Městská a obecní statistika – *Vybrané údaje za obec* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2010 [cit. 2010-10-29]. Dostupný z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&pro_1_154=577162&cislotab=MOS+ZV01>

Monitoring hospodaření obcí [online]. Ministerstvo financí 2010. [cit. 2011-02-27]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_monitoring_hospodareni_obci.html>

POKORNÁ, G. *Projekty – jejich tvorba a řízení.* Olomouc, 2008. 54 s. Publikce Přírodovědné fakulty univerzity Jana Palackého v Olomouci v rámci projektu Modulární přístup v počáteční přípravě učitelů přírodovědných předmětů pro střední školy, reg. č.CZ.04.1.03/3.2.15.2/0263

Program švýcarsko-české spolupráce [online]. Ministerstvo financí ČR 2010. [cit. 2010-12-04]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/fin_pomoc_svyc.html>

Systém řízení projektu [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj 2010. [cit. 2011-01-22]. Dostupný z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/00/00c0db99-84ae-4317-823e-13d4593f728f.pdf>

Štefanová, A. *Daňové příjmy obcí jsou vyšší, než se předpokládalo*[online]. Informační servis ministerstva vnitra. 2010 [cit. 2010-11-22]. Dostupný z WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/danove-prijmy-obci-jsou-vyssi-nez-se-predpokladalo.aspx>

Uchazeči o práci ve vybraném území [online]. Praha: Český statistický úřad, 2010 [cit. 2010-10-29]. Dostupný z WWW: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&childsel0=5&cislotab=TPR6010UC&kapitola_id=441&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=5&pro_4_65=577162>

VARGOVÁ, J. a kol. *Umíme hodnotit udržitelný rozvoj obcí, měst, mikroregionů či krajů?* [online]. Česká asociace pro územní rozvoj 2010. [cit. 2011-03-17]. Dostupný z WWW: <http://www.caur.cz/ahur/vystupy-z-projektu>

VEBEROVÁ, J. aj. *Řízení obcí I*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2008. 263 s. ISBN 978-80-86946-76-4

Bibliografie

HEERKENS, G. *Project Management: 24 Steps to Help You Master Any Project*. 1st ed. McGrawhill companies Inc., 2007. 128 s. ISBN 978-0-07-148652-1

MAREK, D.; KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondu Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Barrister and Principal, 2009. 215 s. ISBN 978-80-87029-13-8

PROJECT MANAGEMENT INSTITUTE. *Guide to the projekt management body of knowledge.* New York: Project Management Institute, Inc., 2004. Third edition. 390 s. ISBN 978-1-930-69945-8

ROSENAU, M.D. *Řízení projektů.* Praha: Computer press, 2007. 344 s. ISBN 978-80-251-1506-0

RYDVALOVÁ, P.; ŽIŽKA, M. *Konkurenceschopnost a jedinečnost obce*. 1. vyd. Technická univerzita v Liberci, 2008. 217 s. ISBN 978-80-7372-423-8

RYDVALOVÁ, P.; ZBRÁNKOV., M.; ŽIŽKA, M. *Regionální disparity a jejich řešení*. 1. vyd. VÚTS, a.s. Liberec, 2009. 112 s. ISBN 978-80-87184-08-0

Seznam příloh

Příloha A Analýza hospodaření obce Jablonec nad Jizerou v letech 2007 – 2010 1
Analýza příjmů a výdajů v roce 2007 1
Analýza příjmů a výdajů v roce 2008 3
Analýza příjmů a výdajů v roce 2009 6
Analýza příjmů a výdajů v roce 2010 9
Příloha B - Projektové řízení 13
Projektový management 13
B1 Časový plán projektu 14
B1.2 Plánování projektu 17
B2 Rozpočet 23
Příloha C - Administrace projektů z EU 31
C1 Projektová žádost 31
C2 Realizace projektu 33
C3 Ukončení projektu 34
Příloha D - Strukturální fondy EU 35
D1 Tematické operační programy 35
D1.1 Jednotlivé tematické OP 35
D1.2 Regionální operační programy 41
D1.3 Operační programy Praha 46
Příloha E – Rozpočet projektu studie rekreačního areálu Plišťata v Jablonci nad Jizerou . 48
Příloha F - Podpora obnovy a rozvoje venkova 54

Příloha A Analýza hospodaření obce Jablonec nad Jizerou v letech 2007 – 2010

Příloha A poskytuje analýzu hospodaření obce Jablonec nad Jizerou v letech 2007 – 2010, která vychází z údajů z rozpočtů obce a jejich plnění v minulých letech. V další části kapitoly je zobrazen i výhled plánovaných výdajů a jeho analýza, při které jsem vycházel z kvalifikovaného odhadu zástupců obce zodpovědných za hospodaření obce.

Analýza příjmů a výdajů v roce 2007

Rozpočet obce na rok 2007 byl schválen jako vyrovnaný. Celkové schválené příjmy stejně jako výdaje byli ve výši 21 388 000 Kč. V průběhu roku došlo k úpravám rozpočtu, ale i přes tyto úpravy zůstal rozpočet vyrovnaný a celkové skutečné příjmy a tím i výdaje dosáhly částky 24 711 521 Kč.

Podrobnější pohled na příjmy a výdaje rozpočtu poskytuje tab. A1. Veškeré částky jsou zaokrouhleny na celé koruny.

Tab. A1: Příjmy a výdaje obce v roce 2007

příjmy obce	schválené	skutečné	plnění v %
daňové	14 800 000	15 350 132	103,72
nedaňové	6 574 000	7 708 152	117,25
kapitálové	14 000	553 237	3 951,69
přijaté dotace	0	1 100 000	100,00
celkem	21 388 000	24 711 521	115,54
výdaje	schválené	skutečné	plnění v %
běžné	18 406 000	21 437 860	116,47
kapitálové	2 982 000	3 273 661	109,78
celkem	21 388 000	24 711 521	115,54
saldo	0	0	0,00

Zdroj: rozpočet města na rok 2007, vlastní zpracování

Největší část příjmů obce tvoří příjmy daňové. Z nedaňových příjmů je největší položkou příjem z bytových prostor ve výši 3 957 963 Kč a dále příjem z nebytových prostor a komunálních služeb 2 928 749 Kč. Kapitálové příjmy jsou tvořeny pouze úroky a dividendou a tvoří zanedbatelnou částku v rozpočtu obce. Jediným dotačním příjmem byla účelová dotace z Libereckého kraje ve výši 1 100 000 Kč.

Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na celkových skutečných příjmech zobrazuje Obr.A1, z kterého je zřejmé že největší část příjmů byla tvořena daňovými příjmy a nejmenší část příjmy kapitálovými.

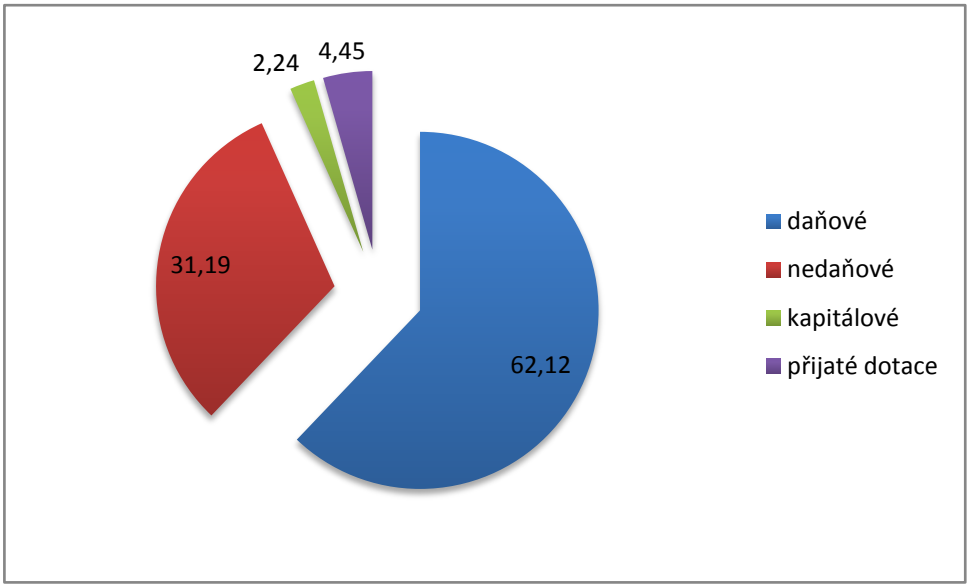

Obr. A1: Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na příjmech obce v roce 2007

Zdroj: rozpočet města na rok 2007, vlastní zpracování

Největší část běžných výdajů vynaložila obec na bytové prostory 3 185 390, školství 2 705 543 Kč a na činnost místní správy 2 346 455 Kč a zastupitelstva obce 1 344 359 Kč. Další velkou položkou byla údržba místních komunikací v částce 2 442 081 Kč, která zahrnuje především zimní údržbu (odklízení sněhu, posyp) a drobné opravy. Náklady na odpadové hospodaření tvořily částku 1 135 894 Kč a příjmy z této činnosti 495 735, je patrné, že obec odpadové hospodaření dotovala a to především k úhradovému systému uplatňovaného v obci, který slouží k motivaci občanů ke třídění odpadů, ke kterému mají vytvořeny téměř ideální podmínky.

Kapitálové výdaje obce za rok 2007 byly tvořeny především splátkou úvěru ve výši 2 853 440 Kč, použitému v předchozích letech ke stavbě kanalizace, a jeho úroků ve výši 420 220 Kč. Vzhledem k splátkám úvěru nebyla obec schopna vyčlenit žádné další prostředky na nové kapitálové investice.

Na Obr. A213A2 je zobrazen graf procentuálního podílu složek kapitálových a běžných výdajů obce v roce 2007 a je patrné, že kapitálové výdaje tvoří pouze malou část rozpočtu obce, když tvoří 13,25 % celkových výdajů, zatímco běžné výdaje tvoří 86,75 % celkových výdajů.

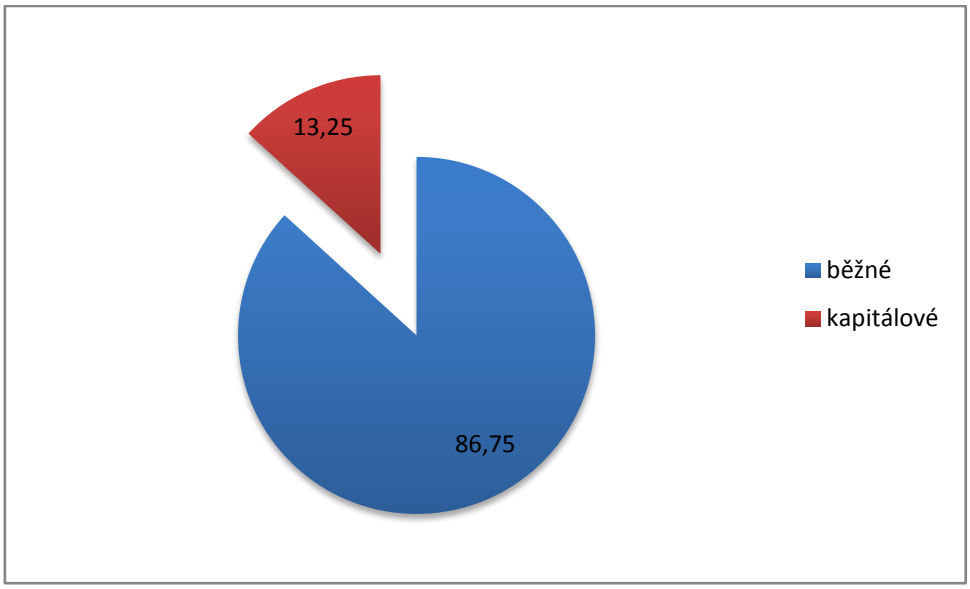

Obr. A213: Procentuální podíl jednotlivých složek výdajů na celkových výdajích obce v roce 2007

Zdroj: rozpočet města na rok 2007, vlastní zpracování

Analýza příjmů a výdajů v roce 2008

Rozpočet obce na rok 2008 byl schválen jako přebytkový. Celkové schválené příjmy byly schváleny ve výši 24 516 342 Kč a celkové výdaje ve výši 24 448 910Kč. V průběhu roku došlo k úpravám rozpočtu a po všech úpravách byl rozpočet na konci roku vyrovnaný a celkové skutečné příjmy, a tím i výdaje dosáhly částky 24 533 186 Kč.

Podrobnější pohled na příjmy a výdaje rozpočtu poskytuje Tab. A2. Veškeré částky jsou zaokrouhleny na celé koruny.

Tab. A2 Příjmy a výdaje obce v roce 2008

příjmy obce	schválené	skutečné	plnění v %
daňové	15 742 000	15 674 145	99,57
nedaňové	7 335 412	7 125 445	97,14
kapitálové	144 000	235 108	163,27
přijaté dotace	1 294 930	1 498 488	115,72
celkem	24 516 342	24 533 186	100,07
výdaje	schválené	skutečné	plnění v %
běžné	19 024 910	19 509 559	102,55
kapitálové	5 424 000	5 023 627	92,62
celkem	24 448 910	24 533 186	100,34
saldo	67 432	0	0,00

Zdroj: rozpočet města na rok 2008, vlastní zpracování

Největší část příjmů obce tvoří příjmy daňové, a to 15 674 145 Kč. Z nedaňových příjmů je největší položkou příjem z bytových prostor ve výši 4 024 664 Kč a dále příjem z nebytových prostor a komunálních služeb 2 099 352 Kč. Kapitálové příjmy jsou tvořeny pouze úroky, dividendy a splátkami půjček a tvoří zanedbatelnou částku v rozpočtu obce. Obec obdržela od Libereckého kraje neúčelovou dotaci ve výši 411 620 Kč a další účelovou dotaci na výstavbu víceúčelového hřiště ve výši 948 962 Kč.

Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na celkových skutečných příjmech zobrazuje Obr.A3, z kterého je zřejmé, že největší část příjmů byla tvořena daňovými příjmy a nejmenší část příjmy kapitálovými. Dotace tvoří pouze 6 % rozpočtu obce.

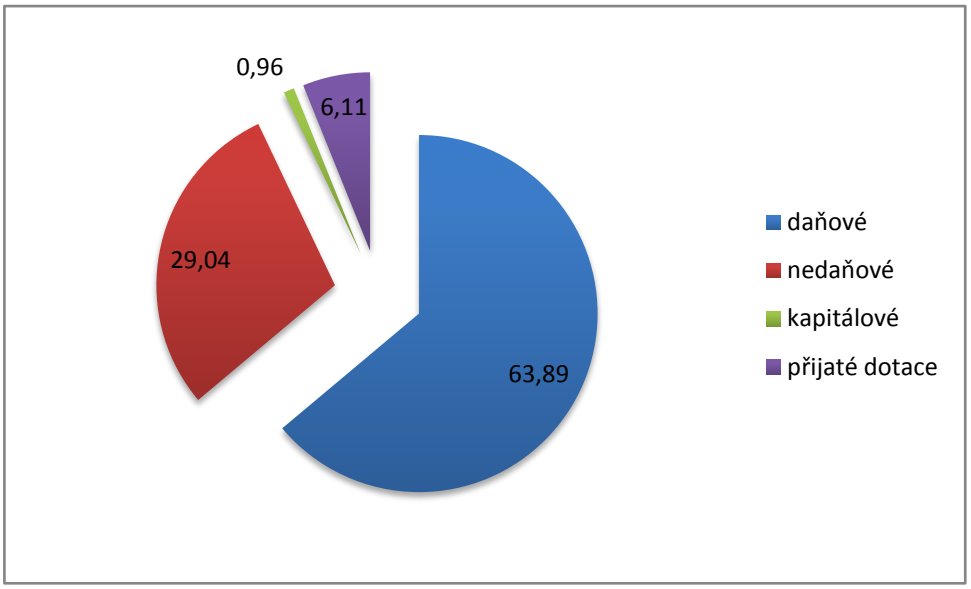

Obr. A3: Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na příjmech obce v roce 2008

Zdroj: rozpočet města na rok 2008, vlastní zpracování

Největší část běžných výdajů vynaložila obec na údržbu bytových prostor, a to ve výši 3 009 077 Kč, dále na školství 2 985 145Kč a na činnost místní správy 2 370 621Kč a zastupitelstva obce 1 472 306 Kč. Další velkou položkou byla údržba místních komunikací v částce 1 786 907 Kč, která zahrnuje především zimní údržbu (odklízení sněhu, posyp) a drobné opravy. Náklady na odpadové hospodaření tvořily částku 856 965 Kč a příjmy z této činnosti 571 538 Kč. Je patrné, že obec odpadové hospodaření dotovala, a to především k úhradovému systému uplatňovaného v obci, který slouží k motivaci občanů ke třídění odpadů, ke kterému mají vytvořeny téměř ideální podmínky.

Kapitálové výdaje obce za rok 2008 byly tvořeny splátkou úvěry ve výši 2 683 548 Kč, použitému v předchozích letech ke stavbě kanalizace, a jeho úroků ve výši 355 243 Kč. Další kapitálovým výdajem byl výdaj na tělovýchovu, kdy se město podílelo na spolufinancování výstavby víceúčelového hřiště s umělým povrchem částkou 1 789 836 Kč.

Na Obr.A4 je zobrazen graf procentuálního podílu složek kapitálových a běžných výdajů obce v roce 2008 a je patrné, že kapitálové výdaje tvoří pouze malou část rozpočtu obce, když tvoří 20,48 % celkových výdajů, zatímco běžné výdaje tvoří 79,52 % celkových

výdajů. Kapitálové výdaje obce jsou vyšší než v minulém roce především díky získané dotaci a použití i vlastních prostředků na výstavbu víceúčelového hřiště s umělým povrchem.

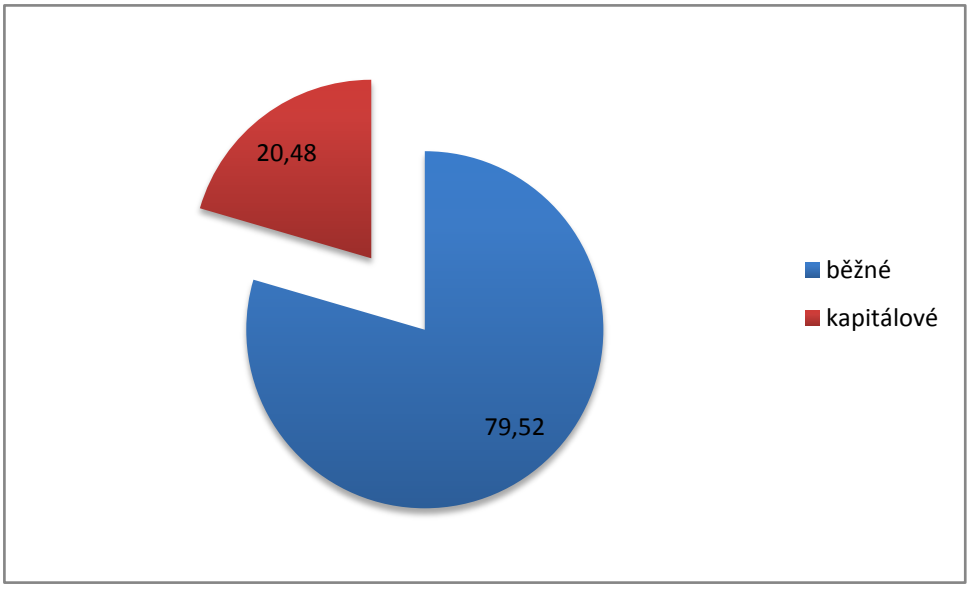

Obr. A4: Procentuální podíl jednotlivých složek výdajů na celkových výdajích obce v roce 2008

Zdroj: rozpočet města na rok 2008, vlastní zpracování

Analýza příjmů a výdajů v roce 2009

Rozpočet obce na rok 2009 byl schválen jako vyrovnaný s celkovými schválenými příjmy a výdaji ve výši 29 103 720 Kč. V průběhu roku došlo k úpravám rozpočtu, ale i po všech úpravách byl rozpočet na konci roku vyrovnaný a celkové skutečné příjmy a tím i výdaje dosáhly částky 24 145 275 Kč.

Podrobnější pohled na příjmy a výdaje rozpočtu poskytuje tab. A3. Veškeré částky jsou zaokrouhleny na celé koruny.

Tab. A3 Příjmy a výdaje obce v roce 2009

příjmy obce	schválené	skutečné	plnění v %
daňové	16 072 000	14 783 602	91,98
nedaňové	12 543 200	8 869 932	70,72
kapitálové	6 000	8 971	149,52
přijaté dotace	482 520	482 770	100,05
celkem	29 103 720	24 145 275	82,96
výdaje	schválené	skutečné	plnění v %
běžné	19 701 420	19 479 761	98,87
kapitálové	9 402 300	4 665 514	49,62
celkem	29 103 720	24 145 275	82,96
saldo	0	0	0,00

Zdroj: rozpočet města na rok 2009, vlastní zpracování

Největší část příjmů obce tvoří příjmy daňové a to 14 783 602 Kč. Z nedaňových příjmů je největší položkou příjem z bytových prostor ve výši 6 022 735 Kč a dále příjem z nebytových prostor a komunálních služeb 1 624 455 Kč. Kapitálové příjmy jsou tvořeny pouze úroky a dividendy a tvoří zanedbatelnou částku v rozpočtu obce o výši 8 971 Kč. Obec obdržela od Libereckého kraje neúčelovou dotaci ve výši 482 770 Kč.

Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na celkových skutečných příjmech zobrazuje Obr.A5, ze kterého je zřejmé, že největší část příjmů byla tvořena daňovými příjmy, a to 61,23 % a nejmenší část příjmy kapitálovými s podílem 0,04 % Nedaňové příjmy tvořily 36,74 % a přijaté dotace 2 % celkových příjmů obce.

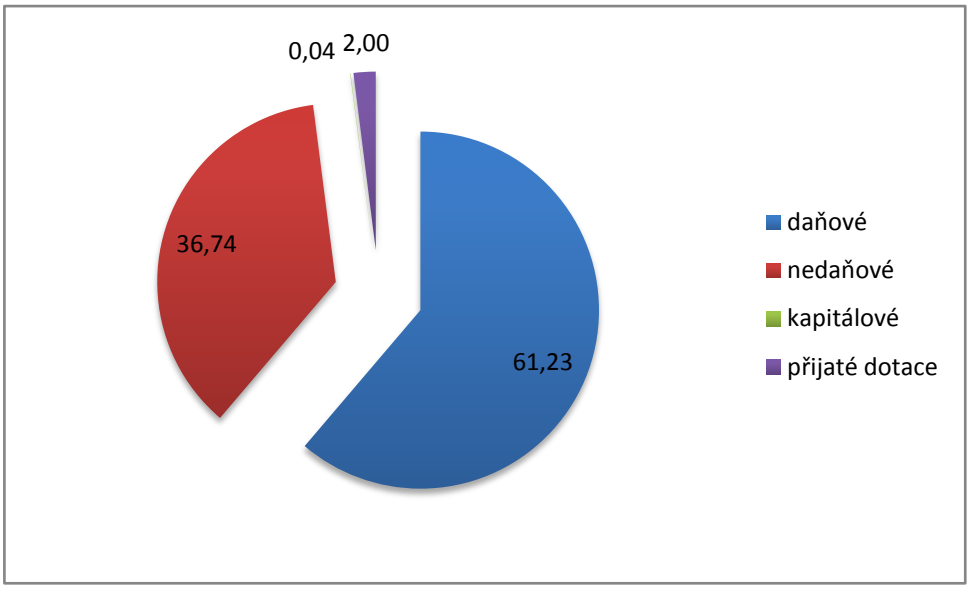

Obr. A5: Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na příjmech obce v roce 2009

Zdroj: rozpočet města na rok 2009, vlastní zpracování

Největší část běžných výdajů vynaložila obec na údržbu bytových prostor, a to ve výši 2 173 343 Kč, dále na školství 2 602 729 Kč a na činnost místní správy 3 206 446 Kč a zastupitelstva obce 1 524 077 Kč. Další velkou položkou byla údržba místních komunikací v částce 2 636 393 Kč, která zahrnuje především zimní údržbu (odklízení sněhu, posyp) a drobné opravy. Náklady na odpadové hospodaření tvořily částku 972 298 Kč a příjmy z této činnosti 827 872, je patrné, že obec odpadové hospodaření dotovala a to především k úhradovému systému uplatňovaného v obci, který slouží k motivaci občanů ke třídění odpadů, ke kterému mají vytvořeny téměř ideální podmínky.

Kapitálové výdaje obce za rok 2009 byly tvořeny splátkou úvěry ve výši 2 747 388 Kč, použitému v předchozích letech ke stavbě kanalizace, a jeho úroků ve výši 341 445 Kč. Dalším kapitálovým výdajem byl výdaj počáteční fázi územního plánování ve výši 125 000 Kč a byla také vytvořena rezerva ve výši 1 451 681 Kč.

Na Obr.A6 je zobrazen graf procentuálního podílu složek kapitálových a běžných výdajů obce v roce 2009 a je patrné, že kapitálové výdaje tvoří pouze malou část rozpočtu obce, když tvoří 19,32 % celkových výdajů, zatímco běžné výdaje tvoří 80,68 % celkových výdajů.

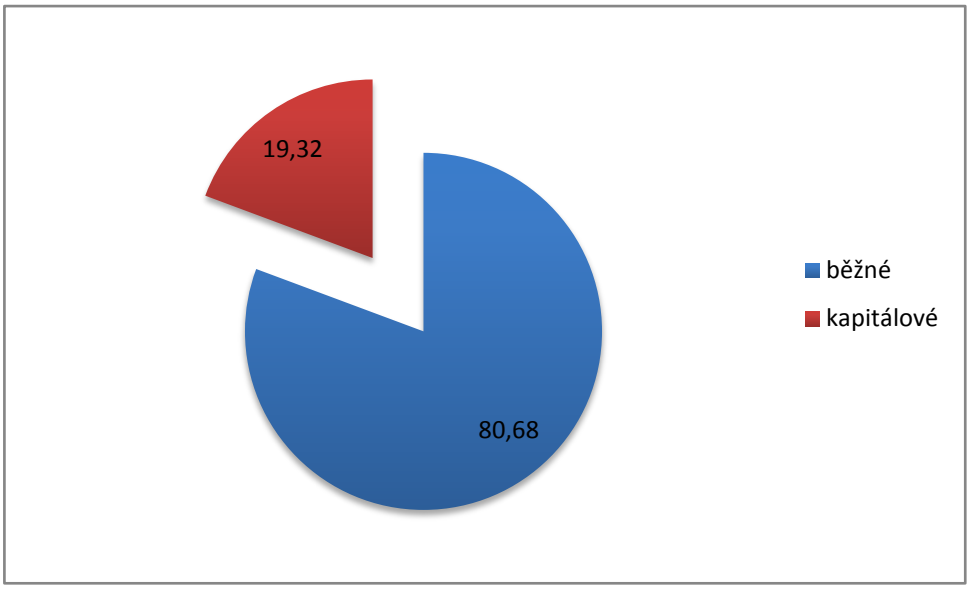

Obr. A6: Procentuální podíl jednotlivých složek výdajů na celkových výdajích obce v roce 2009

Zdroj: rozpočet města na rok 2009, vlastní zpracování

Analýza příjmů a výdajů v roce 2010

Rozpočet obce na rok 2010 byl schválen jako vyrovnaný s celkovými schválenými příjmy a výdaji ve výši 28 588 910 Kč. V průběhu roku došlo k úpravám rozpočtu, ale i po všech úpravách byl rozpočet na konci roku vyrovnaný a celkové skutečné příjmy a tím i výdaje dosáhly částky 27 240 843 Kč.

Podrobnější pohled na příjmy a výdaje rozpočtu poskytuje tab. A4. Veškeré částky jsou zaokrouhleny na celé koruny.

Tab. A4: Příjmy a výdaje obce v roce 2010

příjmy obce	schválené	skutečné	plnění v %
daňové	15 508 000	14 901 939	96,09
nedaňové	8 371 350	7 634 597	91,20
kapitálové	3 553 780	3 555 447	100,05
přijaté dotace	1 155 780	1 148 860	99,40
celkem	28 588 910	27 240 843	95,28
výdaje	schválené	skutečné	plnění v %
běžné	19 954 840	20 350 510	101,98
kapitálové	8 634 070	6 890 333	79,80
celkem	28 588 910	27 240 843	95,28
saldo	0	0	0,00

Zdroj: rozpočet města na rok 2010, vlastní zpracování

Největší část příjmů obce tvoří příjmy daňové a to 14 901 939 Kč. Z nedaňových příjmů je největší položkou příjem z bytových prostor ve výši 4 634 094 Kč a dále příjem z nebytových prostor a komunálních služeb 1 922 863 Kč. Kapitálové příjmy jsou tvořeny úroky a dividendy, které tvoří zanedbatelnou částku v rozpočtu obce o výši 25 447 Kč. A dále do kapitálových příjmů v roce 2010 náleží částka 3 530 000 Kč získaná z prodeje části bytového domu v majetku města. Obec obdržela od Libereckého kraje neúčelovou dotaci ve výši 703 400 Kč, státní neúčelovou dotaci 68 971 Kč a dotaci na uspořádání voleb do místního zastupitelstva ve výši 172 377 Kč. Město získalo také dotaci od svého partnerského města ve výši 204 112 Kč, na nákup dodávkového vozidla.

Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na celkových skutečných příjmech zobrazuje

Obr.A7, ze kterého je zřejmé, že největší část příjmů byla tvořena daňovými příjmy, a to 54,70 % a nejmenší část příjmy dotačními s podílem 4,22 %. Nedaňové příjmy tvořily 28,03 % a kapitálové příjmy, především díky prodeji části bytového domu, tvořili 13,05 % celkových příjmů obce.

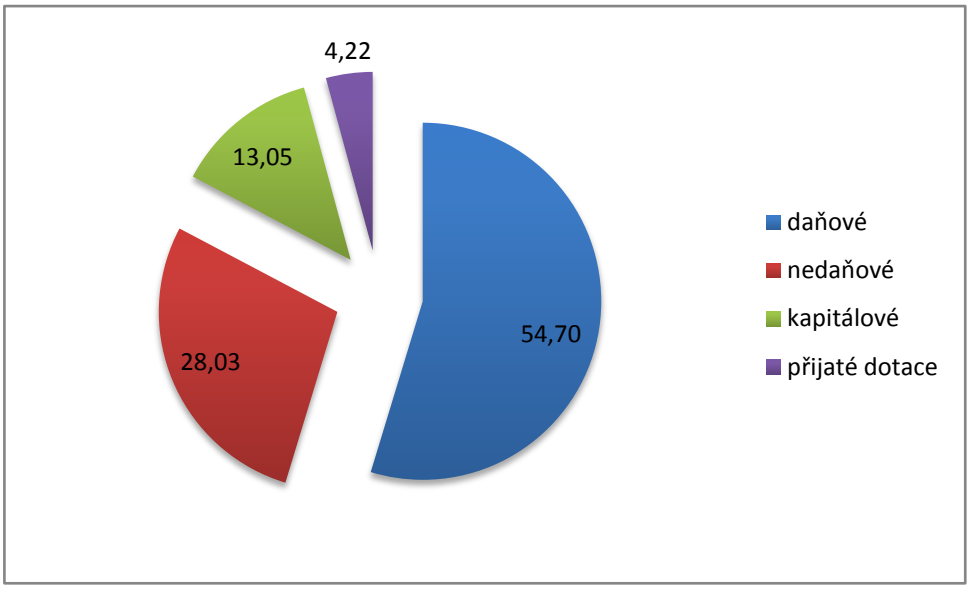

Obr. A7: Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na příjmech obce v roce 2009

Zdroj: rozpočet města na rok 2010, vlastní zpracování

Největší část běžných výdajů vynaložila obec na údržbu bytových prostor a to ve výši 2 196 537 Kč, dále na školství 3 039 387 Kč a na činnost místní správy 2 554 202 Kč a zastupitelstva obce 1 738 653 Kč. Další velkou položkou byla údržba místních komunikací v částce 2 811 862 Kč, která zahrnuje především zimní údržbu (odklízení sněhu, posyp) a drobné opravy. Náklady na odpadové hospodaření tvořily částku 1 176 605 Kč a příjmy z této činnosti 831 267, je patrné, že obec odpadové hospodaření dotovala a to především k úhradovému systému uplatňovaného v obci, který slouží k motivaci občanů ke třídění odpadů, ke kterému mají vytvořeny téměř ideální podmínky. Dalším výdajem, který se nově objevil v rozpočtu města v roce 2010, jsou doplatky města za čištění odpadních vod, kdy došlo k problémům při vyjednávání s ČOV a došlo k jednorázovému navýšení cen čistění vod, které zatím město neodsouhlasilo a další vývoj je zatím v jednání. Pro město není v budoucnosti únosné doplácet za čištění odpadních vod a požadované zvýšení cen ze strany ČOV není možné pokrýt zvýšením cen konečným spotřebitelům, kdy by se cena dostala na nejvyšší v ČR.

Kapitálové výdaje obce za rok 2010 byly tvořeny splátkou úvěry ve výši 2 900 273 Kč, použitému v předchozích letech ke stavbě kanalizace, a jeho úroků ve výši 180 977 Kč.

Další kapitálovým výdajem byl výdaj na další fázi územního plánování ve výši 221 265 Kč a byla také vytvořena rezerva ve výši 3 082 480 Kč. Byla také provedena rekonstrukce části bytového domu za 505 338 Kč, přičemž tento dům byl později prodán, viz výše.

Na Obr.A8 je zobrazen graf procentuálního podílu složek kapitálových a běžných výdajů obce v roce 2010 a je patrné, že kapitálové výdaje tvoří pouze malou část rozpočtu obce, když tvoří 25,29 % celkových výdajů, zatímco běžné výdaje tvoří 74,71 % celkových výdajů.

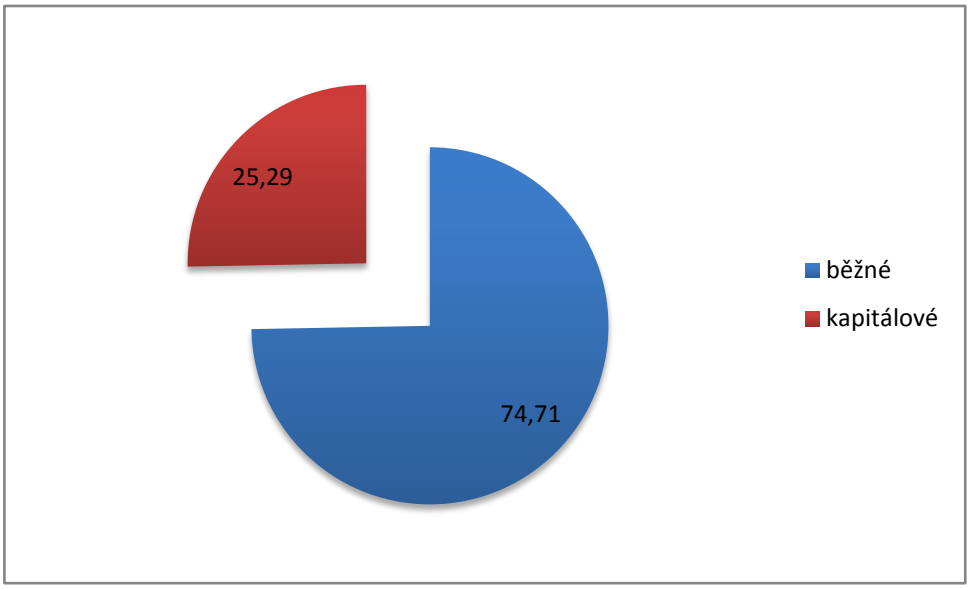

Obr. A8: Procentuální podíl jednotlivých složek výdajů na celkových výdajích obce v roce 2009

Zdroj: rozpočet města na rok 2010, vlastní zpracování

Příloha B - Projektové řízení

Příloha B je věnována projektovému řízení, jež je stále častěji využíváno nejen pro individuální projekty, ale uplatňuje se také v klasických liniových organizačních strukturách pro řešení jednorázových úkolů a procesů většího či menšího rozsahu, přičemž jsou využívány výhody efektivních metod projektového řízení k řešení.

Projektové řízení se uplatňuje u procesů, kde je možné jednoznačně určit cíl, kterého má být dosaženo a je pomocí něho dosahováno efektivní řízení času, zdrojů, komunikace, kvality a rizik. Jedná se o komplexní systém metod a postupů řízení zdrojů, které tvoří práce, peníze a jiné materiální předměty včetně know-how, které jsou předpokladem vytvoření požadovaného předmětu, jenž vznikne společným působením všech těchto projektových zdrojů.

Projektový management

Podle definice H. Kerznera pod projektovým managementem rozumíme „*souhrn aktivit zahrnujících plánovaní, organizování, řízení a kontrolu lidských zdrojů společnosti s relativně krátkodobým cílem, který byl stanoven pro realizaci specifických cílů a záměrů.*“[26]

Základní jednotkou projektového managementu je projekt. Podle definice PMI je projekt „*dočasné úsilí vynaložené na vytvoření unikátního produktu, služby, nebo určitého výsledku.*“[27] z definice vyplývá, že hlavními veličinami, které určují hranice projektu a ovlivňují jeho průběh, jsou čas, náklady, dostupnost zdrojů a předmět projektu. V souvislosti s tímto se objevuje pojem trojimperativ, který v sobě zahrnuje optimální vyvážení vzájemně provázaných veličin ovlivňujících projekt, kterými jsou čas, náklady a cíle. Grafické zobrazení tří rovin trojimperativu můžete vidět na obr.. B1.

[26] KERTZNER, H. - *Project managment*
[27] PMI – Guide to the projekt management body of knowledge s. 57

Trojimperativ nastiňuje také důležité faktory jako je specifikace provedení, časový plán a rozpočet, které jsou pro projekt velice důležité, a budeme se jim věnovat v dalších částech.

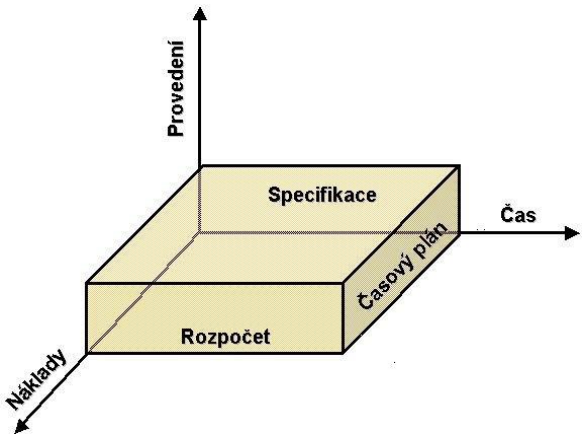

Obr. B1 Trojimperativ

Zdroj: http://esfmoduly.upol.cz/publikace/projekty.pdf

B1 Časový plán projektu

S časovým plánem souvisí nejdůležitější faktor ovlivňujícím projekt a tím je cíl, protože každý projekt musí vědět, k čemu má směřovat. Správná definice cíle je velice důležitá, protože čím přesněji je cílů definován tím lépe se jednotliví účastníci orientují a směřují k dosažení cíle. K přesnému definování cíle je v projektovém managementu používána technika SMART, která definuje požadavky na cíl projektu.

S – specifický a specifikovaný – protože potřebujeme vědět CO?
M – měřitelný – abychom byli schopni určit, čeho jsme dosáhli.
A – akceptovatelný – pro jistotu, že všichni relevantní vědí a souhlasí.
R – realistický – aby bylo zřejmé, že stojíme nohama na zemi.
T – termínovaný – bez určení termínu výše uvedené postrádá smysl.[28]

Fáze projektu

[28] DOLEŽAL, J. aj. Projektový management podle IPMA. s. 63

Každý projekt se dělí na fázi předprojektovou (přípravná, definiční), projektovou (realizační) a poprojektovou (vyhodnocovací). Od těchto částí se odvíjí životní cyklus projektu a jeho jednotlivé činnosti plánování projektu, které znázorňuje obr.. B2 a které jsou popsány níže.

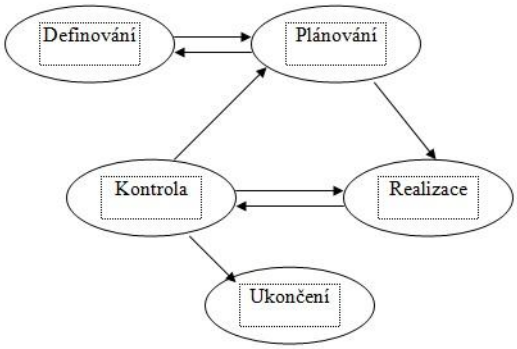

Obr. B2 činnosti plánování projektu

Definování - Definice projektových cílů (trojimperativ), specifikace produktu a jeho charakteristik, časového plánu a finančního rozpočtu.

Plánování - Naplánování splnění projektových cílů (trojimperativu).

Realizace - Řízení lidských zdrojů (včetně subdodavatelů), které povede k tomu, že budou svou práci vykonávat dobře, efektivně a včas (splnění dílčího trojimperativu).

Kontrola - Kontrola stavu a postupu projektu v dimenzích trojimperativu (produkt, čas, náklady) = kontrola kvality včasná detekce odchylek od plánu, realizace nápravných opatření (úprava plánu, …).

Ukončení - Ukončení a vyhodnocení projektu.

Schéma životního cyklu projektu jak ho představuje společnost IPMA je zachyceno na obrázku obr. B3 a jsou v něm zobrazeny všechny fáze projektu a jednotlivé činnosti s nimi spojené. Zvláštní důraz je kladen na analýzu rizik v průběhu celého procesu projektu, neboť každý projekt je realizován v dynamickém prostředí a je ohrožován a ovlivňován vnějšími vlivy.

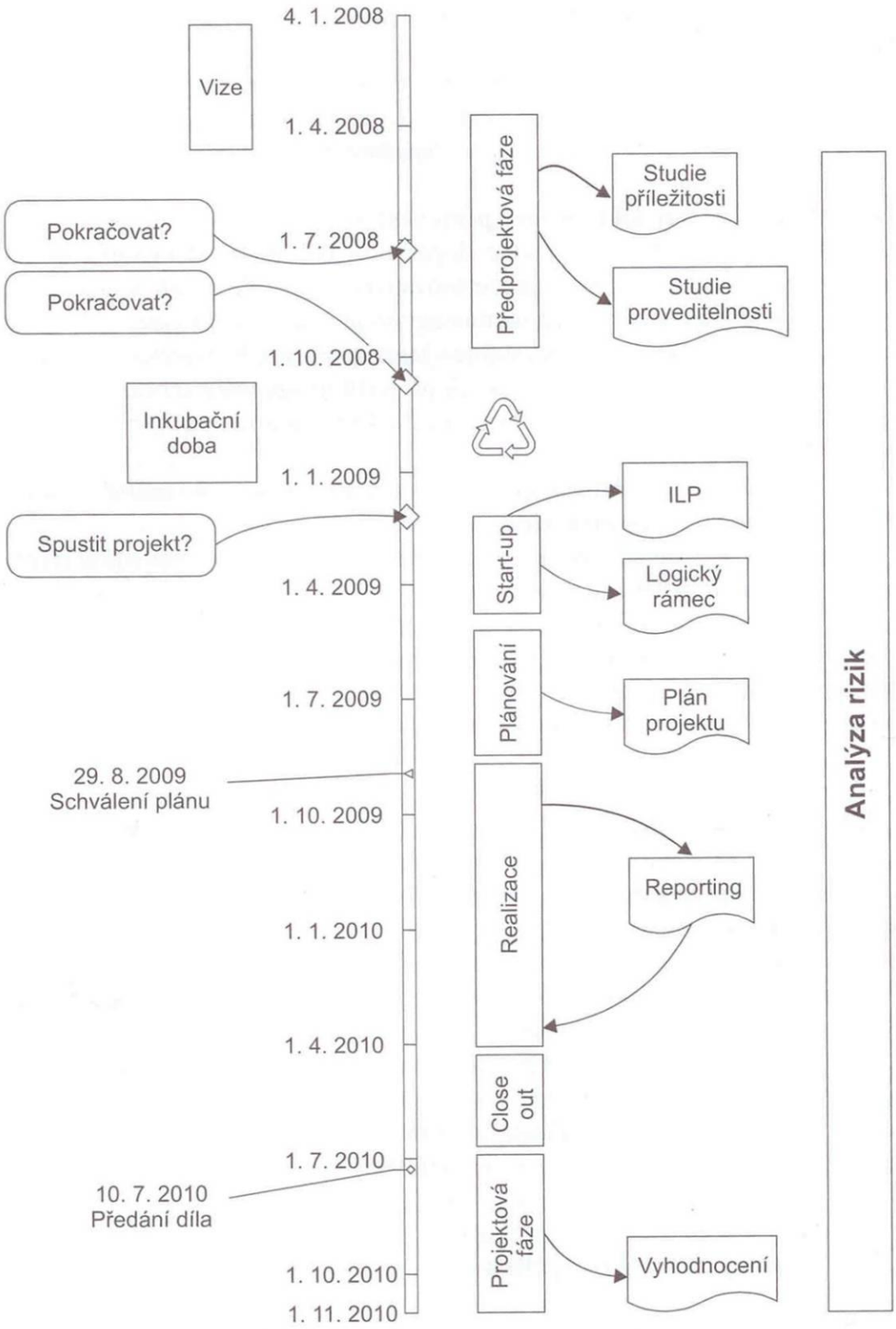

Obr. B3 Životní cyklus projektu

Zdroj: DOLEŽAL, J. aj. Projektový management podle IPMA. s. 160

B1.2 Plánování projektu

Každý projekt by měl být založen na nějakém plánování M. D. Rosenau definuje v obecné rovině plánování jako znalosti tří faktorů:

1. Kde nyní jste (nebo budete, až cokoli, co se teď plánuje, začne).
2. Kam se chcete dostat.
3. Jakým způsobem se dostanete tam, kde chcete být.[29]

V následujícím přehledu jsou uvedeny klíčové procesy plánování projektu:

- Plánování struktury projektu – tvorba písemné struktury projektu jako základ pro budoucí rozhodnutí.
- Definování struktury projektu – rozdělení větších dílčích částí projektu na menší lépe řiditelné funkční části.
- Definování činností – identifikace specifických činností, které musejí být provedeny, aby bylo dosaženo cíle dílčího úkolu projektu.
- Určení pořadí činností – určení závislostí jednotlivých úkolů v rámci projektu.
- Odhad trvání činností – kvalifikovaný odhad trvání definovaných činností.
- Tvorba harmonogramu – definované činnosti s odhadem jejich trvání jsou zařazeny do komplexního harmonogramu projektu respektujícího definované pořadí a závislosti řešených úkolů.
- Plánování zdrojů – určení, které zdroje budou v rámci projektu nasazeny (lidské zdroje, materiálové zdroje, vybavení, atd.).
- Odhad nákladů – na základě seznamu naplánovaných zdrojů je proveden odhad nákladů.
- Rozpočtování nákladů – alokace celkových nákladů podle definovaných činností.
- Tvorba plánu projektu – tvorba konzistentního dokumentu shrnujícího veškeré výstupy plánovacího procesu.[30]

Plán projektu je základním projektovým dokumentem. Je výstupem přípravné fáze projektu a plánovacích aktivit. Slouží jako vodítko pro řízení a kontrolu projektu. Tvorba plánu projektu probíhá postupně – zpřesňováním prvotního návrhu (konceptu).

[29]ROSENAU, M.D. – Řízení projektů. s. 87-95.
[30] ROSENAU, M.D. – Řízení projektů. s. 87-95.

Plán projektu:

- Identifikuje vše, co je potřeba k úspěšné realizaci projektu.
- Pomáhá projektu držet směr vedoucí k cíli.
- Dokumentuje výchozí předpoklady využité při plánování projektu.
- Dokumentuje klíčová rozhodnutí o volbě postupu prací.
- Podporuje komunikaci mezi členy týmu.
- Definuje rozsah, obsah a načasování klíčových kontrolních bodů projektu.
- Je základem pro sledování postupu prací a kontrolu projektu.[31]

Plán projektu musí minimálně obsahovat:

- Shrnutí projektu (stručný obsah projektu);
- Zdůvodnění projektu;
- Cíle a výstupy projektu;
- Popis způsobu dosažení cílů a výstupů projektu;
- Harmonogram (graf činností s plánovanými termíny);
- Metody řízení projektu;
- Popis rizik a opatření na jejich předcházení/nápravu;
- Rozpočet.[32]

Pro plánování projektu se používají nejrůznější metody ve všech fázích projektu. V předprojektové fázi je nejdůležitější zpracování studie příležitostí projektu, která vyhodnotí situaci jak společnosti realizující projekt tak situaci v okolním prostředí (situaci na trhu, politickou situaci) a možný vývoj společnosti a jeho okolí. Dalším krokem je zpracování studie proveditelnosti projektu, která by měla nastínit cestu k realizaci projektu a upřesnit jeho obsah, zakotvení v čase a předběžný odhad nákladů projektu. [33] V některých případech je také velice efektivní použití SWOT analýzy (S = strenghts, silné stránky; W = weaknesses, slabé stránky; o = opportunities, příležitosti; T = threats, hrozby).

[31] tamtéž
[32] ROSENAU, M.D. – Řízení projektů. s.87-95
[33] DOLEŽAL, J. aj. Projektový management podle IPMA. s.156-157

Metody používané pro projektovou fázi projektu se zabývají především řízením času projektu, sestavováním týmů a určováním konkrétní odpovědnosti a také kontrolou průběhu projektu kontrolou.

Úsečkový diagram (Ganttův diagram) je asi nejjednodušší nástroj projektového řízení. Je tvořen vodorovnými úsečkami, které zobrazující časovou provázanost jednotlivých kroků projektu. Pro tvorbu Ganttova diagramu potřebujeme pouze seznam všech činností, které jsou pro projekt nezbytné a jejich dobu trvání a zakotvení v čase. Vše se zachytí do úsečkového grafu, podobně jako je to znázorněno na obr. B4.

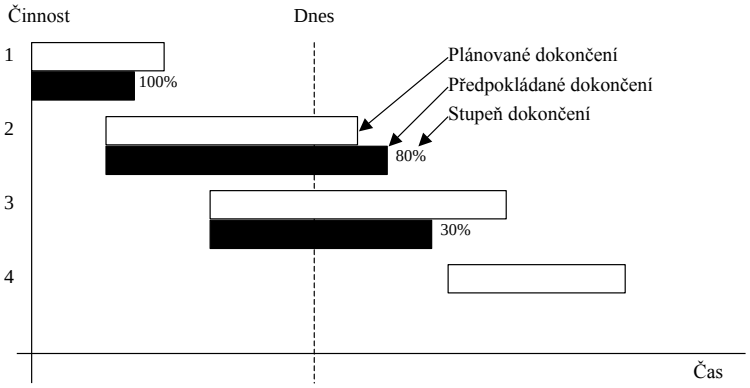

Obr. B4 Ganttův diagram

Zdroj: http://www.hsc.csu.edu.au/ind_tech/production/3291/computer_applications.html

Ganttův diagram je možné rozšířit o zobrazení důležitých milníků projektu, těmi jsou významné události a klíčové body projektu s nulovou dobou trvání, obvykle vyžadující ověření nebo schválení podmiňují další postup.

Síťové grafy zobrazují navzájem spojené projektové činnosti a události a jejich vzájemné závislosti. Každá činnost nebo událost má vzájemné vztahy s předcházejícími, následujícími a souběžnými činnostmi nebo událostmi. Existují 3 základní typy síťových grafů rozdělených podle zachycení činnosti v uzlu (PERT – používá se u činností, u

kterých je doba trvání stejná), nebo na hraně (ADM – pro činnosti s různou dobou trvání).[34]

PERT diagram (síťový diagram) - graf logického sledu činností. PERT je zkratka anglického názvu této metody – Programme Evaluation and Review Technology. Jedná se o složitější metodu, která je vhodná spíše pro komplexnější projekty. Metoda spočívá ve výpočtu nejpravděpodobnější doby trvání. Jednotlivým činnostem přiřadíme odhady délky trvání pro optimistickou, normální a pesimistickou variantu a vypočítáme střední hodnotu daných odhadů, která určuje nejpravděpodobnější dobu trvání činnosti. Možné grafické znázornění metody je na obr. B5.

Postup výpočtu pomocí metody PERT uvádí vzorec (A1)

$$T_e = (T_o + 4T_m + T_p) / 6 \qquad (A1)$$

Kde:

T_e – očekávaná doba trvání činnosti dle metody PERT

T_o – optimistický odhad doby trvání činnosti

T_m – nejpravděpodobnější odhad doby trvání činnosti

T_p – pesimistický odhad doby trvání činnosti

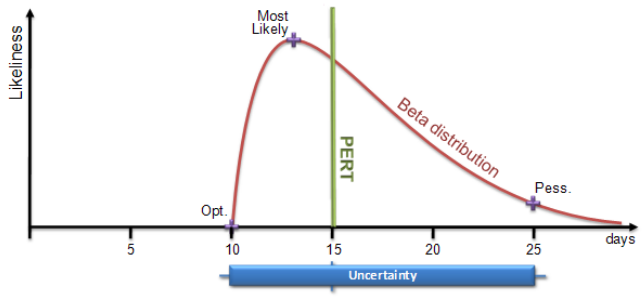

Zdroj: http://blog.johnath.com/

Obr. B5 PERT diagram

[34] ROSENAU, M.D. – Řízení projektů

ADM (Arrow Diagramming Method) je metoda, ve které je činnost (aktivita, úkol) je reprezentována šipkou. Délka šipky však nemá žádný významový obsah (např. očekávaná doba realizace činnosti). Důležité je, že začátek šipky představuje začátek činnosti, konec šipky pak ukončení dané činnosti. Tzv. uzel (místo, kde jedna činnost končí a navazuje na ni další) je znázorněn zpravidla kolečkem a slouží primárně k zachycení sekvence činností viz obr. B6. Všechny činnosti související s projektem jsou zachyceny do síťového grafu, jehož nejjednodušší možné typy jsou znázorněny na obr. B7.

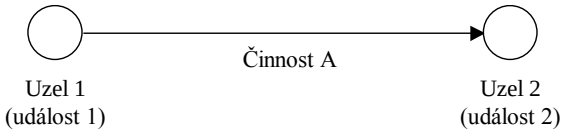

Obr. B6 Metoda ADM

Zdroj: Vlastní zpracování

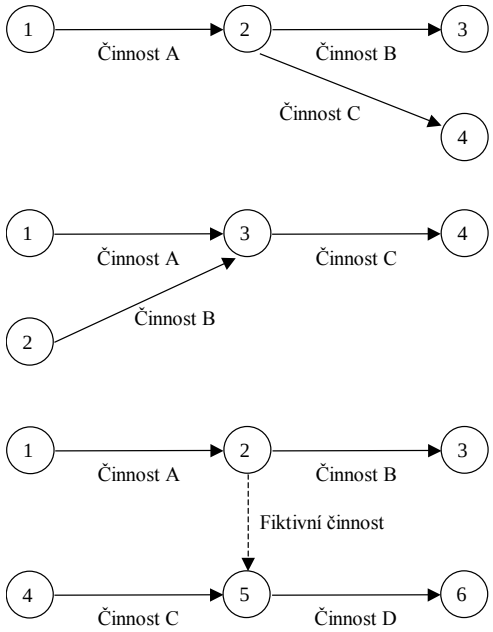

Obr. B7 Typy síťových grafů (metoda ADM)

Zdroj: Vlastní zpracování

Metoda CPM (Criticle Path Method) slouží k určení doby trvání projektu na základě nalezení sekvence činností bez časové rezervy. Každá činnost zachycená v síťovém grafu musí být popsána dobou trvání a dále odvozenými charakteristikami nejpravděpodobnějšího možného začátku a konce a zároveň nejpozději přípustného začátku a konce a časovou rezervou.

Kritická cesta je sekvence činností určující nejkratší možnou dobu realizace projektu a každý projekt má alespoň jednu kritickou cestu, která se může během realizace měnit vlivem vnějších i vnitřních faktorů.

B2 Rozpočet

Celková cena projektu vychází z předběžného rozpočtu, který se sestavuje v předprojektové fázi projektu jako základ pro jednání účastníků projektu a uzavření kontraktů. Pro sestavení rozpočtu musíme mít nejdříve zpracován plán činností, času a zdrojů, protože projekt má určitý životní cyklus, v jehož průběhu dochází k postupnému čerpání nákladů. Poté můžeme přistoupit k odhadu nákladů za použití určité techniky odhadu nákladů, o který se zmíníme níže.

Určení ceny celého rozpočtu zahrnuje:

- nákladové položky: náklady na pracovní sílu, nákup nebo pronájem technologií a vybavení potřebných pro realizaci, subdodávky, poměrnou část režijních nákladů, částku na krytí rizik a ostatní položky (např. provize obchodníků…);
- ostatní položky: zisky dodavatele, cenové úpravy (v rámci cenové strategie).[35]

Metody stanovení rozpočtu

Tyto základní metody jsou pouze upřesňujícími odhady nákladů a lze je použít samostatně nebo v různé kombinaci.

- **Analogie** – odhad nákladů na základě dříve realizovaného projektu.
- **Odhad podle sazeb jednotlivých zdrojů** – odhad na základě sazeb jednotlivých nákladových druhů a použitého množství.
- **Odhad zdola nahoru** – odhad vychází ze znalosti nákladů nejmenších detailů projektu.
- **Parametrický odhad** – založen na statistickém odhadu, kdy náklady vyvozujeme ze známých parametrů.
- **Analýza nabídek dodavatelů** – porovnává nabídky jednotlivých dodavatelů.[36]

Ocenění jednotlivých nákladových položek by měl provádět pracovník jednotlivého útvaru, kterého se náklady týkají a ne manažer projektu. Tak bude zajištěn co nejpřesnější odhad nákladů, protože každý odhad je založen na zkušenostech.

[35] DOLEŽAL, J. aj. Projektový management podle IPMA. s. 82 - 83.
[36] DOLEŽAL, J. aj. Projektový management podle IPMA. s. 158 -159.

Finanční řízení projektu zajišťuje, že ve všech fázích projektu jeho vedení ví, jak velké finanční zdroje jsou potřebné pro každý časový interval v projektu. Potřebné finanční zdroje závisí na nákladech projektu, na časovém harmonogramu a na platebních podmínkách stanovených ve smlouvě. Vedení projektu také analyzuje dostupné finanční zdroje a musí zvládat překračování jejich čerpání, nebo jejich nedostatečné čerpání.[37]

V projektu musí existovat finanční rezervy (nárazníkový zásobník (buffer) či záchranná fiktivní činnost (float) a jejich nákladové ohodnocení, které budou k dispozici pro krytí neočekávaných požadavků v průběhu životního cyklu projektu. Budou-li použity zálohové platby, musí být prováděny se zvláštní starostlivostí a péčí, neboť bývají často zdrojem problémů. Cash flow projektu musí být neustále aktuálně spočítáno a vyhodnocováno. Příslušné akce reagující na stav cash flow a systém zpětné vazby završují manažerské aktivity, za které zodpovídá vedení projektu.[38]

Finanční řízení projektu zahrnuje proces získávání financí tím nejrozumnějším a nejpříznivějším způsobem. Pro financování projektů, programů a portfolií existují různé možnosti: interní finanční zdroje, zdroje z přidružených společností či dceřiných firem, bankovní půjčky nebo různá konsorcia pro vybudování, provozování a prodej, případně sdílení vlastnictví toho, co může být projektem dodáno. Obvykle se takových aktivit účastní, či je přímo vede, finanční vedení (finanční ředitel) trvalé organizace. Pro daný projekt je třeba tyto možnosti přezkoumat a vhodnou z nich vybrat v dostatečném předstihu před zahájením projektu.[39]

Obsah rozpočtu

Obsah rozpočtu je dán zákonem 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v novelizovaném znění. Obsahem rozpočtu jsou příjmy, výdaje a ostatní nepeněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet. Mimo rozpočet probíhají operace týkající se cizích a sdružených prostředků. Podnikatelské činnosti územního samosprávního celku se sledují účetně mimo rozpočet obce, kdy do rozpočtu vstupují pouze výsledky hospodaření ke konci kalendářního roku.

[37] DOLEŽAL, J. aj. Projektový management podle IPMA. s. 457 – 460.
[38] DOLEŽAL, J. aj. Projektový management podle IPMA. s. 190.
[39] DOLEŽAL, J. aj. Projektový management podle IPMA. s. 457 – 460.

Příjmy rozpočtu obce

Podle zákona 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v novelizovaném znění, jsou příjmy rozpočtu obce tvořeny zejména:

a) příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
b) příjmy z výsledků vlastní činnosti,
c) příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
d) příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak,
e) výnosy z místních poplatků podle zvláštního zákona,
f) výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona,
g) dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
h) dotace z rozpočtu kraje,
i) prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce,
j) přijaté peněžité dary a příspěvky,
k) jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.[40]

Finanční příjmy obce

Obce potřebují ke své činnosti nemalé finanční prostředky, které získávají prostřednictvím daňových příjmů, nedaňových příjmů, kapitálových příjmů a dotací. Nejdůležitější skupinou jsou daňové příjmy, které obecně tvoří 55 až 60 % veškerých příjmů obcí.[41] Daňové příjmy jsou rozdělovány mezi obce na základě rozpočtového určení daní, podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, v novelizovaném znění.

[40] MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*, s. 68 - 69.
[41] Štefanová, A. *Daňové příjmy obcí jsou vyšší, než se předpokládalo*, s. 42

Daňové příjmy rozpočtů obcí

Daňové příjmy rozpočtů obcí podle zákona č. 243/2000 Sb. tvoří:

a) výnos daně z nemovitostí (příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází),
b) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
c) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
d) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písmenem c),
e) podíl na 21,4 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d).
f) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu h) a v § 3 odst. 1 písm. a),
g) 30 % z výnosu záloh na daň z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště ke dni jejich splatnosti, a výnosu daně (vyrovnání a dodatečně přiznaná nebo dodatečně vyměřená daň) z příjmů fyzických osob, které měly na území obce bydliště k poslednímu dni zdaňovacího období, k němuž se daňová povinnost vztahuje, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby a s výjimkou daně (záloh na daň) z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků sražených a odváděných plátcem daně. Bydlištěm se pro účely tohoto zákona rozumí místo trvalého pobytu fyzické osoby,
h) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
i) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků, odváděné

zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.[42]

Procento, kterým se obce, s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní písm. b) až f), se vypočte jako součet:

a) poměru celkové výměry katastrálních území obce k celkové výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,
b) poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,
c) poměru násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,94 a dále násobeného celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) podílejí ostatní obce; toto celkové procento se vypočte způsobem uvedeným v odstavci 4.

Nedaňové příjmy obcí

Nedaňové příjmy se dělí podle jejich původu na:

a) Příjmy z vlastního podnikání, kde tyto příjmy umožňují snáze vyrovnávat hospodaření obce. Jejich získání je v pravomoci obecních orgánů.
b) Uživatelské poplatky, které jsou vybírané na území obce v souvislosti s příslušným zákonem[43] a o jejichž zavedení rozhoduje obec sama. Poplatky, které jsou pro obce taxativními příjmy, slouží k produkci veřejných, resp. smíšených veřejných statků.
c) Příjmy za pokuty a penále, kde tyto příjmy jsou obtížně plánovatelné a mají zpravidla doplňkový charakter. Jejich výnos v rozpočtech obcí je malý a spíše nahodilý.
d) Ostatní nedaňové příjmy, které mohou mít formu příjmů plánovaných, např. příjmy ze sdružování finančních prostředků a příjmů neplánovaných, např. dary, výnosy ze sbírek.[44]

[42] Zákon 243/2000 Sb o rozpočtovém určení daní.
[43] Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších novel.

Kapitálové příjmy obcí

Kapitálové příjmy jsou příjmy z prodeje dlouhodobého majetku obce a přijaté peněžní dary a příspěvky na pořízení majetku. Jedná se o příjmy jednorázové, neopakovatelné.

Přímé dotace jsou hlavní částí kapitálových příjmů obcí v ČR, kdy obce jsou příjemci celé řady účelových dotací. Dotace jsou obcím poskytovány dle celostátně platných pravidel. Jedná se o běžné dotace, které slouží na pokrytí běžných výdajů a kapitálové dotace, které slouží k realizaci investičních projektů v dané obci.[45] Dotace se dělí na nárokové, které obec dostává automaticky a nenárokové, o které obec musí žádat v souvislosti s realizací nějakého projektu.

V současné době jsou obcím poskytovány běžné a kapitálové dotace v rámci těchto kapitol:

b) Dotace v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí.
   - Tyto dotace jsou určeny na částečnou úhradu neinvestičních výdajů ve školství, zdravotnictví, ústavech sociální péče a domovech důchodců.

c) Ostatní dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa
   - Jsou poskytovány obcím podle toho, jaké specifické funkce pro stát jednotlivé obce vykonávají.

d) Dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu.
   - Prostřednictvím těchto dotací se v obcích financují významné programy na podporu municipálního rozvoje.

e) Dotace ze státních účelových fondů.
   - Tyto dotace jsou zpravidla přísně účelové. Podmínky pro poskytnutí dotací určuje správce státního účelového fondu.
   - V současné době existují čtyři státní fondy:
     - Státní fond životního prostředí.[46]
     - Státní fond kultury.[47]

---

[44] VEBEROVÁ, J. aj. *Řízení obcí*. s. 127.
[45] LIPTÁKOVÁ, V. *Právní postavení a finanční situace obcí v České republice*.
[46] Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR, ve znění pozdějších předpisů.
[47] Zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury ČR, ve znění pozdějších předpisů.

- Státní fond dopravní infrastruktury.[48]
- Státní fond rozvoje bydlení.[49]

f) Dotace v rámci finanční pomoci z EU.

- Česká republika může od svého vstupu do EU čerpat dotace ze strukturálních fondů EU a rámcového programu, tyto programy jsou podrobněji popsány v další části textu.

Výdaje rozpočtu obce

Podle zákona 250/2000 ve znění 227/2009 jsou výdaje obce:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely.[50]

Vedle těchto výdajů hradí obec ze svého rozpočtu i splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a splátky jistin dluhopisů jejich vlastníkům.

[48] Zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů.
[49] Zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení, ve znění pozdějších předpisů.
[50] Zákon 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Druhové třídění rozpočtových výdajů obce

Z hlediska rozpočtového plánování se výdaje dají členit na plánované a neplánované. Je to důležité pro porovnávání příjmů a výdajů v etapě sestavování návrhu územního rozpočtu příslušného článku územní samosprávy v průběhu rozpočtového období. Plánované výdaje jsou ty výdaje, které můžeme poměrně přesně naplánovat. Jedná se především o běžné výdaje. Neplánované výdaje jsou především výdaje nahodilé, které nelez naplánovat a jejich odhad je velmi problematický. Většinou jsou financovány z rezerv, které si na tyto situace obec vytváří.

Rozpočtová skladba umožňuje třídit výdaje také na návratné a nenávratné

V rámci druhového členění se výdaje dělí na:

Běžné výdaje, které jsou největší skupinou výdajů rozpočtu obce. Slouží k financování běžných, většinou pravidelně se opakujících činností v daném roce. Jejich výše je závislá na struktuře, rozsahu a kvalitě poskytovaných veřejných statků a služeb.

Kapitálové výdaje, které jsou určeny k financování dlouhodobých potřeb obce. Mají úzkou vazbu na běžné výdaje, neboť každá investice je spojena s následnými běžnými výdaji na provoz a údržbu. Kapitálové výdaje financované z kapitálového rozpočtu souvisejí nejen s výdaji vynakládanými na pořízení nových investic, ale i se splácením jistin půjček, které si v minulosti daný článek územní samosprávy půjčil na financování investic. Úroky z půjček se hradí z běžných výdajů rozpočtu.

Příloha C - Administrace projektů z EU

Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.2.2, jednotlivé projekty spadají do konkrétních operačních programů, které jsou vytvořeny různými zadavateli (poskytovateli dotace). Proto se nároky na administrativní požadavky částečně liší v každém operačním programu.

Každý potencionální žadatel musí nejprve zjistit, zda vhodný dotační program existuje, nebo který je ten pravý. Zcela zásadní je určení zda dotační program odpovídá projektovému záměru a zda ten, kdo žádost podává je nejen vhodným žadatelem, ale i vhodným příjemcem.

C1 Projektová žádost

Hlavním projektovým dokumentem je Projektová žádost. Zpravidla se jedná o formulář (elektronický, internetová aplikace, speciální program apod.), jehož náležitosti jsou striktně dány a jejich splnění kontrolováno. Žádosti o dotaci jsou obsahově i administrativně odlišné. Liší se podle: finančních zdrojů, ze kterých je dotace poskytována

typu žadatele – podnikatelsky / veřejnoprávní subjekt apod.

typu projektu

- projekt infrastrukturní (investiční, stavební),
- projekt tzv. „měkký“ (neinvestiční).[51]

Nicméně všechny projektové přihlášky mají jisté společné rysy, kterými se budeme zabývat v této kapitule.

Projektová žádost obsahuje:

1) **Identifikaci žadatele** - obsahuje základní údaje o žádající instituci, případně o partnerských institucích. Běžně se jedná o název, sídlo, právní formu, kontaktní osobu, osobu oprávněnou jednat jménem instituce (statutárního zástupce), telefonní a e-mailové kontakty atd. Součástí je i stručný popis žádající instituce, případně partnerů.

[51] Ministerstv o pro místní rozvoj – Systém řízení projektu

2) **Stručný popis projektu** (anotace) – stručný popis cílů, klíčových aktivit a plánovaný výstupů projektu.
3) **Zdůvodnění potřebnosti projektu** (výchozí situace, „state-of-art“ a co je potřeba změnit) - popis, proč je nutné projekt realizovat vzhledem k potřebám a nedostatkům zjištěným v příslušné oblasti. Popis stávajícího stavu a toho co projekt změní (zlepší). Uvádí se zde výsledky konkrétních šetření, průzkumů, anket apod., kterými jsou jednotlivá tvrzení podpořena.
4) **Cíle projektu** - stručný popis hlavních cílů projektu. Cíle musí být v souladu s programem podpory a výzvou k předkládání projektů, do které žádost píšeme. V rámci popisu projektu stanovujeme kvalitativní a kvantitativní cíle. Perspektivní projekt si klade pouze reálné cíle a jasná kriteria. Definice cílů je popisem toho, co má být uděláno, čeho má být projektem dosaženo. Cíle jsou konkrétní, měřitelné, ověřitelné, dosažitelné a časově ohraničené. Popisují situaci, ve které se právě nacházíme a situaci kam se chceme dostat a jakým způsobem. Jsou také měřítkem či kriteriem naplnění projektu.
5) **Popis fází projektu** (etapy, klíčové aktivity, pracovní balíky) - zde se uvádí jednotlivé kroky při naplňování cílů projektu v rámci činností spojených s realizací a řízením projektu. Podrobnost členění záleží na povaze projektu, případně na požadavcích poskytovatele. Projekt můžete rozčlenit např. na etapy, klíčové aktivity, pracovní balíky – vždy se musí jednat o kompaktní logické celky.
6) **Kvantifikace výstupů projektu** – obsahuje plánované výstupy a výsledky projektu. Výstupy a výsledky projektu musí být v souladu s programem podpory a výzvou k předkládání projektů, do které se žádost píše a musí navazovat na cíle projektu.
7) **Postupy řízení projektu** – zde se popisují vnitřní postupy řízení projektu v instituci (organizační zajištění, vymezení kompetencí, koordinace spolupráce s partnery, průběžná vnitřní kontrola a dohled nad realizací projektu apod.), včetně monitorování a vyhodnocování efektivity řízení a pokroku v realizaci projektu.
8) **Projektový tým** – popis projektového týmu – počet pracovníků jejich jednotlivé role a zapojení do projektových aktivit.
9) **Rozpočet** - zobrazuje vyčíslitelné plánované náklady na realizaci projektu. Struktura rozpočtu bývá rozličná a záleží na pravidlech programu podpory, ve

kterém projekt předkládáme. Je důležité si prostudovat podmínky a pravidla pro uznatelné a neuznatelné náklady. Které se mohou také v různých programech lišit.

10) **Přílohy** - množství a typ požadovaných příloh projektové žádosti se liší v závislosti na programu podpory, ve kterém je projekt předpokládán. Některé přílohy mají předepsanou strukturu, jiné jsou kopiemi, ověřenými kopiemi či originály různých dokumentů. Příklady možných příloh: doklad o právní subjektivitě předkladatele a partnerů, oprávnění k činnosti, čestná prohlášení, smlouva o spolupráci mezi partnery projektu, účetní výkazy, uzávěrky, daňová přiznání a další.[52]

V programovacím období 2007-2013 se žádosti o dotaci u všech operačních programů vyplňují a předkládají v elektronické formě. Seznam programů s odkazy na volně přístupné webové aplikace je k dispozici na: https://www.eu-zadost.cz/stromFormularu.aspx

Vyplněná žádost uložená na CD a spolu s podepsanou tištěnou verzi se předloží na místa určená pro předkládání žádostí, která budou přesně popsaná ve výzvě k předložení žádosti.

C2 Realizace projektu

Při realizaci projektu je důležité se co nejvíce držet původního plánu – projektové žádosti, kterou poskytovatel dotace schválil a na co poskytl peníze.

Realizace projektu bude zahrnovat:

- realizaci plánu a práci s členy týmu, případně s koncovými uživateli (cílovou skupinou), která se dělí na dvě části:
    - odborná část projektů - postup dle vytýčených krátkodobých cílů směrem k dlouhodobým, plnění dílčích úkolů, korigování aktivit na pravidelných pracovních schůzkách, plnit aktivit dle harmonogramu, využívat plánované finanční prostředků,
    - administrativní část - vedení dokumentace projektu,

[52] POKORNÁ, G. Projekty – jejich tvorba a řízení s. 26 – 30.

- kontrolu dosahování dílčích výsledků s cílem ujistit se o správném postupu projektových aktivit. Průběžná evidence aktivit zahrnuje:
    - operativní evidence cílové skupiny,
    - prezenční listiny,
    - databáze výstupů projektu,
    - databáze pracovníků projektu,
    - vnitřní účetnictví projektu,
    - vnitřní audit nákladů projektu,
    - řešení uznatelnosti nákladů,
    - průběžné analýzy čerpání,
    - monitorovací zprávy, žádosti o platbu a ostatní přílohy,
    - archiv dokumentů,
- řešení nenadálých problémů - operativní, okamžité, případné uzpůsobení dalšího průběhu projektu tak, aby bylo dosaženo vytýčených cílů.[53]

C3 Ukončení projektu

Ukončení projektu je spojeno s vytvořením závěrečné zprávy, jejím odevzdáním, vyhodnocením projektu a archivací všech dokumentů souvisejících s projektem.

V rámci této fáze by mělo proběhnout:

- kompletní administrativní ukončení projektu (konečné vyúčtování, odevzdání závěrečné zprávy, uzavření účtu projektu atd.),
- archivace všech podkladů důležitých pro projekt,
- příprava získaných a zpracovaných dat, modelů a podkladů pro další použití,
- ekonomické vyhodnocení a celková analýza projektu (náklady, hodiny, potřeba času, nasazení pracovníků) - zdroj dat pro přípravu podobných projektů v budoucnosti,
- příprava dokumentace výstupů pro práci s veřejností – šíření výsledků projektu.[54]

[53] POKORNÁ, G. Projekty – jejich tvorba a řízení s. 45.
[54] Tamtéž s. 50.

Příloha D - Strukturální fondy EU

Informace převzaty z internetových stránek Ministerstva pro místní rozvoj.

D1 Tematické operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007—2013 je připraveno celkem 8 tematických operačních programů. Každý z těchto 8 operačních programů má specifické tematické zaměření a je určen pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy.

Každý operační program je rozdělen na několik **prioritních os** rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpor, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.

D1.1 Jednotlivé tematické OP

- **Integrovaný operační program**

  Integrovaný operační program je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj: rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik. Celková alokace prostředků na IOP činí 1 582,4 mil. EUR.

  IOP obsahuje **6 prioritních os** rozdělujících operační program na logické celky:

  - Modernizace veřejné správy
  - Zavádění ICT v územní veřejné správě
  - Zvýšení kvality a dostupnosti
  - veřejných služeb
  - Národní podpora cestovního ruchu

- Národní podpora územního rozvoje
- Technická pomoc

- **OP Podnikání a inovace**

  Operační program Podnikání a inovace je zaměřený na podporu rozvoje podnikatelského prostředí a podporu přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. Podporuje vznik nových a rozvoj stávajících firem, jejich inovační potenciál a využívání moderních technologií a obnovitelných zdrojů energie. Umožňuje zkvalitňování infrastruktury a služeb pro podnikání a navazování spolupráce mezi podniky a vědeckovýzkumnými institucemi.

  Operační program Podnikání a inovace spadá mezi tematické operační programy v cíli Konvergence a z pohledu finančních prostředků je třetím největším českým operačním programem: z fondů EU je pro něj vyčleněno 3,04 mld. €, což činí přibližně 11,4 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,54 mld. €.

  OP Podnikání a inovace obsahuje **7 prioritních os:**

  - Vznik firem
  - Rozvoj firem
  - Efektivní energie
  - Inovace
  - Prostředí pro podnikání a inovace
  - Služby pro rozvoj podnikání
  - Technická pomoc

- **OP Životní prostředí**

  Operační program Životní prostředí je zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči

o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu.

Z fondů EU je pro něj vyčleněno **4,92 mld. €**, což činí přibližně **18,4 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,87 mld. €.

OP Životní prostředí obsahuje **8 prioritních os:**

- Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
- Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí
- Udržitelné využívání zdrojů energie
- Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží
- Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik
- Zlepšování stavu přírody a krajiny
- Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
- Technická pomoc

- **OP Doprava**

Operační program Doprava je zaměřený na zkvalitnění infrastruktury a vzájemné propojenosti železniční, silniční a říční dopravy v rámci tzv. transevropských dopravních sítí (TEN-T). Jedná se tedy o infrastrukturu celostátního významu, v případě silniční infrastruktury jde o dálnice, rychlostní komunikace a silnice I. třídy. Z programu je také podporován rozvoj a modernizace pražského metra.

Operační program Doprava spadá mezi tematické operační programy v cíli Konvergence a z pohledu finančních prostředků je největším českým operačním programem: z fondů EU je pro něj vyčleněno **5,77 mld. €,** což činí přibližně **21,6 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku.**

Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 1,01 mld. €.

OP Doprava obsahuje **8 prioritních os:**

- Modernizace železniční sítě TEN-T
- Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T
- Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T
- Modernizace silnic I. třídy mimo TEN-T
- Modernizace a rozvoj pražského metra a systémů řízení silniční dopravy v hl. m. Praze
- Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy
- Technická pomoc

- **OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost**

  Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost je zaměřený na zkvalitnění a modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.

  Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost spadá mezi **vícecílové tematické operační programy.** Je financován především z prostředků cíle Konvergence, ale v případě projektů vytvářejících systémový rámec celoživotního učení též z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a způsobilým územím je v této oblast proto také Hl. m. Praha. Pro OPVK je vyčleněno **1,83 mld. €,** což činí přibližně **6,8 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku.** Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,32 mld. €.

  OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost obsahuje **5 prioritních os:**

  - Počáteční vzdělávání
  - Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj

- Další vzdělávání
- Systémový rámec celoživotního učení
- Technická pomoc

- **OP Výzkum a vývoj pro inovace**

  Operační program Výzkum a vývoj pro inovace je zaměřený na posilování výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu ČR, a to především prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem. Podporuje vybavení výzkumných pracovišť moderní technikou, budování nových výzkumných pracovišť a zvyšování kapacity terciárního vzdělávání.

  Operační program Výzkum a vývoj pro inovace spadá mezi tematické operační programy v cíli Konvergence a z pohledu finančních prostředků je čtvrtým největším českým operačním programem: z fondů EU je pro něj vyčleněno 2070,68 mil. €.

  OP Výzkum a vývoj pro inovace obsahuje 5 prioritních os:
  - Evropská centra excelence
  - Regionální VaV centra
  - Komercializace a popularizace VaV
  - Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem a s přímým dopadem na nárůst lidských zdrojů pro výzkumné a vývojové aktivity
  - Technická pomoc

- **OP Lidské zdroje a zaměstnanost**

  Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost spadá mezi **vícecílové tematické operační programy.** Je financován především z prostředků cíle Konvergence, ale v oblastech aktivní politiky trhu práce, modernizace veřejné správy a veřejných služeb a mezinárodní spolupráce též z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a způsobilým územím je v těchto oblastech proto také Hl. m. Praha. Z fondů EU je pro OP LZZ vyčleněno celkem **1,84 mld. €**, což činí přibližně **6,80 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,32 mld. €.

OP Lidské zdroje a zaměstnanost obsahuje **6 prioritních os:**

- Adaptabilita
- Aktivní politika trhu práce
- Sociální integrace a rovné příležitosti
- Veřejná správa a veřejné služby
- Mezinárodní spolupráce
- Technická pomoc

- **OP technická pomoc**

  Operační program Technická pomoc je určen k podpoře jednotného přístupu na národní úrovni pro zajištění aktivit efektivního řízení, kontroly, sledování a vyhodnocování realizace Národního strategického referenčního rámce, který zastřešuje aktivity politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR v letech 2007—2013.

  OP TP spadá mezi vícecílové tematické operační programy. Větší část programu je financována z prostředků cíle Konvergence, menší část z prostředků cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Pro oba cíle je z fondů EU a ze státního rozpočtu vyčleněno celkem 0,29 mld. €.

  OPTP doplňuje ostatní operační programy, které mají pro své efektivní řízení také prostředky na technickou pomoc. OPTP jim poskytuje technickou podporu

a zajišťuje koordinovaný přístup při řízení operačních programů a zajišťuje realizaci aktivit souvisejících s řízením operačních programů s přesahem napříč všemi operačními programy, například zajištění publicity fondů EU na národní úrovni a u horizontálních témat.

D1.2 Regionální operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007 - 2013 je připraveno celkem 7 regionálních operačních programům určených pro celé území České republiky s výjimkou Hlavního města Prahy.

Regionální operační programy pokrývají několik tematických oblastí s cílem zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje a zvýšení atraktivity regionů pro investory. Každý ROP je **řízen** samostatně **Regionální radou** příslušného **regionu soudržnosti**.

Každý ROP je rozdělen na prioritní osy, které rozdělující operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpory, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.
Jednotlivé regionální OP:

- **ROP NUTS II Severozápad**
  Regionální operační program NUTS II Severozápad je určen pro region soudržnosti Severozápad sestávající z Karlovarského a Ústeckého kraje. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

  Regionální operační program NUTS II Severozápad spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno **745,91 mil. €,** což činí přibližně **2,79 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou**

republiku. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 131,63 mil. €.

ROP SZ obsahuje **5 prioritních os:**

- Regenerace a rozvoj měst
- Integrovaná podpora místního rozvoje
- Dostupnost a dopravní obslužnost
- Udržitelný rozvoj cestovního ruchu
- Technická asistence

- **ROP NUTS II Severovýchod**

  Regionální operační program NUTS II Severovýchod je určen pro region soudržnosti Severovýchod sestávající z Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a objektů a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

  Regionální operační program NUTS II Severovýchod spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno **656,46 mil. €**, což činí přibližně **2,46 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 115,85 mil. €.

  ROP SV obsahuje **5 prioritních os:**

  - Rozvoj dopravní infrastruktury
  - Rozvoj městských a venkovských oblastí
  - Cestovní ruch
  - Rozvoj podnikatelského prostředí
  - Technická pomoc

- **ROP NUTS II Střední Čechy**

  Regionální operační program NUTS II Střední Čechy je určen pro region soudržnosti Střední Čechy, který je totožný se Středočeským krajem. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury, odstraňování ekologických zátěží.

  Regionální operační program NUTS II Střední Čechy spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno **559,08 mil. €**, což činí přibližně **2,09 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 98,66 mil. €.

  ROP SČ obsahuje **4 prioritní osy:**

  - Doprava
  - Cestovní ruch
  - Integrovaný rozvoj území
  - Technická pomoc

- **ROP NUTS II Jihozápad**

  Regionální operační program NUTS II Jihozápad je určen pro region soudržnosti Jihozápad sestávající z Jihočeského a Plzeňského kraje. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

  Regionální operační program NUTS II Jihozápad spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno **619,65 mil. €**, což činí

přibližně **2,32 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 109,35 mil. €.

ROP JZ obsahuje **4 prioritní osy:**

- Dostupnost center
- Stabilizace a rozvoj měst a obcí
- Rozvoj cestovního ruchu
- Technická pomoc

- **ROP NUTS II Jihovýchod**

  Regionální operační program NUTS II Jihovýchod je určen pro region soudržnosti Jihovýchod sestávající z Jihomoravského kraje a kraje Vysočina. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

  Regionální operační program NUTS II Jihovýchod spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno **704,45 mil. €**, což činí přibližně **2,64 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 124,31 mil. €.

  ROP JV obsahuje **4 prioritní osy:**

  - Dostupnost dopravy
  - Rozvoj udržitelného cestovního ruchu
  - Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel
  - Technická pomoc

- **ROP NUTS II Moravskoslezsko**

  Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko je určen pro region soudržnosti Moravskoslezsko, který je totožný s Moravskoslezským krajem. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

  Regionální operační program NUTS II Moravskoslezskoc spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno **716,09 mil. €,** což činí přibližně **2,68 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 126,37 mil. €.

  ROP MS obsahuje **5 prioritních os:**

  - Regionální infrastruktura a dostupnost
  - Podpora prosperity regionu
  - Rozvoj měst
  - Rozvoj venkova
  - Technická pomoc

- **ROP NUTS II Střední Morava**

  Regionální operační program NUTS II Střední Morava je určen pro region soudržnosti Střední Morava sestávající z Olomouckého a Zlínského kraje. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury, odstraňování ekologických zátěží.

Regionální operační program NUTS II Střední Morava spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno **657,39 mil. €**, což činí přibližně **2,46 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 116,01 mil. €.

ROP SM obsahuje **4 prioritní osy:**

- Doprava
- Integrovaný rozvoj a obnova regionu
- Cestovní ruch
- Technická pomoc

D1.3 Operační programy Praha

Do cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost spadá v období 2007 - 2013 z regionů soudržnosti České republiky jen Hlavní město Praha, ostatní regiony přísluší do cíle Konvergence. Pro Prahu jsou v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připraveny dva operační programy: OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita.

- **Operační program Praha Adaptabilita**

  Operační program Praha Adaptabilita je určen na podporu neinvestičních projektů zaměřených na vzdělávání, sociální integraci, podporu zaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji. Program je určen pouze pro Prahu, proto veškeré projekty musí pomáhat v hlavním městě. Platí, že účastníci projektů musejí být z Prahy nebo musí pracovat pro pražské zaměstnavatele, případně musejí být studenty pražských škol. Realizátoři projektů (např. vzdělávací instituce) mohou ovšem být z jakéhokoliv regionu ČR.

  OPPA je jedním ze dvou operačních programů pro Prahu, který čerpá prostředky z fondů EU v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Z fondů EU je pro OPPA vyčleněno **108,39 mil. €,** což činí přibližně **0,41 % veškerých**

prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z národních veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 19,13 mil. €.

OPPA obsahuje **4 prioritní osy:**

- Podpora rozvoje znalostní ekonomiky
- Podpora vstupu na trh práce
- Modernizace počátečního vzdělávání
- Technická pomoc

- **Operační program Praha Konkurenceschopnost**

  Operační program Praha Konkurenceschopnost je určen na podporu investičních projektů zaměřených především na podporu veřejné dopravy a dopravní dostupnosti v Praze, podporu inovací, informačních a komunikačních technologií, podnikání a zlepšování životního prostředí v Praze. Realizace projektů musí probíhat na území hl. m. Prahy.

  Operační program Praha Konkurenceschopnost (OPPK) je jedním ze dvou operačních programů pro Prahu, který čerpá prostředky z fondů EU v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Z fondů EU je pro OPPK vyčleněno **234,94 mil. €**, což činí přibližně **0,9% veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku**. Z národních veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 41,46 mil. €.

  OPPK obsahuje **4 prioritní osy:**

  - Dopravní dostupnost a rozvoj ICT
  - Životní prostředí
  - Inovace a podnikání
  - Technická pomoc

Příloha E – Rozpočet projektu studie rekreačního areálu Plišťata v Jablonci nad Jizerou

CENOVÝ ROZPOČET

Studie sportovně rekreačního areálu v Pilišťanech
Jablonec nad Jizerou

OBSAH

01 titulní stránka
02 obsah
03 situace areálu
04 cenový odhad
05 přílohy
06 příklady

VÍCEÚČELOVÉ HŘIŠTĚ SPOLEČENSKÝ PROSTOR BEACH VOLEJBAL IN-LINE DRÁHA DĚTSKÉ HŘIŠTĚ ZÁZEMÍ SPORTOVIŠTĚ

1 - VÍCE ÚČELOVÝ PROSTOR
2 - FOTBALOVÉ HŘIŠTĚ
3 - ÚPRAVA KOUPALIŠTĚ
4 - PŘÍSTAVBA ZÁZEMÍ
5 - BEACH VOLEJBALL
6 - PARKOVIŠTĚ
7 - MALÉ HŘIŠTĚ
8 - INLINE DRÁHA
9 - DĚTSKÉ HŘIŠTĚ
10 - SPOLEČENSKÝ - KULTURNÍ PROSTOR
11 - OPLOCENÍ
12 - PĚŠÍ KOMUNIKACE
13 - OBNOVA PARKU
14 - ZÁZEMÍ KOUPALIŠTĚ
15 - REKONSTRUKCE POMNÍKU
16 - REKONSTRUKCE KOMUNIKACE

CENOVÝ ROZPOČET

03

Studie sportovně rekreačního areálu v Pilířanech
Jablonec nad Jizerou

vypracoval: Ing.arch. Tichák Martin 20/3/2011

LEGENDA

SO 001 - PŘÍSTAVBA ZÁZEMÍ	1485m3
SO 002 - BEACH VOLEJBAL 15x24m	360m2
SO 003 - VÍCEÚČELOVÉ HŘIŠTĚ 34x18m	615m2
SO 004- DĚTSKÉ HŘIŠTĚ 18x30 m	540m2
SO 005 - PARKOVIŠTĚ	580m2
SO 006 - PĚŠÍ KOMUNIKACE	385m
SO 007 - INLINE DRÁHA 470x 3m	470m , 1410m2
SO 008 - OPLOCENÍ hřiště	365m
SO 009 - OPLOCENÍ bazén	350m
SO 010 - REKONSTRUKCE POMNÍKU	10m3
SO 011 - OBNOVA PARKU - sadové úpravy	5700m2
SO 012- SPOLEČENSKÝ - KULTURNÍ PROSTOR	930m2
SO 013 - REKONSTRUKCE KOMUNIKACE	

SITUACE

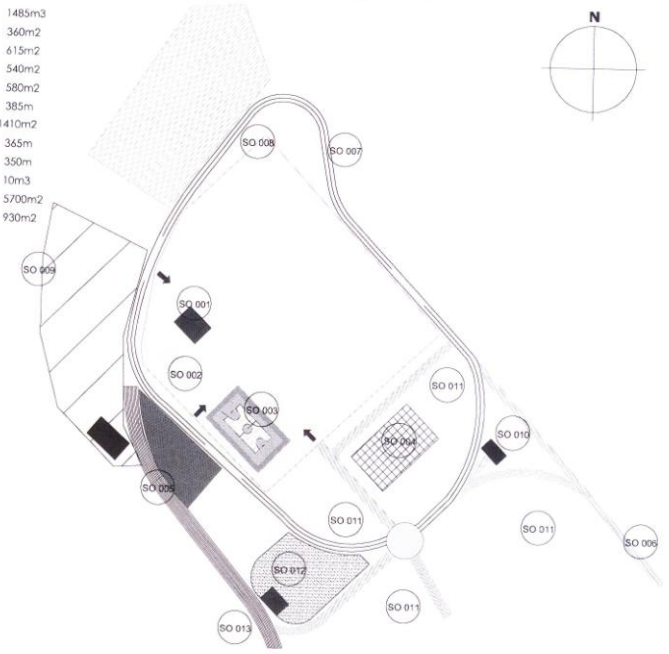

Předběžná cena stavebních objektů dle RU (rozpočtových ukazatelů)

číslo SO	název SO	zatřídění dle JKSO 5míst	MJ	výměra	rozpočtový ukazatel (Kč/MJ)	předběžná cena bez DPH (Kč)	cena DPH 19% (kč)
SO 01	Zázemí sportoviště	801.59	m3	1 485	5 575	8 278 875	9 851 861
	vyzdívaný obvodový plášť, běžné standardní vybavení						
SO 002	Beach volejbal	823.33	m2	360	1 045	376 200	447 678
SO 003	Víceúčelové hřiště	823.33	m2	615	1 930	1 186 950	1 412 471
SO 004	Dětské hřiště	823.33	m2	540	2 050	1 107 000	1 317 330
SO 005	Parkoviště - zámková dl + vegetace	822.55	m2	580	1 494	866 520	1 031 159
SO 006	Pěší komunikace - drobně kamenivo	822.52	m2	385	1 150	442 750	526 873
SO 007	Inline brusle	823.33	bm	470	2 071	973 370	1 158 310
SO 008	Oplocení hřiště - drátěné pletivo	815.27	bm	365	747	272 655	324 459
SO 009	Oplocení bazén - drátěné pletivo	815.27	bm	350	747	261 450	311 126
SO 010	Pomník	815.9	m3	10	5 715	57 150	68 009
SO 011	Park - sadové úpravy	823	m2	5 700	550	3 135 000	3 730 650
SO 012	společenský prostor	822.52	m2	930	1 150	1 069 500	1 272 705
SO 013	Oprava komunikace -	822.27	m2	162	2 005	324 810	386 524
SO 014	Venkovní osvětlení	828.75	ks stž		11 500	0	0
SO 015	Přípojka veřejného osvětlení	828.75	bm		2 500	0	0
SO 101	Přípojka kanalizace dešťové	827.21	bm		5 998	0	0
SO 102	Přípojka voda	827.11	bm		2 785	0	0
SO 103	Přípojka plynu	827.3	bm		2 850	0	0
SO 104	Přípojka elektro	828	bm		2 500	0	0
SO 105	Oprava bazén	814.24	m3			0	0
celkem						**18 352 230**	**21 839 154**

* rozpočtové ukazatele dle JKSO - http://www.stavebnistandardy.cz

ODKAZY

01 rozpočtové ukazatele dle JKSO - http://www.stavebnistandardy.cz
02 příklady staveb - objektů http://www.stavebnistandardy.cz/thu/default.asp?id=2
03 výpočet honoráře - http://80.83.66.232/doc/vypocet/vypocet_kom.htm

Příloha F - Podpora obnovy a rozvoje venkova

Podpora obnovy a rozvoje venkova

Upřesnění podmínek, předpokladů a možností pro poskytování dotací z dotačního titulu č. 2 - Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci

Pro posuzování zamýšlených akcí je rozhodující především soulad se základním cílem uvedeným již v samotném názvu dotačního titulu: **zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci**. Pro potřeby tohoto dotačního titulu je horním limitem pro mládež 18 let, děti do 3 let mohou být zastoupeny rodiči.

V praxi může jít o následující akce:

- iniciované dětmi, jejich představami a přáními shromážděnými, vyjádřenými a převedenými do konkrétnější podoby např. při školní nebo předškolní výtvarné výchově nebo v zájmových kroužcích a skupinách;
- navržené nebo dílčím způsobem rozpracované (modelované) dětmi, jejich zájmovými kroužky a skupinami;
- vybírané dětmi, jejich zájmovými kroužky a skupinami z širší nabídky rozvojových akcí, které obec zamýšlí v nejbližším období realizovat;
- připravované dětmi při společných setkáních a moderovaných diskusích, např. stanovením a upřesněním podoby akce určené pro děti a mládež;
- na jejichž realizaci se děti samy nebo prostřednictvím svých zájmových kroužků a skupin v určitých fázích bezprostředně tvůrčím způsobem podílejí (nemá zde však jít o takové zapojení dětí, při němž by vykonávaly pouhé pomocné práce a úkony podle pokynů dospělých).

Pokud jde o konkrétní typy akcí, je možné je třídit podle věkových skupin, pro něž jsou určeny.

U věkové skupiny **dětí do 3 let a jejich rodičů** půjde např. o vytvoření podmínek pro vzájemné setkávání v místech s bezpečným přístupem, kde se mohou doplňkově pořádat s přispěním dalších občanů obce také kulturní akce (výstavy, divadelní představení) nebo sportovní soutěže.

Akce pro **děti od 3 do 6 let** se mohou vyznačovat vazbou na předškolní zařízení. Děti ve spolupráci s učitelkami ze školky se mohou zaměřit na její vybavení, zařízení zahrady a hřiště a na kvalitní a pro pohyb dětí bezpečné přístupové komunikace spojující místa významná pro získávání životních zkušeností dětí: bydliště, školku, později i zařízení sloužící obchodu a službám.

Pro věkovou skupinu **6 - 10 let** se rozšiřuje akční rádius - prostorově i zájmově. Je proto vhodné do mimoškolních aktivit zapojit podle možností nejen učitele, ale i místní spolky, aby děti měly větší prostor pro formulace, přípravu a předkládání svých nápadů i konkrétních návrhů. Zvyšující se mobilita dětí v tomto věku se odráží v zájmu o zařízení pro jízdu na kolech, skateboardech nebo kolečkových bruslích, své místo mohou mít i cyklostezky, vhodnou formou lze podchytit i zájem o přírodu (péče o biotypy) a práci na zahradě (výsadba a kultivace stromů a rostlin).

Děti ve věkové skupině 10 - 14 let již potřebují vedle dostatečného venkovního prostoru i místa a příležitosti pro vzájemné setkávání a sebevyjádření. Vhodné akce pro tuto věkovou skupinu proto mohou být zaměřeny např. na zřizování kluboven a sportovišť a vytváření podmínek pro vznik a podporu činností zájmových pracovních kroužků a skupin.

Mládež ve věku 14 - 18 let již může převzít část odpovědnosti za rozvoj obce, hledá možnosti svého pracovního uplatnění a potřebuje k tomu citlivý a vstřícný přístup ostatních občanů obce. Vhodné akce by zde proto měly především přispívat k integraci mládeže do života obce a ke slaďování zájmů a společného postupu rozdílných skupin v obci.

Splňuje-li daná akce v dostatečné míře podmínku zapojení dětí a mládeže, nebývá zpravidla těžké to prokázat. Je to zřejmé také z povahy zamýšlené akce, kterou zapojení dětí a mládeže přirozeným způsobem dotváří. Naopak pokud by měly být zájem a účast dětí a mládeže uměle "naroubovány" na rozvojový záměr obce, formulovaný a připravovaný bez nich, bude také "prokazování" podstatně obtížnější nebo dokonce přímo nemožné.